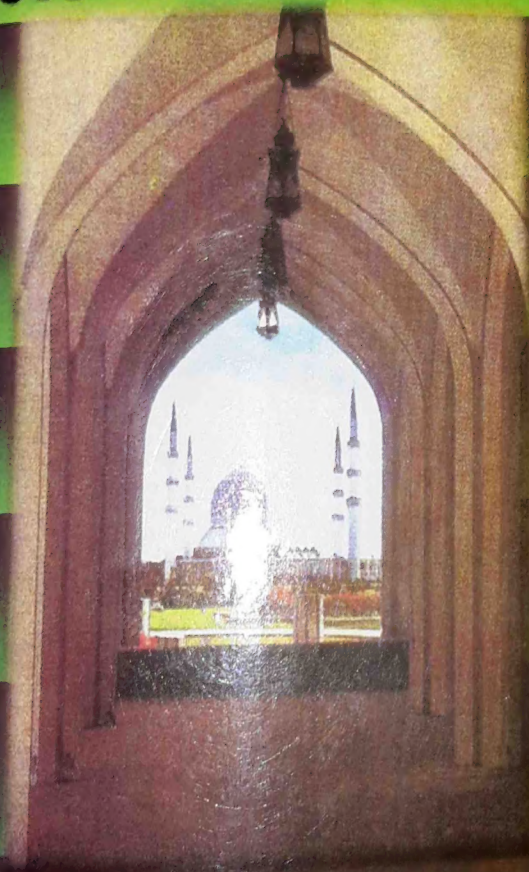

બદ નઝરીકા ઇલાજ

ચચ્ચલમ્ ખાઈનતલ્ અચ્ચુનિ વમા તુષ્કિસ્સુદૂર
અલ્લાહ તઆલા આંખોકી ચોરીકો ઓર સીનોકે
ભેદોકો જાનતે હૈ.

બદનઝરીકા ઈલાજ

કુરઆન ઓર હદીસકી રોશનીમેં

અલ્લાહ તઆલાને આંખે નીચી રખનેકા
હુકમ ફરમાયા. કયુંકે ચેહી એક એસા તરીકા હૈ
જિસ્સે દિલ બગેર ખોડકે અલ્લાહકી તરફ
મુતવજ્જેહ હો જાતે હૈ. (ઈબ્ને જૈઝી)

★ મુઅલ્લિફ ★

હઝરત મૌ. મુહમ્મદ હાશિમ જોગવાડી મઝહિરી
દારૂલ ઉલૂમ ખોલ્દન (યૂ. કે.)

★ લિખ્યાંતર ★

(મૌલવી) સુલેમાન મજદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ. પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા

પીન - ૩૮૫૨૧૦

સર્વ હક સ્વાધીન છે.

ਫ਼ੇਹਰਿਸਤੋ ਮਜ਼ਮੀਨ

ਮਜ਼ਮੂਨ

ਸਫ਼ਾ

- ❖ ਲਕੜੀਓਂ ਅਤੇ ਲਕੜੀ..... ੬
- ❖ ਮੁਕਦਮਾ..... ੧੦

ਪੇਹਲਾ ਖਾਧ

- ❖ ਦੋ ਆਖਰੀ ਕਰੀਮਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਿਗਾਹੀ ਲਿਖਾਏ ਹਨ
ਲੁਕਮ ਹੈ..... ੧੩
- ❖ ਅਧਿਕ ਨਜਰ ਮਥਾਏ ਹੈ..... ੧੪
- ❖ ਸ਼ਰਮਗਾਹੀ ਲਿਖਾਏ..... ੧੪
- ❖ ਦਿਲਕੋ ਪਾਕ ਰਖਨਾ..... ੧੪
- ❖ ਘਟ ਨਜਰੀਓਂ ਤੋਂ ਚਿਨ ਜਾਤੀ ਹੈ..... ੧੫
- ❖ ਘਟ ਨਜਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੇਹਲੀ ਸੀਤੀ ਹੈ..... ੧੬
- ❖ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਈ ਹੀ ਹਰਾਮ ਹੈ..... ੧੮
- ❖ ਗੈਰ ਮਹਰਮਾਂ ਦੀ ਆਵੇਂ ਸੁਨਨਾ ਹਰਾਮ ਹੈ..... ੧੯
- ❖ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖਾਣ..... ੧੯
- ❖ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਵੇਂ..... ੧੯
- ❖ ਘਟ ਨਜਰੀ ਇਸ਼ਾਦਤਾਂ ਦੀ ਹੈ..... ੨੦
- ❖ ਅਜਨਬੀ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਆਵੇਂ..... ੨੦
- ❖ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਮੈਂਦਾ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ..... ੨੧
- ❖ ਘਟ ਨਿਗਾਹੀ ਦੇ ਖੁਫ਼ੇ ਤਕ ਮੇਲਦੂਰ ਨਹੀਂ..... ੨੨
- ❖ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਆਵੇਂ ਦੇ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ..... ੨੩

મઝમૂન

સફા

- ❖ બદ નિગાહીકી સજા કયૂં બચાન નહી ફરમાઈ
ગઈ ?..... ૨૪
- ❖ દિલકે ગુનાહ..... ૨૫
- ❖ દિલકા ગુનાહ સખ્ત હોતા હૈ..... ૨૫
- ❖ કાનકી હિક્કાજત..... ૨૬
- ❖ હુસ્ન પસંદીકા ધોકા..... ૨૭

દૂસરા બાબ

- ❖ વો અહાદીસ જિનમેં બદ નઝરીકી મમાનિઅત
વારિદ હુઈ..... ૨૮
- ❖ અચાનકે નઝર..... ૨૮
- ❖ રાસ્તોકા હક..... ૨૮
- ❖ છ ચીજો પર જન્નતકી ઝમાનત..... ૨૯
- ❖ નિગાહ ઈબ્લીસકા ઝહરીલા તીર હૈ..... ૩૦
- ❖ નિગાહકી હિક્કાજતસે ઈબાદતમે હલાવત
પૈદા હોતી હૈ..... ૩૧
- ❖ નઝરબાઝી પર સખ્ત વર્ધ..... ૩૧
- ❖ બદ નઝરી ગુનાહે કબીરા હૈ..... ૩૨
- ❖ ઘોરને વાલે મર્દ ઔર ઘોરને વાલી ઔરતે..... ૩૩
- ❖ આંખે ભી જિના કરતી હૈ..... ૩૩
- ❖ આલ્લાહ તઆલાકી ગૈરત..... ૩૪
- ❖ વો આંખે જો કિયામતકે દિન નહી રોએંગી..... ૩૫

મઝમૂન

સંક્ષીપ્ત

- ❖ અમરદકો દેખના ભી મના' હૈ.....૩૬

ત્રીસરા બાબ

- ❖ બદ નઝરીકે નુકસાનાત.....૩૭
- ❖ બદ નિગાહીકો લોગ મા'મૂલી સમજતે હૈ.....૩૭
- ❖ શરમગાહસે ઝિયાદહ નઝરકી હિફાજત ઝરૂરી હૈ. ૩૮
- ❖ બદ નઝરી ઝખમકો ઝિયાદહ ગેહરા કરતી હૈ.....૩૮
- ❖ બદ નિગાહીસે કભી સૈરી નહી હોતી ૩૮
- ❖ બદ નઝરીસે ઈબાદતકા મજા જતા રેહતા હૈ..... ૩૮
- ❖ સૂરતે બદલ દેંગે.....૪૦
- ❖ હર તરહકી બદ નિગાહીસે બચા જાયે.....૪૦
- ❖ દો વાકિયે.....૪૧
- ❖ તસ્વીર દેખના.....૪૨
- ❖ ટેલીવીઝનકી મુસીબત.....૪૨
- ❖ ટેલીવીઝનકે નુકસાનાત.....૪૩
- ❖ નંગી તસ્વીરે.....૪૪
- ❖ નંગેપનકી આખરી હદ.....૪૪
- ❖ કિસીકે ઘરમેં ઝાંકના.....૪૫

ચોથા બાબ

- ❖ અચ્છી નઝરકા બયાન.....૪૫
- ❖ કાઈનાતકો ઈબરતસે દેખના.....૪૬
- ❖ ફક્લોસે ઈબરત.....૪૭

મઝમૂન

સફા

- ◆ બસીરતકે બગૈર બસારત બેકાર હૈ..... ૪૮
- ◆ મો'મિનકી ફિરાસત..... ૪૯
- ◆ તિલાવતકે લિયે આંખોકા ઇસ્તે'માલ..... ૪૯
- ◆ કિતાબે દેખને ઔર મોહતાબેકી ઇમદાદકે લિયે
આંખોકા ઇસ્તે'માલ..... ૪૯

પાંચવાં બાબ

- ◆ બદ્ નઝરીકે મુતઅલિલક બુઝુર્ગોકે ચાલીસ
ઈરશાદાત..... ૫૦

છાઠ્ઠા બાબ

- ◆ બદ્ નઝરીકે એકીસ (૨૧) ઇલાજ..... ૫૯

સાતવાં બાબ

- ◆ બુઝુર્ગોકે બીસ વાકિઆત..... ૭૧
- ◆ મખ્લૂકાતકો નહી બલકે ખાલિકકો દેખ..... ૯૪
- ◆ આખરી ગુઝારિશ..... ૯૫

તકદીમ ઔર તઆરફ

અજ મૌલાના મુક્તી ઈસ્માઈલ સાહબ કબોલવી
જામિઆ ઈસ્લામિયા ડાબેલ ગુજરાત

નહમદુલ્લૂ વ નુસલ્લી અલા રસૂલિહિલ્ કરીમ

અમ્મા ખા'દ! અલ્લાહ જલ્લ શાનુલ્લૂએ એહસાનાત ઔર
ઈન્આમાત જે ઈસ ખાકે પુતલે પર કિયે ગએ હેં બેહદ ઔર
બેહિસાબ હેં. અગર કોઈ આદમી ઉસ્કો શુમાર કરના ચાહે
તો હઝાર કોશિશકે બાવબૂદ ઉસ્કો શુમાર નહીં કર સકતા.
કુરઆન પાકમેં ઈરશાદ હે કે વ ઈનૂ તઉદ્દૂ નિઅમતલ્લાહિ
લા તુહસૂહા ઈન તમામ ઈન્આમાતમેંસે હમ સિફ્ જાહિરમેં
છોટીસી ચીઝ યા'ની આંખકે મુતઅલ્લિક સોચતે હેં તો હેરાન
રેહ જાતે હેં, કિસ કદર નરમ ઔર નાઝુક ચીઝકો કિસ
હિફાજતસે રખ્યા ગયા હે ? ઔર કિતના બળા ફાઈદા હે ?
યહાં તક કે હર એક આદમી ચે માનતા હે કે બિસ્કી આંખ
ગઈ ઉસ્કી દુનિયા ગઈ, લેકિન કિતને આદમી જૈસે હેં જે
ઈસ્કો સહીહ જગહમેં ઈસ્તે'માલ કરતે હેં ઔર અલ્લાહકા
શુક અદા કરતે હેં ઔર ઉસ્કી હિફાજતકી કોશિશ કરતે હેં.

કુરઆન પાકમેં આંખકે ઈસ્તે'માલકે લિયે મુખ્તલિફ
મૌકે ઝિકર કિયે ગએ હેં, કહીં ઈરશાદ હોતા હે, અફલા
યન્જુરન ઈલલ્ ઈબિલિ કેફ ખુલિકત. દૂસરી જગહ
ઈબરતકી દા'વત દેતે હુએ ફરમાયા. કુલ્ સીર ફિલ્ખાજિ
ફન્જુર કેફ કાન આકિબતુલ્ મુજરિમીન. તો કહીં આંખકો
ગલત ઈસ્તે'માલ કરનેકે લિયે ઈરશાદ હુવા. કુલ્
લિલ્મુઅ્મિનીન યગુજૂ બિનૂ અબ્સારિહિમ વ ચલ્ફજૂ

કુરુજહુમ. ઔરતોકો ભી અલગસે ઈરશાદ હુવા. વ કુલ્
 લિલ્મુઅમિનાતિ ચગ્ગુજ્ન મિન્ અબ્સારિહિન્ન. ઔર
 કહી આંખકી નેઅમતકે અતા કિયે જનેકી વજહ ઈસ તરહ
 ખતાઈ ગઈ. વ જઅ-લ લકુમુસ્સઅ વલ્ અબ્સાર વલ્
 અફ-ઈદત લઅલ્લકુમ્ તરકુરન. ઔર સૂરઅ સિજદહમેં
 ઈરશાદ ફરમાયા, વ જઅ-લ લકુમુસ્સઅ વલ્ અબ્સાર
 વલ્ અફ-ઈદત કલીલમ્ માતરકુરન. ઉસ્કે સાથ હી
 આખિરતમેં ઉસ્કે મુતઅલ્લિક સવાલ ભી કિયા જાએગા, ઈસકો
 ઈસ તરહ ઝિકર કિયા ગયા કે, ઈન્સઅ વલ્ખસર આખિર
 તક. મતલબ કે ખુદાકી કારીગરી ઔર ઉસ્કી મખ્લૂકમેં નઝર
 કરકે ખસીરત ઔર મા'રિકત હાસિલ કરતે હુએ ઈસ કીમતી
 નેઅમત પર શુક્રિયા અદા કરતે રેહના ચાહિયે થા. મગર
 સદ અફસોસ કે હમ લોગ આજ અપની ઈન આંખોકો હર
 નાજઈઝ ઔર મના' કી હુઈ ચીઝોકે દેખનેમેં ઐસે મશ્ગૂલ હો
 ગએ કે ઉસ્કી ખુરાઈ ભી હમારે દિલોસે નિકલ ચુકી હે,
 ખુસૂસન હમારે ઉસ ઈલાકામેં જહાં બેપરદગી આમ હે ઔર
 મુઅલ્લિક દામ મજદુહૂકે કિયામકી જગહમેં જહાં બેપરદગીકે
 સાથ નંગાપન ભી આમ તૌરપર ખબ્હ રહા હે. અવામ ઔર
 ખાસ લોગ તકરીબન સબકે દિલોસે ચે ખાત નિકલી હુઈ હે કે
 ચે બદ નઝરી ભી ઈતની ખતરનાક ચીઝ હે. ઔર હદ તો ચે
 હે કે નચે લબકાકો ચે ભી એહસાસ તક ખાકી નહીં રહા કે ચે
 ભી કોઈ ખુરી ઔર ગુનાહકી ચીઝ હે.

ઐસે વકતમેં વાકઈ એક ઐસી કિતાબકી સખ્ત ઝરૂરત
 થી જિસ્મેં સિફ ઈસી ખયાનકો તફ્સીલકે સાથ કુરઆન,
 હદીસ, નીઝ અકાબિરે ઔલિયા ઔર મશાઈખકે ઈરશાદાત

ઔર હિદાયાતકો જમા' કિયા ગયા હો, ઔર વા'દા ઔર વઈદા ઔર હિકાયાતસે ઉસ્સે બચતેકે તરીકોકો દિલચસ્પ અંદાજસે લોગોંકે સામને લાગ્યે ગયે હો. રફીકે મોહતરમ મૌલાના હાશિમ જોગવાડી સાહબ કાબિલે રશક ઔર મુબારકબાદ હૈં કે ઉન્હોને હિમ્મત કરકે ઇસ ઝમાનેકે ઇસ અહમ તકાજેકો પૂરા કરનેકે લિયે કલમ ઉઠાયા, ઔર વાકઈ ઇસ મૌજૂઅકા હક અદા કર દિયા. ખુદા તઆલા કબૂલિયતકે સાથ બેહતરીન જાગ્યે ખૈર નસીબ કરે. આમીન !

મુઅલ્લિફ દામ મજદુહૂસે મેરી બહોતહી પુરાની દોસ્તી હૈ. તાલિબે ઇલ્મીકે ઝમાનેમેં જબકે ગુજરાતકે મદારિસમેં ઇલ્મકે હાસિલ કરનેમેં મશગૂલ થે. ઔર ફિર જબ આગેકે દરજાતકી તા'લીમકે લિયે મજાહિરે ઉલૂમ સહારનપુર તશરીફ લે ગયે ઉસ વકત ભી અહકરકો ખાને પીને ઔર રેહનેમેં બરસોં તક સાથ રેહનેકી નૌબત આઈ. અખ્લાકકી પાકીઝગી ઔર નેક તબીઅત ઔર અપને મકસદમેં મશગૂલ રેહનેકી વજહસે ઉસી વકત તલબામેં વો સૂફી સાહબકે નામસે મશહૂર થે. તાલિબે ઇલ્મીકા થે ઝમાના તલબાકે લિયે બે ફિકી ઔર આઝાદીકા કીમતી ઝમાના હોતા હૈ. ઉસ ઝમાનેમેં અગર બહોત કુછ થે કરતે હૈં તો સિર્ફ તા'લીમકી પાબંદી ઔર ખસ. મગર મૌસૂફ તા'લીમકી પાબંદી, નીઝ મુતાલઆ ઔર બાર બાર તખ્લીગી ઇજતિમાઆતમેં શિરકત, ઔર ઝિક્ક ઔર અઝકાર ઔર વઝાઈફ ઇસી તરહ અકાબિરે મશાઈખકી સોહબત ઉનકા મેહબૂબ મશગલા થા. ચુનાંચે જબ ફારિગ હુએ તો બળી ઉચી સલાહિયત કે સાથ રહાનિયતસે ભી બહોત કુછ હાસિલ કર ચુકે થે. મજાહિરે ઉલૂમસે ફરાગતકે

બા'દ કુરઆન હિફઝ કરનેકા શૌક પૈદા હુવા ઔર મેહનત કરકે યે નેઅમત ભી ઉન્હોને હાસિલ કર લી. ઉસ્કે બા'દ અપને હી વતનકે મદ્રસામેં બિદમાત અંજમ દેની શુરૂ' કી. ઔર સન હિજરી ૧૩૮૮ કે આબિરમેં બોલ્ટન વાલોકે સખ્ત તકાજે ઔર નિકાહકી સુન્નતકી અંદાયગી ઔર દર અસલ ઉસ માહોલમેં દીનકી બિદમતકે જઝબાકી વજહસે ઈંગલેન્ડકા સફર ઈખ્તિયાર કિયા. અલ્લાહ તઆલાને વહાં ભી ઉનકે કુચૂઝસે ખરતાનિયા વાલોકો ફાઈદા પહોંચાના શુરૂ' કિયા. ઔર પેહલે મદ્રસા રહીમિયા ઈમ્દાદિયા નામી મકંતબ ઔર બા'દમેં બોલ્ટનકે કરીબ દારૂલ ઉલૂમકા વુજૂદ ઉન્હીંકી ઈખ્લાસ ભરી કોશિશકા નતીજા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઉન્કો ઔર ઉન્કે તમામ સાથિયો ઔર ઉન્કી બિદમાતકો કબૂલ ફરમાયે, ઔર દીનકે બાકી રેહને ઔર ફેલને ફેલાનેકા સબબ ઔર ઝરીઆ બનાયે. આમીન!

ઈસીકે તહત કિતાબ બદ નઝરીકા વખાલ જો ઉન્હોને ઉસી માહોલમેં ખેઠકર લિખ્ખી હૈ ઈન્શાઅલ્લાહ વહાંકે જેહરીલે માહોલકે લિયે ખુસૂસન તિરયાક (ઈલાજ) સાબિત હોગી. ઉસ્કે ઔર હવાલે સબ મોઅતબર હૈ, ઔર ઈન ફેલે હુએ મઝામીનકો એક જગહ જમા' કરનેમેં બહોત બળી મેહનત કરની પળી હૈ. અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ કબૂલ ફરમા કર આબિરતકા ઝખીરા બનાયે. ઔર લોગોંકે લિયે હિદાયત ઔર રાહે હકકા ચિરાગ બનાયે. આમીન!

વ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલા ખૈરિ ખલિકહી મુહમ્મદિંવ્વ આલિહી વ અસ્હાબિહી વ અત્બાઈહી અજ્મઈન.

બિસ્મિલ્લા હિરદ્દમા નિર્દહીમ

મુકદ્દમા

અલ્હમ્દુ સિલ્લાહિ રખિલ્ આલમીન
વલ્આકિબતુ સિલ્મુત્તકીન વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા
સય્યિદિલ્ મુર્સલીન વ ખાતિમિન્નબિય્થીન વ અલા
આલિહિત્તયિબીન વ અસ્હાબિહિ અજ્મર્ધન.
અમ્મા બા'દ!

બરતાનિયા ઓર યુરોપકે ગંદે માહોલસે કૌન ના વાકિફ
હે જહાં નંગાપન ઓર ઐશ પરસ્તી અપની ઈન્તિહાકો પહોંચ
ગઈ હૈ. ઓર તઅજ્જુબકી ખાત ચે હૈ કે હલાકતકી ઈન્તિહાકો
પહોંચાને વાલે ઈન આ'માલકા નામ બેવકૂફોને નઈ તેહજીબ
રખ છોળા હૈ. ઓર અમીર ગરીબ, પળે બે પળે, અકલમંદ
ઓર બેવકૂફ સબ હી ઈસ તેહજીબ પર ઐસે ફિદા હૈ કે
નાજઈઝ ખ્વાહિશાતકો પૂરા કરનેકે લિયે પાલમિન્ટોમે કાનૂની
ઈજાઝત દેકર અપની તસલ્લી કર લેતે હૈ.

ઐસે માહોલમે રેહકર પાકખાજ પરહેગગાર ઈન્સાનકે
લિયે અપને દામનકો બચાના બહોત મુશ્કિલ હૈ, લેકિન ખુદા
ઓર રસૂલ (સ.અ.વ.) પર કુરબાન કે મુસલમાનોકે લિયે
હર તંગી ઓર તારીકીમે રાહ બતાઈ. કિસી ભી અંધેરી
(ગુમરાહી) મેં મુસલમાન પહોંચ જાએ, અગર ઉસ્કે પાસ
રોશન શરીઅતકા ચિરાગ હૈ તો વો ઠોકરેં નહીં ખાએગા.
ચુનાંચે ઐસે માહોલકે અસરાતસે હિફાઝતકે લિયે ખુદા
તઆલાને અપને કલામ પાકમેં ઈરશાદ ફરમાયા હૈ.

ਕੁਲ੍ ਲਿਲ੍ ਮੁਅ੍ ਮਿਨੀਨ ਧਗੁਜ਼੍ ਮਿਨ੍ ਅਘਸਾਰਿਲਿਮ.

ਅਧ ਮੇਰੇ ਹੁਜੀਯ (ਸ.ਅ.ਵ.)! ਆਪ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਰਦੋਸੇ
ਠੇਹ ਦੀਯਿਓ ਤੇ ਅਪਨੀ ਨਿਗਾਹੁੰ ਨੀਘੀ ਰਖ੍ਯੋ. ਔਰ ਹੁਦੀਸੇ
ਪਾਕਮੇਂ ਸਰਵਰੇ ਕੋਨੇਨ (ਸ.ਅ.ਵ.) ਨੇ ਈਰਸ਼ਾਏ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈ ਤੇ
ਨਿਗਾਹੁੰ ਸ਼ੈਤਾਨਕੇ ਤੀਰੋਮੇਂਸੇ ਐਕ ਤੀਰ ਹੈ. ਕੁਰਆਨ ਪਾਕੀਯੇ
ਆਯਤੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ਾ ਔਰ ਯੇ ਹੁਦੀਸੇ ਪਾਕੀਯੇ ਈਰਸ਼ਾਏ ਮੁਘਾਰਕ ਈਸ
ਰਿਸਾਲੇਕਾ ਮਤਨ ਔਰ ਖੁਲਾਸਾ ਔਰ ਨਿਬ੍ਯੋਯ ਹੈ. ਯੇ ਰਿਸਾਲਾ
ਉਸੀਕੀ ਤਫ਼ਸੀਲ ਔਰ ਤਫ਼ਸੀਰ ਹੈ. ਅਲਲਾਹੁੰ ਤਅਾਲਾ ਈਘਲਾਸਕੇ
ਸਾਥ ਮੁਯੋਂ ਲੀ ਈਸ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇਕੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਏ.
ਔਰ ਪਘਲਨੇ ਵਾਲੋਂਕੋ ਲੀ.

ਨ ਤੋ ਮੇਰੀ ਈਲਮੀ ਸਲਾਹੇਯਤ ਹੈ ਔਰ ਨ ਤੋ ਮਾਫ਼ਰੀ
ਜਘਾਨ ਉਫ਼੍ ਹੈ ਔਰ ਨ ਤੋ ਉਫ਼੍ ਅਫ਼ਯਸੇ ਮੁਨਾਸਿਯਤ ਹੈ.
ਅਲਲਾਹੁੰ ਕਰੇ ਯੇ ਰਿਸਾਲਾ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਤਕਾ ਜ਼ਰੀਆ ਯਨ ਯਯੋ.
ਹੁਰ ਕਿਸੀਕੋ ਅਲਲਾਹੁੰ ਤਅਾਲਾ ਅਮਲਕੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਅਤਾ
ਫ਼ਰਮਾਏ. ਈਸੀ ਲਿਯੇ ਅਲਲਾਹੁੰਕਾ ਨਾਮ ਲੇਕਰ 'ਸੁਤ੍' ਕਰ ਦਿਯਾ,
ਔਰ ਰਿਸਾਲਾਕੋ ਸਾਤ ਅਯਵਾਯ ਪਰ ਤਕਸੀਮ ਕਿਆ ਹੈ.

ਪੇਹਲਾ ਯਾਯ ਕੁਰਆਨ ਪਾਕੀਯੇ ਆਯਾਤਮੇਂ, ਈਸਮੇਂ ਤੀਨ
ਆਯਾਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀ ਗਏ ਹੈਂ, ਹੁਰ ਆਯਾਤਕੇ ਤਹਤਮੇਂ ਮੁਖ਼ਤਲਿਫ਼
ਤਫ਼ਸੀਰੋਂਸੇ ਫ਼ਵਾਇਦ ਲਿਖ੍ਯੇ ਹੈਂ.

ਦੂਸਰੇ ਯਾਯਮੇਂ ਦੋ ਅਛਾਈਸ ਹੈਂ ਜਿਨਮੇਂ ਯਦ ਨਜ਼ਰੀ ਪਰ
ਤਅਘੀਲਾਤ ਕੀ ਗਏ ਹੈਂ. ਈਸ ਯਾਯਮੇਂ ਗਯਾਰਹੁੰ ਅਛਾਈਸ ਹੈਂ
ਜਿਨਮੇਂ ਕਈਂ ਕਈਂ ਫ਼ਵਾਇਦ ਲੀ ਲਿਖ੍ਯੇ ਹੈਂ.

ਤੀਸਰਾ ਯਾਯ ਯਦ ਨਜ਼ਰੀਕੇ ਨੁਕਸਾਨਾਤ ਔਰ ਉਸਕੀ
ਕਿਸਮੋਂਕੇ ਯਾਰੇਮੇਂ ਹੈ.

ਥੋਥਾ ਯਾਯ ਅਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਔਰ ਉਸਕੀ ਕਿਸਮੋਂਕੇ

ખારેમે છે.

પાંચવાં બાબ બદ નઝરીકે ખારેમે ખુઝુગોંકે ઈરશાદાત
જો કુલ ચાલીસ છે, ઉનમે હઝરત મુરશિદી ઓર મેરે ઉસ્તાદ
શેખુલ હદીસ અલ્લાજ મૌલાના ઝકરિયા સાહબકે સાત
ઈરશાદાત ભી શામિલ છે જો અગલે મઝમીનસે ઓર ખુઝુગોંકે
ઈરશાદાતસે બજે હી અહમ છે.

જબ બદ નઝરીકી કબાહત ઓર ખુરાઈ મા'લૂમ હો
ગઈ તો ઉનકે ઈલાજકે ખારેમે છઠ્ઠા બાબ છે જિનમે ૨૧ ઈલાજ
છે, જો જિયાદહતર તરખિવતુસ્સાલિકસે લિયે ગએ છે.

સાતવાં બાબ ખુઝુગોંકે વાકિઆતમે છે જો કુલ ૧૮ છે.
અખીરમે એક ખાતિમહ છે જિસ્મે પીરાને પીર (રહ.) કા
ઈરશાદ છે જો બહોત હી અહમ ઓર ગોયા પૂરી કિતાબકા
ખુલાસા, નિયોજ ઓર મઝજ છે. ઉસ પર ઈસ રિસાલાકો
ખતમ કિયા છે. અલ્લાહ તઆલા ઈસ્કો કબૂલ ફરમાએ, જો
ખતાએ ઈસ્મે હો ગઈ અલ્લાહ તઆલા ઈસ્કે દર ગુઝર
ફરમાએ ઓર ખાતિમા ઈમાન પર ફરમાએ ઓર મગિફરતકા
ઝરીઆ બનાએ. આમીન!

પેહલા બાબ

**વો આચાતે કરીમા જિનમે
નિગાહકી હિક્કાઝતકા હુકમ હૈ**

કુલ્લિલ્લુમ્મિની—ન ચગુઝ્ઝૂ મિનૂ અબ્સારિહિમ
વ ચહરૂઝૂ ફુરૂહુમ. જાલિક અઝ્કા લહુમ ઈન્નલ્લાહ
ખબીરૂ ખિમા ચસ્નહિન. (સૂરએ નૂર, રૂકૂઅ ૪)

તર્જુમા :— આપ મુસલમાન મરદોસે કેહ દીજિયે કે
અપની નિગાહ નીચી રખે. યા'ની જિસ ઉઝ્વકી તરફ
મુત્લકન ઉસ્કો દેખના નાજાઈઝ હૈ ઉસ્કો ખિલકુલ ન દેખે,
ઔર જિસ્કો ફી નફ્સિહી દેખના જાઈઝ હૈ મગર શહવતસે
દેખના જાઈઝ નહીં, ઉસ્કો શહવતસે ન દેખે. ઔર અપની
શરમગાહોકી હિક્કાઝત કરે, યા'ની નાજાઈઝ જગહમે શહવત
રાની ન કરે જિસ્મે લવાતત ઔર જિના સખ દાખિલ હૈ. યે
ઉનકે લિયે જિયાદહ સફાઈકી બાત હૈ ઔર ઉસ્કે ખિલાફમે
આલૂદગી હૈ. જિના યા જિનાકે મુકદ્દમામે. ખેશક અલ્લાહ
તઆલાકો સખ ખબર હૈ જો કુછ લોગ કિયા કરતે હૈ. પસ
ખિલાફ કરને વાલે સજાકે હકદાર હોગે.

(તફ્સીર ખયાનુલ કુરઆન જિ. ૨ સફા દલ્પ તાજ કંપની)

ફાઈદા :— આચતે શરીફામે અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂને
મુસલમાનોકો હુકમ દિયા હૈ કે જિસ્કો અલ્લાહને હરામ કિયા
હૈ ઉનપર નિગાહ ન ડાલે. હરામ ચીજોસે નજરે નીચી કર લે.
જેસે શહવતકે સાથ કિસીકી તરફ ચાહે વો અપને હોં યા

પરાએ, મદ હો યા ઔરત, જન ખૂંકર નિગાહ ડાલના જાઈજ નહીં હે, અલખત્તા ખીવી યા ખાંદી હો તો હરજ નહીં.

અચાનક નજર મચાકું હૈ

પેહલી દક્ષા' કિસી પર બગૈર ઇરાદા નજર પળ જાએ તો ઉસ્મે પકડ નહીં હે, મગર જન ખૂંકર દો ખારહ નજર ન ડાલી જાએ. હજરત બુરૈદહ (રદિ.) બચાન ફરમાતે હૈ કે હુજૂર (સ.અ.વ.) ને હજરત અલી (રદિ.) સે ફરમાયા કે અય અલી (રદિ.)! પેહલી (અચાનક) નજરકે પીછે દૂસરી મરતબા (ઇરાદાકે સાથ) નજર ન કરના. પેહલી નજર તો જાઈજ હૈ, મગર દૂસરી નજર જાઈજ નહીં હૈ. (તફસીર ઇબ્ને કસીર પારા ૧૮, સફા ૫૯ મકતબા ફૈજુલ કુરઆન)

શરમગાહકી હિફાજત

આયતે શરીફામે એક જગહ હુકમ યે લી હૈ કે અપની શરમગાહકી હિફાજત કરે. હજરત મૌલાના શબ્બીર અહમદ ઉસ્માની (રહ.) ફરમાતે હૈ, યા'ની હરામકારીસે બચે ઔર સતરપોશી કિસીકે સામને ન ખોલે, યે નિગાહોંકા ઝુકાના ઔર શરમગાહકી હિફાજત કરના, યે ઉન્કે લિયે નિહાયત પાકીજા યા બહોત મુફીદ અમલ હૈ, ઇસ્મેં જિનાકા ખતરા નહીં રેહતા. (ફવાઈદ ઉસ્માની)

દિલકો પાક રખના

બદ નજરીસે ઔર ઇસ્સે બળ્હકર જિનાકે કામસે દિલ

કાલા હો જતા હે, દિલમેં પાકીઝગી નહીં રેહતી. ઓર જખ દિલકે અંદર જુલમત હોગી તો ઈબાદતકી તરફ રગબત ખતમ હો જાએગી. દિલ ઉકતાને લગેગા. લિહાજા કોશિશ કી જાએ કે અપને આપકો બિલકુલ ગુનાહોસે બચાવે હુએ દિલોંકો પાક ઓર સાફ રખ્યા જાએ કે અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂકો હમારે સારે હી આ'માલકી પૂરી પૂરી ખબર હે. અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂસે કોઈ ઝર્ફ છુપા હુવા નહીં હે, વો હર વકત હમારે આ'માલ ઓર અહવાલકો દેખતે હૈ. લિહાજા હર વકત ચે ધ્યાન ઓર ખ્યાલ રહે કે અલ્લાહકો મેરે સખ આ'માલકી ખબર હે ઓર વો હર વકત મુજે દેખતા હે. ઈન્નલ્લાહ ખબીરૂ ખિમા યસ્નઊન. અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ હમારે સારે આ'માલસે બાખબર હૈ ઓર દેખ રહે હૈ. ઉસે બદ નઝરીકા બી ઈલ્મ હે, મેરે કરતૂતકી સજા દેગા, લિહાજા ચાહિયે કે અપનેકો પાક દામન ઓર પાકીઝા રખ્ખે.

બદ નઝરીસે તૌફીક છિન જાતી હે

બદ નિગાહીસે આદમી અપને આપકો મેહકૂઝ રખ્ખે તો અલ્લાહ તઆલા દુનિયા હી કે અંદર ચે દૌલત નસીબ ફરમાએગે કે ઉસે ઐસી ઈબાદતકી તૌફીક મરહમત હોગી જિસ્કી લઝ્ઝત ઓર મિઠાસ વો ખૂદ મેહસૂસ કરેગા. અગર ખુદા ન ખ્યાસ્તા નઝરબાઝીકી બીમારીમેં મુખતલા હો'અયા તો બસા ઔકાત ઈબાદતકી તૌફીક બી છિન જાતી હે યા કમસે કમ ઈબાદતકી મિઠાસ ઓર લઝ્ઝત તો ખતમ હો જાતી હે. અલ્લાહ તઆલા સખકો ઈસ્સે મેહકૂઝ રખ્ખે. આમીન!

હઝરતે અકદસ શેખુલ હદીસ સાહબ દામ મજદુહૂ આપ બીતી નંબર ૬ મેં લખતે હૈં કે યે બહોત હી હલાકતમેં ડાલને વાલી બીમારી હૈ. એક તજુર્બા તો મેરા ભી અપને બહોતસે અહબાબ પર હૈ કે જિકે શુગલકે શુરૂ'મેં લઝઝત ઔર જેશ પૈદા હોતા હૈ ઔર ઉસ જેશસે ઈબાદતમેં હલાવત ઔર લઝઝત પૈદા હોતી હૈ, મગર ઈસ બદ નઝરીસે સબસે પેહલે ઈબાદતકી હલાવત ઔર લઝઝત ખતમ હોતી હૈ, ઔર ઉસ્કે બા'દ આહિસ્તા આહિસ્તા ઈબાદતકે છૂટનેકા ઝરીઆ ભી બન જાતા હૈ. (સફા. ૪૧૮)

બદ નઝરી ઝિનાકી પેહલી સીડી હૈ

હઝરત શેખુત્તફરોર મૌલાના શખ્વીર અહમદ ઉસ્માની (રહ.) ઉપર વાલી આયતકે ફવાઈદકે બારેમેં તહરીર ફરમાતે હૈં. બદ નઝરી ઝિનાકી પેહલી સીડી હૈ. ઈસીસે બજે બજે ગુનાહોંકા દરવાજા ખુલતા હૈ. કુરઆને હકીમને બદકારી ઔર બેહયાઈકો દૂર કરનેકે લિયે પેહલે ઈસી સુરાખકો ખંદ કરના ચાહ્યા હૈ. યા'ની મુસલમાન મર્દ ઔર ઔરતકો હુકમ દિયા કે બદ નઝરીસે બચે ઔર અપની ખ્વાહિશાતકો કાબૂમેં રખે, અગર એક મરતબા અચાનક મર્દકી કિસી અજનબી ઔરત યા ઔરતકી કિસી અજનબી મર્દ પર નઝર પડ જાએ તો દો બારા ઈરાદાસે ઉસ તરફ નઝર ન કરે, ક્યૂંકે યે દો બારા દેખના ઉસ્કે ઈષ્ટિયારસે હોગા જિસ્મેં વો મા'જૂર નહીં સમજા જા સકતા. અગર આદમી નીચી નિગાહકી આદત ડાલ લે, ઈષ્ટિયાર ઔર ઈરાદાસે નાબઈઝ કામો પર નઝર ન કરે તો બહોત જલ્દ ઉસ્કે નફસકી સફાઈ

હો સકતી હૈ, ચૂકે પેહલી દક્ષા' અચાનક બગૈર ઇરાદા નઝર પળતી હૈ વો શહવત ઔર નફ્સાનિયતસે નહીં હોતી, ઇસ લિયે હદીસમેં ઉસ્કો મઆફ રખ્યા ગયા હૈ, શાયદ યહાં ભી મિનૂ અબ્સારિહિમમેં મિનકો તખ્મીજિયહ લેકર ઇસ તરફ ઇશારા કિયા હૈ કે આંખકી ચોરી ઔર દિલોકે ભેદ ઔર નિયતોંકા હાલ ઉસ્કો સખ મા'લૂમ હૈ. લિહાજા ઇસ્કા ખ્યાલ રખતે હુએ બદ નિગાહી ઔર હર કિસમકી બદકારીસે બચો. વરના વો અપને ઇલ્મકે મુવાફિક તુમકો સજા દેગા.

(ફવાઈદે ઉસ્માની)

વ કુલ્ લિલ્મુઅમિનાતિ યગ્જૂન મિનૂ અબ્સારિહિન્ન

તર્જુમા :- ઔર ઇસી તરહ મુસલમાન ઔરતોંસે કેહ દીજિયે કે વો ભી અપની નિગાહેં નીચી રખે.

(સૂરએ નૂર)

યા'ની જિસ્ ઉજ્વકી તરફ મુત્લકન દેખના નાજઈજ હૈ ઉસ્કો ખિલકુલ ન દેખે. ઔર અપની શરમ ગાહોંકી હિફાજત કરે. યા'ની નાજઈજ જગહમેં શહવત રાની ન કરે જિસ્મેં જિના ઔર સહાક સખ દાખિલ હૈ.

(તફસીર બયાનુલ કુરઆન સફા ૬૫૯)

શાને નુજૂલ :- કાઝી સનાઉલ્લાહ પાનીપતી (રહ.) ને તફસીરે મઝહરીમેં ઇસ આયતકા શાને નુજૂલ તહરીર કિયા હૈ કે હઝરત જાબિર ઇબ્ને અબ્દુલ્લાહ (રહિ.) ને ફરમાયા કે એક બાર હઝરત અસમા બિન્તે મુરષિદ (રહિ.) અપને બજૂરોંકે બાગમેં થી. કુછ ઔરતેં ઉન્કે પાસ આઈ બે ઇજાર પેહને હુએ ન થી, ઇસ લિયે બે કુછ વો પાંવમેં પેહને હુએ થી

વો ખુલા નઝર આ રહ્યા થા. ઉન્કે સીને ઔર ખાલ ભી ખુલે હુએ થે. હઝરત અસમા (રહિ.) ને ફરમાયા યે કેસી ખુરી હાલત હૈ? ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ.

(તફસીરે મઝહરી પારા ૧૮)

ફાઈદા :- મરદો ઔર ઔરતોકો પાકે દામની ઔર ઈફ્ફત હાસિલ કરનેકે લિયે બેહતરીન ઈલાજ અપની નઝરોકો ઝુકાના હૈ. યહાં પર ખાસ તૌર પર ઈસ ખુરે મઆશરે ઔર ગંદે માહોલમેં બે શરમી, બે હયાઈ ઈસ કદર આમ હૈ કે નઝરોકો બચાના બહોત હી મુશ્કિલ હૈ, ઈસ્સે બચનેકે લિયે જાહિરી અમલી શકલ તો વો હૈ જો ઉપરકી દો આયતોમેં ઈરશાદ ફરમાઈ ગઈ હૈ કે ચલતે ફિરતે અપની નિગાહોકો નીચી રખે, ઔર દિલકે અંદર અલ્લાહ તઆલાકા ખૌફ હો કે અલ્લાહ દેખ રહ્યા હૈ. ઉસ્કો તુમ્હારે આ'માલકી ખબર હૈ. અલ્લાહકા ખૌફ જિસ કદર જિયાદહ હોગા ઉતના હી હરામ ચીજોસે બચના આસાન હોગા.

જિનાકે અસખાબ ભી હરામ હૈ

અલ્લાહ તઆલા ઈરશાદ ફરમાતે હૈ કે લા તકરબુજ્જિના. કે જિનાકે કરીબ ભી મત જઓ. અલ્લાહકા યે ખજા એહસાન હૈ કે જો ચીજ બિલકુલ હરામ હૈ ઉસ્કે અસખાબ ઔર વસાઈલસે ભી રોક દિયા. કયૂંકે કાઈદા હૈ કે જબ આદમી અસખાબ ઔર વસાઈલસે પરહેઝ કરેગા તો ઈન્શાઅલ્લાહ જિનાકે કરીબ ભી નહીં જએગા. જિનાકે અસખાબ યે હૈ.

(૧) ખુરી નઝરસે દેખના. (૨) ઉસ્કી તરફ ચલકર જના. (૩) બે ઝરૂરત ખાતચીત કરના. (૪) ગૈર મહરમોકી

ખાતોંકી તરફ કાન લગાના. (૫) ઈસ કિસમકે નાજઈજ ખ્યાલાત કરના. ચે સારી થીએ મના' હૈં ઔર ઝિનાકે અસખાખ હૈં.

ગૈર મહરમોંકી ખાતેં સુનના હરામ હૈં

ઔરતોંકે લિયે ઉચી આવાજસે બોલના હરામ હૈ તાકે ગૈર મહરમોં તક ઉન્કી આવાજ ન પહોંચ જાએ. ઉન્કા બદન જેસે સતરમેં દાખિલ હૈ આવાજ ભી સતરમેં દાખિલ હૈ, લિહાજા ઉન્કી ખાતોંકો બગૈર ઝરૂરત યા શૌકસે સુનનેસે પરહેજ કિયા જાએ.

ઔરતોંકે બાલ

ઔરતોંકો ઈસ્સે ભી મના' કિયા ગયા હૈ કે અપને સરકે બાલ દૂટ ગએ હોં યા નિકલ ગએ હોં ઉનહૈં એસી જગહ ન ડાલેં જહાં ગૈર મહરમકી નઝર પજે, બલ્કે અપને નિકલે હુએ બાલ કિસી કપજે યા કાગઝમેં બાંધકર ઝમીનમેં દફન કર દે, યા એસી જગહ ડાલેં જહાં કિસી ગૈર મહરમકી નઝર ન પજે.

ઔરતકા ઝૂટા

ઈમામ ગિજાલી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે જિસ બરતનમેં કિસી ઔરતને પાની પિયા હો તો જહાં જિસ ઔરતકા મુંહ લગા હો વહાં જાન બૂઝકર પાની પીના જઈજ નહીં હૈ. ઔર જિસ ચીજકો ખેવા ઔરતને દાંતસે કાટકર છોળ દિયા હો ઉસે ખાના ન ચાહિયે. (કિમયાએ સઅદત સફા ૩૦૨)

બદ-નઝરી ફસાદકા બીજ છે

ઈમામ ગિજાલી (રહ.) ફરમાતે છે અથ અઝીઝ! જન તૂ કે મજલિસોં ઔર દા'વતોંમેં મરદોં ઔર ઔરતોંકે બેઠને ઔર નઝારા બાઝીસે બળકર કોઈ ફસાદકા બીજ નહીં બશર્તેકે ઉસ્મેં પરદા ઔર હિજાબ ન હો. ઔર ઔરતેં ચાદર ઔર નિકાબ ઓળટી છેં ચે કાફી નહીં, બલકે જબ સુફેદ ચાદર ઓળટી છેં ઔર તકલુફકા નિકાબ કાલતી છેં તો ઔર ભી શહવત હોતી હે, ઔર અગર ચેહરા ખુલા રેહનેસે ઝિયાદહ ઈસ શરમ ઔર હિજાબમેં અચ્છી મા'લૂમ હો તો સુફેદ ચાદર ઓળકર પાકીઝા નિકાબ કાલકર બાહિર નિકલના હરામ હે, જો ઔરત ઐસા કરેગી ગુનેહગાર હોગી. ઔર બાપ, ભાઈ, શૌહર જો કોઈ હો ઔર ઈસ ખાતકી ઔરતકો ઈજાઝત દે વો ગુનાહમેં ઉસ્કા શરીક હોગા કે ઉસને ઈજાઝત દી.

(કિમયાએ સઆદત સફા ૩૦૨)

અજનબી મરદોં ઔર ઔરતોંસે ખરતાવ

ઈમામ ગિજાલી (રહ.) ફરમાતે છેં કે કિસી મર્દકો દુરસ્ત નહીં કે શહવતકે ઈરાદેસે ઔરતોંકા પેહના હુવા લિખાસ પેહને. યા ખૂ સુંઘનેકે વાસ્તે ઉસ પર હાથ ફેરે યા હાર, ફૂલ યા ઐસી કોઈ ચીઝ જિસ્સે દિલલગી કરતે છેં ઔરતોંકો દે યા લે યા મીઠી ખાતે કરે. ઔર ઔરતકો ભી ગૈર મર્દકે સાથ ખાતે કરના દુરસ્ત નહીં, મગર સખ્ત લેહજાકે સાથ. જૈસાકે હક તઆલા ઈરશાદ ફરમાતા હે. ઈન્નત્તકૈતુન્ન ફલા

તખ્તઅન બિલકૌલિ ફયત્મઉલ્લજી ફી કલિબહી મરજુન
 વ કુલ્ન કૌલમૂ મઅરૂફા. યા'ની રસૂલે મકબૂલ (સ.અ.વ.)
 ફી પાકીઝ બીવીયોકો ઈરશાદ હોતા હૈ કે અચ્છી ઔર નરમ
 આવાઝકે સાથ મરદોકે સાથ ખાત ન ક્રિયા કરો. જિસ્કે દિલમેં
 બીમારી હૈ વો લાલચ કરેગા. ઔર કૌલે મઅરૂફ કહા કરો.

(કિમયાએ સઆદત સફા ૩૦૨)

ખાતકા ખુલાસા એ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને જિનાકે
 જિતને ભેં અસબાબ હૈં સબહીસે રોક દિયા, તાકે આદમી
 પાક દામન ઔર પરહેઝગાર બનકર દુનિયા ઔર આબિરતમેં
 કામિયાબી હાસિલ કરે.

ચઅલમુ ખાઈનતલ અઅયુનિ વમા તુખ્ફીસ્સુદૂર.

તર્જુમા :- અલ્લાહ તઆલા આંખોંકી ખિયાનતકો
 જાનતે હૈં ઔર જિસ ચીજકો સીનામેં છુપાતે હૈં ઉસ્કો ભી
 જાનતે હૈં. (સૂરએ મો'મિન)

ફાઈદા :- હઝરતે અકદસ થાનવી (રહ.) ફરમાતે
 હૈં અલ્લાહ તઆલાને ઈસ આયતે શરીફામેં દો ગુનાહોંકા
 ઝિકર ફરમાયા હૈ. આંખોંકે ગુનાહ ઔર દિલકે ગુનાહકો.
 યૂં તો આંખોંકે બહોતસે ગુનાહ હૈં લેકિન યહાં એક
 ખાસકા ઝિકર હૈ વો કયા હૈ ? બદ નિગાહી. ઈસ તરહ
 દિલકે બહોતસે ગુનાહ હૈં, લેકિન યહાં પર ખાસ ગુનાહકા
 ઝિકર હૈ. યા'ની નિચ્ચત ખુરી હોના. (દઅવાતે અબદિયત)

ગુનાહસે દિલ મૈલા હો જતા હૈ

ઈન દોનૂં ગુનાહોંકો લોગ ગુનાહ સમજતે હૈં લેકિન
 ઈસમેં શક નહીં હૈ કે જિતના ઉનકા નુકસાન હૈ ઉસ કદર

સમજતે નહીં. ચુનાંચે ગુનાહકા અદના અસર ચે હોના ચાહિયે કે દિલ તો મૈલા હો જાએગા, મગર ઉસ ગુનાહકે બા'દ દિલ ભી મૈલા નહીં હોતા. લોગ બહોત મા'ભૂલી સમજતે હૈ. કિસી ઔરતકો દેખ લિયા યા કિસી લગકેકો ઘોર લિયા, ઉસ્કો એસા સમજતે હૈ જૈસેકે કિસી અચ્છે મકાનકો દેખ લિયા યા કિસી ફૂલકો દેખ લિયા.

(દઅવાતે અબદિયત, વઅઝ ગઝઝલ બસર)

બદ નિગાહીસે બુળે તક મેહફૂઝ નહીં

હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે ચે વો ગુનાહ હૈ કે ઈસ્સે બુળે ભી બચે હુએ નહીં હૈ. બદકારીસે તો બહોત મેહફૂઝ હૈ કયૂંકે ઉસ્કે લિયે બહોત એહતિમામ કરને પળતે હૈ. પેહલે તો જિસ્સે એસા કામ કરે વો રાઝી હો ઔર રૂપિયા ભી પાસ હો ઔર નીજ હયા ઔર શરમ ભી રૂકાવટ ન બને. ગર્જ ઉસ્કે લિયે શરાઈત બહોત હૈ, ઈસી તરહ રૂકાવટો ભી બહોત હૈ. ચુનાંચે કહીં તો ચે બાત રૂકાવટ હોતી હૈ કે અગર કિસીકો ખબર હો ગઈ તો કયા હોગા? કિસીકો ખ્યાલ હોતા હૈ કે કોઈ બીમારી ન લગ જાએ. કિસીકે પાસ રૂપિયા નહીં હોતા. કિસીકો ઉસ્કી સૂરત રૂકાવટ હોતી હૈ, ચૂંકે રૂકાવટો જિયાદહ હૈ ઈસ લિયે કોઈ સમજદાર આદમી જો દીનદાર સમજે જાતે હૈ ઉસ્મેં બહોત કમ મુબતલા હોતે હૈ. ઈસ્કે ખિલાફ આંખોંકે ગુનાહમેં સામાનકી ઝરૂરત હી નહીં હૈ, કયૂંકે ન ઉસ્મેં ઝરૂરત રૂપિયેકી હૈ ઔર ન ઉસ્મેં બદનામી. કયૂંકે ઉસ્કી ખબર તો અલ્લાહ હી કો હૈ કે નિયત કેસી હૈ?

(ગઝઝલ બસર સફા ૭)

આંખો કે ગુનાહોકા બળોકો એહસાસ હો જતા હે

બદ નિગાહી એસી ખરાબ બીમારી હે કે ઉસ્સે આંખકા નૂર જતા રેહતા હે, ઔર અંધેરી છા જતી હે. બળોકો ઈસ્કા એહસાસ ભી હો જતા હે. ગુનાંચે હઝરત ઉસ્માન ગની (રદિ.) કી ખિદમતમેં એક શખ્સ આયા ઔર વો ખુરી નિગાહ દેખકર આયા. હઝરત ઉસ્માન ગની (રદિ.) ને ખાસ ખિતાબસે તો કુછ ન ફરમાયા, લેકિન આમ તૌરસે ફરમાયા. મા ખાલુ અકવામિન્ ચતરશ્શહુજ્જિના મિન્ અઅયુનિહિમ. યા'ની લોગોકા કયા હાલ હે કે ઉન્કી આંખોસે જિના ટપકતા હે. ચે ઉનવાન એસા હે કે ઈસમેં રૂસવાઈ કુછ નહીં હે, લેકિન જો કરને વાલા હે વો સમજ જાએગા કે મુજે ફરમા રહે હૈ.

(ગઝુલ ખસર)

અહલે કશફે લિખ્ખા હે કે બદ નિગાહીસે આંખોમેં એક જુલમત પેદા હો જતી હે કે જિસ્કો થોળીસી ખસીરત હોગી પેહચાન લેગા કે ઈસ શખ્સકી નિગાહ પાક નહીં હે. અગર દો શખ્સ એસે લિયે જાએ કે ઉમરમેં, હુસ્નમેં ઔર હર ખાતમેં વો ખરાબર હો ઔર ફર્ક ઉનમેં સિર્ફ ઈસ કદર હો કે એક ગુનેહગાર હો ઔર દૂસરા પરહેઝગાર હો. જબ ચાહે દેખ લો, પરહેઝગારકી આંખમેં રોનક ઔર નૂર હોગા, ઔર ગુનેહગારકી આંખમેં જુલમત ઔર બે-રોનકી હોગી, લેકિન અહલે કશફ ખુસૂસિયતસે કિસીકો કેહતે નહીં બલ્કે એખ છુપાતે હૈ.

બદ નિગાહીકી સજા કયું બયાન નહીં ફરમાઈ ગઈ ?

આયતે શરીફામેં ગુનાહ યા'ની અલ્લાહ તઆલા ખિયાનત કરને વાલી આંખોકો જનતા હૈ ઓર જો ખાતે દિલોમેં છુપી હૈ ઉન્કો ભી જનતા હૈ. ઈસ ગુનાહકા તો ઝિકર ફરમાયા, મગર અલ્લાહ તઆલાને ઈસ્કી સજા બયાન નહીં ફરમાઈ. મગર દૂસરે ગનાહ કે ઉન્કી સજા સાથ સાથ બયાન ફરમા દી હૈ. ઉસ્મેં એક હિકમત હૈ વો યે કે લોગોકી આમ તખીઅતે મુખ્તલિફ હૈ. ખા'જ તખીઅતે એસી હૈ કે ઉન્કે લિયે સજા બયાન કરનાં જરૂરી હૈ તંભી વો ગુનાહોસે રૂકતે હૈ. યે વો લોગ હૈ જો બે-શરમ ઓર બે-હયા હોતે હૈ, જૂતોસે ડરતે હૈ ઓર બગૈર જૂતિયોકે ચાહે કિસીકો ખબર હો જાએ ઉન્કો કુછ ખોફ નહીં. ઓર ખા'જ તખીઅતે એસી હોતી હૈ કે સજાકી અંગર ઉન્હે ખબર હો જાએ તો રૂકાવટ કમ હોતી હૈ મગર વો ઉસ્સે શરમિન્દા હો જાતે હૈ કે ફલાંકો ખબર હો જાએગી, ખાસ કરકે જબ યે મા'લૂમ હો જાએ કે હમાશ યે જુર્મ મઆફ ભી હો જાએગા ઓર ભી જિયાદહ પસીના પસીના હો જાતે હૈ. કયા ખૂબ કહા હૈ.

તકદુસ અપને ખુદાકે જાઉ કે પ્યાર આતા હૈ ઈન્શા ઈધરસે એસે ગુનાહ પૈહમ ઉધરસે યે દમ બદમ ઈનાયત (દઅવાતે અબદિયત, ગઝઝુલ બસર સફા ૮)

ગર્જ યે કે દો કિસમકે લોગ હોતે હૈ. એક તો વો જો સજાકા નામ સુનકર રૂકતે હૈ. એક વો જો સિર્ફ ઈત્તિલાઅકી

ખબર દેનેસે શરમાતે હૈં ઓર ઉસ કામકે કરીખ નહીં જાતે. તો જો બે હયા થે વો તો યૂં રૂકે કે ચચૂલમુમે ઇશારા સજાકી તરફ ભી હૈ. ચુનાંચે મુફ્ફિસરીન ઐસે મકામ પર ફુજુજીકુમ્ બિહીસે તફ્ફીર કરતે હૈં. યા'ની ઇસ ગુનાહ પર વો સજા દેગા. દૂસરી તબીઅતકે લોગ ઇસ લિયે રૂકતે હૈં કે મારે શરમકે શરમિન્દા હો ગએ હૈં કે અલ્લાહુ અકબર વો જાનતે હૈં. બહરહાલ દોનૂં કિસમકે લોગોંકો ઇસ આયતે શરીફમે વઈદ ઓર ધમકી હૈ કે આંખોંકી ખિયાનતસે ઓર દિલોંકી ખુરી નિયતોંસે અપને આપકો બચા લે.

(દુઆવાતે અબદિયત, ગઝઝુલ બસર)

દિલકે ગુનાહ

વમા તુખ્ફીસ્સુદૂર યા'ની જિસ ચીજકો સીનામે વો લોગ છુપાતે હૈં અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો ભી જાનતે હૈં. હજરતે અકદસ થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે યે દિલકા ગુનાહ પેહલેસે સખ્ત હૈ યા'ની ગુનાહ સિફ નિગાહ હીસે નહીં બલકે દિલસે ભી હોતા હૈ. બહોતસે લોગ દિલસે સોચા કરતે હૈં ઓર ઓરતોં મરદોંકા તસવ્વુર કરતે હૈં ઓર ખિયાલસે મજે લેતે હૈં ઓર યૂં સમજતે હૈં કે હમ પરહેઝગાર હૈં. ખૂબ સમજ લો કે યે શૈતાનકા ઘોંકા હૈ. (દુઆવાતે અબદિયત, ગઝઝુલ બસર)

દિલકા ગુનાહ સખ્ત હોતા હૈ

ખા'જ મરતબા દિલકે અંદર સોચનેસે ઓર દિલકે અંદર ખાતે કરનેસે ઓર જિયાદહ ફિતના હોતા હૈ, કયૂંકે નિગાહ

ਕਰਨੇमें तो आ'ज भरतया पुरा और भूद सूस्त साभित होता है, और दिलके अंदर आते करते हैं तो तभीअतको जियादह लगाव हो जाता है और दिलसे किसी तरह वो आत नहीं निकलती, पहले महुज निगाह न करनेसे अपने आपको साहिजे मुजलिदह समझ कर अपनेको जियादह मुकर्ष समझता है और ये नहीं देखता दिलमें भजे दो रहा है तो मुजलिदह कहां रहा ? (दयवाते अयदियत, गज़ुल असर)

आ'ज भरतया भूद दिल हीसे गुनाह सादिर होता है. सादिर होनेके वक्त आंख कानका वास्ता नहीं होता. जैसे पहली देभी कुछ सूरते याद आती रहती हैं और उनसे भजा लेता है तो दिलका गुनाह आंखोंके गुनाहसे अक और वजहसे भी सप्त है के दिलसे सोचने और आंखोंसे देखनेमें अक ईक और भी है. या'नी आंखोंके गुनाहमें तो भूद गुनाहके कामको कोछ देख भी सकता है याहे नियत पर मुत्तलेअ न हो. और दिलके अंदर सोचनेके कामको कोछ भी नहीं देख सकता. उसकी भयर सिवाये अल्लाहके किसीको नहीं. इस लिये इससे वोही अयेगा जिसके अंदर तकवा हो.

(दयवाते अयदियत, गज़ुल असर)

कानकी लिझाजत

और यूंके दिलके अंदर कानोंके वास्तेसे भी आते इस किसमकी पहोचती हैं. इस लिये जिस तरह आंखोंकी लिझाजत जरूरी है कानोंकी भी लिझाजत जरूरी है के ऐसे किसी और वाकिआत न सुने, न ऐसी जगह पर जये जहां गाना बजना हो रहा हो. (दयवाते अयदियत, गज़ुल असर)

હુસ્ન પસંદીકા ધોકા

બા'ઝ લોગ કેહતે હૈં કે હમ અલ્લાહકી નેઅમતોમેં અચ્છી સૂરતોમેં ઈબરત પકળતે હૈં ઓર ઉસ્કો નેકી ઓર કમાલકા ઝરીઆ સમજતે હૈં. યે મહઝ ધોકા ઓર શૈતાની ફરેબ હૈ. અલ્લામા ઈબ્ને જૈઝી (રહ.) અપની કિતાબ તલ્ખીસે ઈબ્લીસમેં તહરીર ફરમાતે હૈં કે ઈબ્ને અકીલને કહા કે જો શખ્સ યૂં કેહતા હૈ કે મુઝકો અચ્છી સૂરતોકે દેખનેસે કુછ ખોફ નહીં, તો ઉસ્કી યે બાત બે બુનિયાદ હૈ, કયૂંકે શરીઅતકા ખિતાબ હર એક કે લિયે આમ હૈ, કિસીકો મુમતાઝ નહીં કિયા જા સકતા, ઓર કુરઆન શરીફકી આયતેં એસે દા'વોંકા ઈન્કાર કરતી હૈં. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા. કુલ્ લિલ્મુઅ્મિનીન યગુઝ્ઝૂ મિન્ અપ્સારિહિમ. યા'ની અય રસૂલ ઉન ઈમાન વાલોંસે કેહ દીજિયે કે અપની આંખેં નીચી રખ્યા કરેં ઓર ફરમાયા. અફ્લા યન્ઝુર-ન ઈલલ્ ઈબિલિ કેફ ખુલિકત. આખિર તક. યા'ની કયા ઊંટકો નહીં દેખતે કે કિસ સૂરત પર પૈદા કિયા ગયા, ઓર આસમાનકી તરફ નિગાહ નહીં ઉઠાતે કે કિસ તરહ ખુલંદ કિયા ગયા, ઓર પહાળોં પર નઝર નહીં કરતે કે કયૂંકર નસબ કિયે ગએ. પસ ઉનહીં સૂરતોંકા દેખના જાઈઝ હુવા જિનકી તરફ નફ્સકો કુછ રગબત નહીં, ઓર જિનમેં ખ્વાહિશે નફ્સાનીકા કુછ હિસ્સા નહીં, બલ્કે યે વો ઈબરત હૈ જિસ્મેં ઝરા ભી શહવતકી મિલાવટ ઓર લજ્ઝતકા મિલાવ નહીં.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સફા ૮)

દૂસરા બાબ

વો અહાદીસ જિનમેં બદ નઝરીકી
મમાનિઅત વારિદ હુઈ

અચાનક નઝર

હદીસ :- અનૂ જરીર (રદિ.) કાલ : સઅલ્તુ
રસૂલલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ અનૂ નઝરિલ્લ
કુજાઅતિ. ફકાલ : અસ્રિફ બસરક. (મુસ્લિમ, અબૂ દાઉદ)

હઝરત જરીર (રદિ.) ને હુજૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) સે
અચાનક નિગાહકી બાબત પૂછા તો આપ (સ.અ.વ.) ને
ફરમાયા કે અપની નિગાહકો ફોરન હટા લો.

ફાઈદા :- એ હદીસમેં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને
નામહરમ જિસ્મેં અમરદ ભી દાખિલ હૈ, ઉસ્કી તરફ નિગાહ
કરનેકો આંખકા જિના ઈરશાદ ફરમાયા હૈ. (મિશકાત)

આપ બીતી નં.૨ મેં ઈરશાદ હૈ કે નઝરકો નઝરકે પીછે
ન લગાઓ. મકસદ એ હૈ કે અગર અચાનક નઝર પળ જાએ
જો બે ઈરાદા હો તો મઆફ હૈ. લેકિન દો બારા ઉસ્કી તરફ
દેખના યા નિગાહકો જમાએ રખના ગુનાહમેં દાખિલ હૈ.

રાસ્તોંકા હક

હદીસ :- અનૂ અબી સઈદ ખુદરી (રદિ.)

અનિન્નબિચિય સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કાલઃ
 ઇચ્ચાકુમ વલ્જુલૂસુ ખિત્તરકાતિ. ફકાલૂ ચા રસૂલલ્લાહ,
 માલના મિનૂ મબલિસિના ખુદ નતહદસુ ફીહા કાલઃ
 ફઈજા અખીતુમ ઇલલૂમબલિસિ ફઅતુત્તરીક હક્કલૂ.
 કાલૂ વમા હક્કુત્તરીક ચા રસૂલલ્લાહિ? કાલઃ ગઝઝલૂ
 ખસરિ, વ કફકુલ અજા, વ અદૂસ્સલામ, વલ્અમ્મૂ ખિલૂ
 મઅરૂફિ વન્નહયુ અનિલૂ મુન્કરિ. (મિશકાત સ. ૩૯૮)

હુજૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઇરશાદ ફરમાયા કે રાસ્તો
 પર બેઠનેસે બચો. લોગોને કહા, રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.)
 કામ કાજકે લિયે તો વો ઝરૂરી હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને
 ઇરશાદ ફરમાયા કે અચ્છા તો રાસ્તોકે હુકૂક અદા કરતે
 રહો. ઉન્હોંન અર્જ કિયા વો કયા હૈ ? આપ (સ.અ.વ.) ને
 ઇરશાદ ફરમાયા વો ચે હૈ. નિગાહૈ નીચી રખના, કિસીકો
 તકલીફ ન દેના, સલામકા જવાબ દેના, અચ્છી બાતોંકી
 તાલીમ કરના ઔર નાબખઈઝ ઉમૂરસે રોકના.

છ ચીજો પર જન્નતકી ઝમાનત

હદીસ :- અન્ ઉબાદહ ઇબ્ને સામિત (રદિ.)
 અન્નન્નબિચિય સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઇઝમનૂ
 ઇલા સિત્ત અન્ અન્કુસિકુમ્ અઝમનુ લકુમુલ્ જન્નત
 અસ્દકૂ ઇજા હદસ્તુમ્ વ ઔકૂ ઇજા વઅદ્દતુમ વ અદૂલ્
 અમાનત ઇઝઅતમિન્તુમ વહફઝૂ ફરજકુમ વ ગઝઝૂ
 અખ્સારકુમ વ ફરફૂ ઔદિયકુમ. (અહમદ, ઇબ્ને હુબ્બાન)
 હુજૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઇરશાદ ફરમાયે હૈ કે છ

ચીજોકે તુમ ઝામિન હો જાઓ, મૈ તુમ્હારે લિયે જન્નતકા

અમિન હોતા હું. (૧) ખાત કરતે વકત જૂઠ ન ખોલો, (૨) અમાનતમેં ખિયાનત ન કરો, (૩) વા'દા ખિલાફી ન કરો, (૪) નઝર નીચી રખો, (૫) હાથોકો જુલ્મસે બચાએ રખો, (૬) અપની શરમગાહોકી હિફાજત રખો.

નિગાહ ઈબ્લીસકા ઝહરીલા તીર હૈ

હદીસ :- અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઉદ (રદિ.) કાલ રસૂલુલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ અનૂરખિયહિ અજ્જ વ જલ્લ અન્નઝરતુ સહમુમ્ મસ્મૂમુન્ મિન્ સિહામિ ઈબ્લીસ મન્ તરકહા મિમ્ મઆફતિ અબ્દલ્તુહ્ ઈમાનન્ યજિદુ હલાવતુફૂ ફી કલ્મિહિ.

(તબરાની, હાકીમ)

નખીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા ઇરશાદ હૈ કે નિગાહ ઈબ્લીસકે ઝહરીલે તીરોમેંસે એક તીર હૈ. જો શખ્સ ઉસ્સે અલ્લાહ તઆલાકે ખૌફકી વજહસે બચા રહે. હક તઆલા જલ્લ શાનુલ્હુ ઉસ્કો ઐસા નૂરે ઈમાની નસીબ ફરમાતે હૈ બિસ્કી મિહાસ ઔર લજ્જત દિલમેં મેહસૂસ કરતા હૈ.

ફાઈદા :- નઝર ભી ઈબ્લીસકે તીરોમેંસે એક તીર હૈ. યા'ની ઈન્સાનકો ધોકા દેને ઔર ખિલાફે રાહ ઇખ્તિયાર કરનેકે લિયે શૈતાન જો દાવ ઇસ્તે'માલ કરતા હૈ ઉનમેંસે એક કામિયાબ હરખા (દાવ) નિગાહકા તીર હૈ કે આદમી પેહલે દેખતા હૈ ફિર દેખને કે બા'દ વસવસે પૈદા હોતે હૈ ફિર બુરે કામકે લિયે રાહ હમવાર કરતા હૈ યહાં તક કે ઉસ્મેં મુખતલા હો જતા હૈ. પસ જિનાસે બચના ભી ઝરૂરી હૈ ઔર નિગાહ નીચી રખના ભી ઝરૂરી હૈ.

નિગાહકી હિફાજતસે ઈબાદતમેં હલાવત

હદીસ :- અન્ અબી ઉમામત (રદિ.) કાલ મા મિન્ મુસ્લિમિન ચન્ઝુર ઈલા મહાસિનિ ઈમ્રઅતિન્ સુમ્મ ચગુઝ્ઝુ બસરહૂ અલા હદસલ્લાહુ લહૂ ઈબાદુન્ ચખિદુ હલાવતહા ફી કદિબહિ. (અહમદ તખરાની)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ હૈ કે જિસ્કી નજર કિસી ઔરતકે હુસ્ન ઔર જમાલ પર પળ જાયે ફિર વો અપની નિગાહ હટા લે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કે બદલેમેં એક ઐસી ઈબાદત ઉસે અતા ફરમાતે હૈ જિસ્કી લઝ્ઝત વો અપને દિલમેં પાતા હૈ.

નજરબાજી પર સપ્ત વઈદ

હદીસ :- અન્ અબી ઉમામત (રદિ.) અનિન્નબિય્થિ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ કાલ: લતુગઝ્ઝન્ન અબ્સારકુમ્ અવ્ લતહ્ફન્ન ફુરૂજકુમ અવ્ લવક્સન્નલ્લાહુ વુજૂહકુમ. (તરગીબ વ તરહીબ સ. ૩૭)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ હૈ કે ચા તુમ અપની નિગાહ નીચી રખ્ખોગે ઔર અપની શરમગાહોંકી હિફાજત કરોગે ચા અલ્લાહ તુમ્હારી સૂરતેં બદલ દેગા.

ફાઈદા :- ઈસ હદીસે પાકમેં હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને સપ્ત વઈદ ઈરશાદ ફરમાઈ હૈ, હાલાંકે હમ ઈસ ગુનાહકો બહોત હી હકીર સમજતે હૈ ઈસ્કી કોઈ પરવા નહીં હોતી ચે એક ઐસી ખતરનાક બીમારી હૈ કે જિસ્સે ઈન્સાન બચતા

નહીં હે. અખિલાક દૂસરે ગુનાહોંકે કે ઉસ્સે સૈરી હો જતી હે
 ઔર આદમી છોળ દેતા હે. ઔર બદ નિગાહી એસા મર્જ હે
 કે ઉસસે સૈરી નહીં હોતી. જબ સાદિર હોતી હે ઔર
 ઝિયાદહ તકાઝા હોતા હે. ઔર દેખો આદમી ખાના ખાતા
 હે તો સૈર હો જતા હે. પાની પીતા હે પ્યાસ ખુજ જતી હે,
 મગર બદ નઝરી એસી બલા હે કે ઉસ્સે સૈરી નહીં હોતી હે.
 ઈસ ખાસ હેસિયતસે યે તમામ ગુનાહોંસે બળ્હકર હે.

(દશવાતે અખિદ્યત વઅઝ ગઝઝલ બસર સ. ૧૦)

બદ નઝરી ગુનાહે કબીરા હે

હઝરતે અકદસ થાનવી (રહ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા હે
 કે બદ નિગાહી હર પેહલૂસે હરામ ઔર ગુનાહે કબીરા હે.

(વઅઝ ગઝઝલ બસર સ. ૧૮)

એક જગહ ઈરશાદ ફરમાતે હૈં કે મૈં દેખતા હૂં કે
 શાયદ હઝારમેંસે એક ઉસ્સે બચા હુવા હો વરના સબ લોગ
 મુખતલા હે.

(વઅઝ ગઝઝલ બસર સ. ૯)

ઉસ્સે આદમી યે ખ્યાલ ન કરે કે જબ ઈખ્તિલા આમ
 હે તો એક ઔર ભી સહી, બલ્કે નઝર બાઝીસે બચનેકા
 એહતિમામ કરે. ઈમામ ગિઝલી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે
 મુસીબત જબ આમ આતી હે તો ઉસમેં સભીકો શામિલ
 હોના પળતા હે. તો યે તેરે નફસકા ધોકા હે તૂ હી બતા
 અગર કહીંસે સૈલાબ આ ગયા હો જિસ્મેં સબ હી બેહતે જ
 રહે હો તો અગર કોઈ શખ્સ તૈરના જનતા હે યા ઔર
 કિસી તરીકાસે બચ સકતા હે તો કયા યે સમજ કર ચુપ હો
 જાએ કે ઈસ મુસીબતમેં તો સબ હી ગિરિફતાર હૈં. હાલાંકે

સૈલાબકી મુસીબત બહોત થોળી દેરકી હૈ. જિયાદહુસે જિયાદહુ
ચે કે મૌત આ જાએગી, ઉસ્સે જિયાદહુ તો કુછ ન હોગા,
ઔર આખિરતકા અજાબ નિહાયત સખ્ત હૈ કભી ખતમ
હોને વાલા નહીં હૈ. ઈસ ખાતકો અચ્છી તરહ સમજ લેના
ચાહિયે ઔર હમેશા ગૌર કરતે રેહના ચાહિયે ?

(તખ્ખીહુલ ગાફિલીન)

ઘોરને વાલે મર્દ ઔર ઘોરને વાલી ઔરતે

હદીસ :- અનિલ્ હસનિ મુર્સલન કાલઃ બલગની
અન્ન રસૂલલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કાલઃ
લઅનલ્લાહુન્નાજિર વલ્ મન્જૂર ધલૈહિ.

હુજૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે
લઅનલ્લાહુન્નાજિર વલ્ મન્જૂર ધલૈહિ. અલ્લાહ જલ્લ
શાનુહુ લા'નત કરતે હૈં ઘોરને વાલે મર્દ ઔર ઘોરને વાલી
ઔરત પર.

(મિશકાત સફા ૨૭૦)

ફાઈદા :- હદીસે પાઠમે અલ્લાહ તઆલાને દેખને
વાલે મર્દ ઔર જિન પર નઝર કી જ રહી હૈ યા'ની ઔરતો
પર લા'નત ફરમાઈ હૈ, અગર ઉનકી તરફસે બે પરદગી
ઔર બદ નઝરીકે અસખાબ હો. લા'નતકા મતલબ હૈ
રહમતસે દૂર કરના, ભલા જિસ્કો અલ્લાહ જલ્લ શાનુહુ
અપની રહમતસે દૂર કરે હૈ ઉસ્કા કહાં ડિકાના ?

આંખે ભી જિના કરતી હૈ

હદીસ :- હુજૂર (સ.અ.વ.) ઈરશાદ ફરમાતે હૈ

અલ્લ ઐનાનિ તઝ્નિયાનિ વ ઝિનાહુમા અન્નઝૂદ, વલ્લ ઉઝ્નુનાનિ તઝ્નિયાનિ વ ઝિનાહુમા અલ્લઈસ્તિમાઉ, વલ્લિસાનુ ચઝ્ની વ ઝિનાહુ અન્નુત્કુ, વલ્લદાનિ તઝ્નિયાનિ વ ઝિનાહુમા અલ્લત્શુ.

આંખેં ઝિના કરતી હું ઓર ઉનકા ઝિના દેખના છે. ઓર કાન ઝિના કરતે હું ઓર ઉનકા ઝિના સુનના છે. ઓર ઝખાન ભી ઝિના કરતી છે ઓર ઉસ્કા ઝિના ખોલના છે. ઓર હાથ ભી ઝિના કરતે હું ઓર ઉનકા ઝિના ગૈર મહરમકો પકળના છે. (મિશકાત શરીફ)

ફાઈદા :- હદીસે પાકસે મા'લૂમ હુવા છે કે બદ નિગાહી ભી આંખોકા ઝિના છે. લિહાઝા બહોત હી એહતિમામ ઓર ફિકરસે મોહલ્લે, મજમે, ખાઝાર સખહી જગહોમેં અપની નિગાહોકો ખચાતે હુએ ચલના ચાહિયે.

અલ્લાહ તઆલાકી ગૈરત

હદીસ :- અન્ન ગય્યૂરૂ વલ્લાહુ અગ્યરૂ મિન્ની વ મિનૂ ગૈરતિહી હર્મલ્લ ફવાહિશ મા ઝહર મિન્હા વમા બતન. (મિશકાત)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ઈરશાદ ફરમાતે હું કે મૈ ગૈરતમંદ હું ઓર અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ મુઝસે ભી ઝિયાદહ ગૈરતવાલે હું ઓર ગૈરત હી કે સખખ અલ્લાહ તઆલાને ઝાહિરી ઓર ખાતિની બુરાઈયોકો હરામ કર દિયા છે.

ફાઈદા :- મા'લૂમ હુવા છે કે ચે ગુનાહ અલ્લાહ તઆલાકો બહોત નાપસંદ છે. જો ઈસકો કરતા હૈ અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂકો ગૈરત આતી છે. અપને દરબારે આલીસે

ઉસ્કો મલગીન કર દેતે હૈ, મરદૂદ કર દેતે હૈ, અપની રહમતસે દૂર કર દેતે હૈ. તો અગર અલ્લાહ તઆલાકી મુહબ્બતકા દા'વા હૈ, રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કી મુહબ્બતકા દા'વા હૈ. તો ગેરુલ્લાહકી તરફ નઝર ન કરની ચાહિયે.

જબ આદમી તકવા ઈખ્તિયાર કરતા હૈ જાહિર ખાતિની ગુનાહોસે ખચતા હૈ તો ઉસે અલ્લાહકી મુહબ્બત ઔર અલ્લાહકી મર્ધ્યત હાસિલ હોતી હૈ. ઈન્નલ્લાહ વુહિબ્બુલ્ મુત્તકીન. અલ્લાહ તઆલા પરહેઝગારોંકો મહબૂબ રખતે હૈ. વઅલમૂ અન્નલ્લાહ મઅલ્ મુત્તકીન. ઔર જન લો ! અલ્લાહ તઆલા મુત્તકિયોંકે સાથ હૈ. ગૌર ફરમાઈયે અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે દુનિયા હીમેં કિતની દોલતેં મિલતી હૈ કે અલ્લાહ ઉસે મહબૂબ રખતે હૈ. ખુદાકી મર્ધ્યત ઉસે હાસિલ હોતી હૈ. ખુદા તઆલા અપને ફઝલ ઔર કરમસે ઈસ હલાક કરનેવાલે મર્જસે હમ સબકો મેહફૂઝ રખે. આમીન!

વો આંખેં જો કિયામતકે દિન નહીં રોએંગી

હદીસ :- રૂવિય અન્ અબી હુરૈરત (રદિ.) કાલઃ કાલ રસૂલુલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કુલ્લુ ઐનિન્ ખાકિયતુન્ ચૌમલ્ કિયામતિ ઈલ્લા ઐનુન્ ગજબ અન્ મહારિમિલ્લાહિ વ ઐનુન્ સહિરત ફી સબીલિલ્લાહિ વ ઐનુન્ ખરજ મિન્હા મિસ્લુ રાઅસિજ્જુબાબિ મિન્ ખશ્યતિલ્લાહિ.

(તરગીબ ત તરદીબ ત. ૩૪)

રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં કે હર આંખ કિયામતકે દિન રોએગી મગર વો આંખ જો ખુદાકી હરામ કી હુઈ ચીજોંકે દેખનેસે બંદ રહે. ઓર વો આંખ જો ખુદાકી રાહમેં જાગતી રહે. ઓર વો આંખ જો ખુદાકે ખૌફસે રોએ ચાહે ઉસ્મેં આંસૂ સિફ મખ્ખીકે સરકે ખરાખર હી નિકલા હો.

અમરદકો દેખના ભી મના' હૈ

હદીસ :- અખૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને મના' ફરમાયા કે આદમી કિસી અમરદ લગકેકો નઝર જમાકર દેખે. (તલ્ખીસે ઇબ્લીસ સ. ૩૪૬)

એક ઓર રિવાયત હઝરત અનસ (રદિ.) સે નકલ કી ગઈ હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે તુમ શેહઝાદોંકે સાથ ન જોઠો, કયૂંકે ઉંન્કા કિતના કુંવારી લગકિયોંકે કિતનેસે ભી જિયાદહ હૈ. (તલ્ખીસે ઇબ્લીસ)

ફાઈદા :- એક હદીસમેં હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ હૈ કે નામહરમ ઓરતોંકે પાસ આને જામેસે બચા કરો. એક શખ્સને અર્જ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! દેવરકે હકમેં આપ કયા ફરમાતે હૈં ? આપને ફરમાયા દેવર તો પૂરી મૌત હૈ, માંત ઈસ લિયે ઈરશાદ ફરમાયા કે દેવર હર વકત ઘરમેં રેહતા હૈ. અગર ખુદા ન ખ્વાસ્તા આંખ લડ ગઈ તો ઉસ્સે જિસ કદર ખતરનાક નતાઈજ પૈદા હોગે અહિર હૈ. (આપ ખીતી નંબર ૬ સફા ૪૧૫)

ત્રીસરા બાબ

બદ નઝરીકે નુકસાનાત

ચે ખાત દર હકીકત પેહલે દો બાબોકે મઝામીનકી તકમીલ હે.

બદ નિગાહીકો લોગ મા 'મૂલી સમજતે હૈ

બદ નિગાહી અગરચે ખહોત બખા ગુનાહ હે. મગર ચૂંકે અકસર લોગ ઉસ્કો મા 'મૂલી સમજતે હૈ, ઇસ લિયે બેધબક ઉસ્કો કરતે રેહતે હૈ. ઝિના ચોરી વગેરહ બે ગુનાહ હૈ ઉનમેં કુવ્વત ઔર તાકતકી ઝરૂરત હે, મગર બદ નિગાહીમેં કુવ્વત ઔર તાકતકી ઝરૂરત નહીં, ઇસ વાસ્તે ચે મર્જ જતા ભી નહીં, યહાં તકકે ખૂણે ભી ઇસ્મેં મુખતલા હૈ. હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે મુજસે એક ખૂણે આદમી મિલે, ખહોતસે કામોમેં વો મુત્તકી થે, મગર ઉન્હોને અપની હાલત બયાન કી કે મૈં લગકોંકો ખુરી નઝરસે દેખનેમેં મુખતલા હું. એક ઔર ખૂણે મિલે વો ઔરતોંકો ઘોરનેમેં મુખતલા થે. ઔર ચે ખીમારી શુરૂ જવાનીમેં પૈદા હોતી હે બલ્કે સખ ગુનાહોંકી ચેહી શાન હે કે પેહલે જવાનીમેં તકાજેકી વજહસે કિયા જતા હે ફિર વો ખીમારી ઔર રોગ લગ જતા હે ઔર કખર તક નહીં જતા. (ગઝઝુલ બસર સ. ૮)

બદ નિગાહીકા કિતના બખા નુકસાન હે કે જબ ઉસ્મેં મુખતલા હો જતા હે ફિર વો ઉસ્સે છૂટતા નહીં. આદમી

ખૂણા હો જાયે, કબરકે કિનારે તક પહોચ જાયે, હિમ્મત ખતમ હો જાયે મગર ચે ખતરનાક બીમારી સાથ લગી રહતી હૈ.

શરમગાહસે ઝિયાદહ નઝરકી હિફાજત ઝરૂરી હૈ

હાફિઝ ઇબ્ને કથિમ (રહ.) ને અલ્જવાબુલ અફી સફા ૨૦૪ મેં બહોત તફ્સીલસે ઇસ પર બહસ કી હૈ. વો ફરમાતે હૈ કે હવાદિસકી ઇખ્તિદા નઝરસે હોતી હૈ જૈસાકે આગકે શો'લોકી ઇખ્તિદા એક ચિંગારીસે હોતી હૈ. ઇસ લિયે શરમગાહસે ઝિયાદહ નઝરકી હિફાજત ઝરૂરી હૈ, ઇસ લિયે કે ઇખ્તિદા તો નઝરસે હોતી હૈ ઉસ્કે બા'દ ખિયાલ જમના શુરૂ હોતા હૈ ફિર ઉધર કદમ ઉઠતે હૈ ઓર ઉસ્કે બા'દ ઇખ્તિલા હો જતા હૈ.

(આપ બીતી નં. ૬ સ. ૪૧૫)

ઇસી વાસ્તે કહા ગયા હૈ કે જો ઇન ચાર ચીજોકી હિફાજત કરે તો અપને દીનકી હિફાજત કર લેતા હૈ. નઝર, ફિર દિલકા ખિયાલ, ફિર ખાતચીત, ફિર કદમ. આદમીકો ચાહિયે કે ઇન ચારોહી ચીજોસે બચનેકે લિયે કોશિશ કરે કે ઇન્હી દરવાજોસે દુશ્મન શૈતાન ઘરોમેં ઘુસતા હૈ. ઓર ફિર ઘરકી બરબાદી ઓર હલાકતકા ઝરીઆ બનતા હૈ. ઉસ્કે બા'દ હાફિઝ ઇબ્ને કથિમ (રહ.) ને ઇન ચારો પર તફ્સીલી બહસ કી હૈ. સબસે પેહલે નઝરસે ઇખ્તિદા કી હૈ કે ઉસ્સે હિફાજત શરમગાહકી હિફાજતકા અસલ ઝરીઆ હૈ કે જો અપની નઝરકો આઝાદ છોળ દે વો હલાકતકી જગહમેં પહોચા દેતી હૈ.

બદ નઝરી જખમકો ઝિયાદહ ગેહરા કરતી હે

હાકિમ ઈબ્ને કથિમ (રહ.) ફરમાતે હું કે નિગાહકા તીર જિસ્કી તરફ ફેંકા જાયે ઉસ્સે પેહલે તીર ફેંકનેવાલે હી કો કતલ કરતા હે કે નિગાહ કાલનેવાલા દૂસરી નિગાહકો અપને જખમકા ઈલાજ સમજતા હે. હાલાંકે વો જખમકો ઝિયાદહ ગેહરા કરતા હે. (આપ ખીતી સ. ૪૧૭)

બદ નિગાહીસે કભી સૈરી નહી હોતી

એક નુકસાન તો યે હે કે યે ઈસ ગુનાહકે સરખા હો જનેકે બા'દ આંખો પર જુલમત છા જતી હે. આંખે બે નૂર હો જતી હું ઔર દિલ પર પરેશાની સવાર હો જતી હે. ઔર એક નુકસાન યે હે કે યે ગુનાહ ચાહે કિતનાહી ઝિયાદહ કિયા જાયે ઔર ચાહે હજારો અમરદો ઔર ઔરતોકો ઘોરા જાયે ઔર ઘંટો તક ઘોરા જાયે મગર સૈરી નહી હોતી. નતીજા લઅનલ્લાહુન્નામિ—૨ વલ્મન્જૂ—૨ ઈલ્લિહિકા ચિસ્દાક બન કર રેહ જતા હે ઔર અલ્લાહકી લા'નતકા મુસ્તાહિક હો જતા હે. ઔર યે કિતના બળા નુકસાન હે કે ઈસ ગુનાહકે કરનેકે જમાનામેં અલ્લાહકી રહમતસે દૂર રહે.

બદ નઝરીસે ઈબાદતકા મજા જતા રેહતા હે

એક નુકસાન યે ભી હે કે ઈસ મર્જકે બા'દ ઈબાદતકી

હલાવત ખતમ હો જાતી છે, ઈબાદત બે-મજા બંન જાતી છે.

હદીસે પાકમેં ભી યે મઝમૂન વારિદ હુવા છે. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ છે કે જિસ્કી નઝર કિસી ઔરતકે હુસ્ન ઔર જમાલ પર પળ જાએ, ફિર વો અપની નિગાહ હટા લે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કે બદલે એક એસી ઈબાદત ઉસે અતા કરમા દેતે હૈં જિસ્કી લઝ્જત વો અપને દિલમેં પાતા છે. મા'લૂમ હુવા કે નિગાહ હટા લેનેમેં ઈબાદતકી લઝ્જત મા'લૂમ હોતી છે. ઔર ઉસ્કે ખિલાફ કરનેમેં ઈબાદતકી હલાવત ઔર લઝ્જત ખતમ હો જાતી છે. ઔર યે હદીસ પેહલે ગુઝર ચુકી છે કે અલ્લાહ તઆલા ગૈરતમંદ હૈં. અલ્લાહકી ગૈરત યે ગવારા નહીં કરતી કે ઉસ્કા દિલ ઉસ્કે ગૈરસે લઝ્જત હાસિલ કરનેકે બા'દ અલ્લાહકી ઈબાદતસે લઝ્જત હાસિલ કરે. અલ્લાહ તઆલા હમેં મેહફૂઝ રખ્ખે.

સૂરતેં બદલ દેંગે

એક નુકસાન યે ભી છે કે ઈસ ગુનાહકે કરને પર સખ્ત વર્ધદ વારિદ હુઈ છે કે અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કી વજહસે સૂરતેં બદલ દેંગે. જૈસા કે તબરાનીકી રિવાયત પેહલે ગુઝર ચુકી છે. અલ્લાહ હી અપને ગઝબસે પનાહમેં રખ્ખે. આમીન!

હર તરહકી બદ નિગાહીસે બચા જાએ

બદ નિગાહી ચૂંકે ખતરનાક બીમારી છે. લિહાજા ઉસ્કી તમામ કિસ્મોસે પરહેઝ કરના ચાહિયે. એક કિસમ ઔરતોકી તરફ ઘોરના છે કે ઉસ્કે દેખનેસે અપની નિગાહોકો

મેહકૂઝ રખ્યે. એક કિસમ અમરદ્દકી હૈ. (યા'ની અમરદ વો લગકા હૈ જિનકી અભી ડાળી (દાઢી) ન નિકલી હો) ઉસ્કી સોહબતસે પરહેઝ કિયા જાયે. એક બુઝુર્ગકા ખાસ અમરદ્દોકે હકમે કીલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા જિસ્કો અપની બારગાહમે મરદ્દ કરના ચાહતે હૈ ઉસ્કો લગકોંકી મુહબ્બતમે મુબતલા કર દેતે હૈ.

હઝરતે અકદસ થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે એક ઘોડા ઔર હોતા હૈ ઔર વો ચે કે બા'ઝ કેહતે હૈ કે જૈસે અપને ખેટેકો દેખકર જી ચાહતા હૈ કે ગલે લગા લૂં, ઉસી તરહ દૂસરેકે બચ્ચેકો ભી દેખકર હમારા ચેહી જી ચાહતા હૈ.

સાહિબો! ખુલી હુઈ ખાત હૈ કે અપને સિયાને બચ્ચે ઔર દૂસરેકે સિયાને બચ્ચેમે બળા ફર્ક હૈ. અપને લગકેકો ગલે લગાના, ચિમટાના ઔર તરહકા હૈ. ઉસ્મે શહવતકી સિલાવટ હરગિઝ નહી, ઔર દૂસરેકે લગકેકી તરફ ઔર કિસમકા મૈલાન હૈ કે ઉસ્મે ગલે લગાનેસે ભી આગે બળહેકો બા'ઝકા દિલ ચાહતા હૈ. મેહબૂબકી જુદાઈમે ઔર તરહકા રંજ હો જાતા હૈ, ઔર લગકેકી જુદાઈમે ઔર તરહકા. ઈસ તરહકે લગકેકી મુહબ્બત તો ઔર ભી ખતરનાક ઝહર હૈ. કુરઆનમે તો ઉસ્કો હરામ કહા ગયા હૈ.

દો વાકિએ

ઈમામ ઈબ્ને જૈઝી (રહ.) અપની કિતાબ તલ્ખીસે ઈબ્લીસમે લિખતે હૈ કે અબૂ અબ્દુલ્લાહ ઈબ્નુલ જલા કેહતે હૈ કે મૈ બળા હુવા એક ખૂબસૂરત નસરાની લગકેકી તરફ દેખતા થા. ઈતનેમે અબૂ અબ્દુલ્લાહ બલ્ખી (રહ.) મેરે

સામનેસે ગુજરે, પૂછા કેસે ખળે હો ? મૈને કહા અય ચચા આપ ઈસ સૂરતકો દેખતે હો કયૂંકર દોઝખકી આગમેં અઝાબ કિયા જાએગા? ઉન્હોને અપને દોનૂ હાંથ મેરે શાનોકે ખીથમેં મારે ઔર કહા કે ઈસ્કા નતીજ તુઝકો મિલેગા અગરચે કુછ મુદત ગુઝર જાએ. મૈને ચાલીસ ખરસકે બા'દ ઈસ્કા નતીજ પાયા કે કુરઆન શરીફ મુઝકો યાદ ન રહા.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ.૩૪૯)

અબૂલ અદયાન કેહતે હૈં કે મૈં અપને ઉસ્તાદ અબૂખકર વકાક (રહ.) કે સાથ થા. એક નૌજવાન લગકા સામને આબા ઉસ્કો દેખને લગા. ઉસ્તાદને મેરી યે હરકત દેખકર ફરમાયા, ખેટા કુછ મુદતકે બા'દ તુમ ઈસ્કા નતીજ પાઓગે. ખીસ ખરસ તક મુન્તઝિર રહા વો નતીજ ન દેખા. એક રાત ઉસી સોચ ખિચારમેં સો રહા થા, જબ સુખહકો ઉઠા તો તમામ કુરઆન ભૂલ ગયા.

(આપ ખીતી)

તસ્વીર દેખના

બદ નઝરીકી એક કિસમ વો નંગી તસ્વીરે જો અખ્ખારોં ઔર કિતાબોમેં હોતી હૈં ઉનમેંસે ભી અપની નિગાહકો ખચાયા જાએ. નીઝ સિનેમા, ટેલીવીઝન પર જો તસ્વીરે આતી હૈં ઉનસે ભી પરહેઝ કિયા જાએ. યે સારી ચીજે ખુરાઈયોમેંસે હૈં જિનસે હમેં મના' કિયા ગયા હે.

ટેલીવીઝનકી મુસીબત

યે ટેલીવીઝન જો ઈંગલેન્ડમેં તકરીબન સારે હી

મુસલમાન ઘરાનોમાં હૈ શાયદ હી કોઈ દીનદાર આદમીકા ઘર બચા હુવા હો. મગર ચે કે જો લોગ દીનદાર હૈં ઓર દીની જહનકે હૈં વો ટેલીવીઝનકો અપની ઓલાદકે લિચે ઓર ખૂદ અપને લિચે મોહલિક ઓર નુકસાન દેનેવાલા સમજતે હૈં. ઉનકે ઘર ટેલીવીઝનસે ખાલી હૈં, વરના ઝિયાદહ તર વોહી હૈં જો અપને કીમતી વકતકો ગુજારનેકા મશગલા ટેલીવીઝન હી કો પસંદ કરતે હૈં. આમ તૌર પર ટેલીવીઝન દેખનેમાં ગાંચે, બેહને, બેટીયાં, મદ, ઓરત સખહી શામિલ હૈં. ટી.વી. પર આનેવાલી તસ્વીરોંકો દેખતે રેહતે હૈં. અંસી હાલતમાં શરમ ઓર હયા, અદબ ઓર લિહાજ જો હમારે મઆશરેકે અહમ અરકાન હૈં કહાં બાકી રેહ સકતે હૈં ?

ટેલીવીઝનકે નુકસાનાત

ટેલીવીઝનસે ફાઈદા તો દરકિનાર જાહિરી ઓર ખાતિની હર તરહકે નુકસાન હી નુકસાન હૈં. જાહિરી નુકસાન તો ચે હે કે આંખોંકે લિચે સખત નુકસાન દેનેવાલા હૈ. મગરિબી અકવામકે ફલાસફર (વૈજ્ઞાનિક) ઓર મુબંસિસરીનકા કેહના હે કે ટેલીવીઝન મજબૂદ હૈસિયતસે નિહાયત નુકસાન દેનેવાલા હૈ. અમરીકન મુબંસિસરીનકી રાય હે કે અમરીકન લગકે લગ કિયાં ઓર નૌજવાન ટેલીવીઝન પર મારઘાડકે કિસ્સે ઓર મનાજિર દેખકર રોજાનાકી ઝિન્દગીમાં હકીકતન ઉન ખાતોંકો કર ગુજરતે હૈં. અકસર બેન્કોમાં જો ડાકે પળતે હૈં ઉન્કે તૌર તરીકે ટેલીવીઝન ઓર સિનેમાકી ફિલ્મોંસે દેખતે ઓર સીખતે હૈં. ચે ખરાબી મગરિબી મમાલિક હી પર મોકૂફ નહીં હૈ. અકસર અખખારોંકી ખબરોંસે પતા ચલતા હૈ કે મગરિબી

ઔર મશરિકી મમાલિકમેં ભી આજ કલ જો જરાઈમકે વાકિઆત ચોરી જેખ તરાશી, ઘર ફાળને ઔર ઔરતોં પર મુજરિમાના હમલે હોતે હૈં વો નૌજવાનોને ટેલીવીઝન ઔર સિનેમાસે સીખે હૈં. નૌજવાનોને ખૂદ અદાલતી તહકીકાતમેં ઈસ્કા ઈકરાર કિયા હૈ કે હમેં યે ચીજેં ટેલીવીઝન પર અમલી તૌર પર દેખકર ખૂદ કરનેકા શૌક પૈદા હુવા.

મગરિબી મુલ્કોકે માહિર ડોકટરોંકા કેહના હૈ કે ઘંટોં તક રોજાના ટેલીવીઝન દેખનેસે આંખોંકો સખ્ત નુકસાન પહોંચતા હૈ ઔર જિસ્મકો ભી નુકસાન પહોંચતા હૈ.

નંગી તસ્વીરેં

આંખોંકે ગલત ઈસ્તેમાલાતમેંસે નંગી તસ્વીરોંકો દેખના ઔર જઝબાતકો ભળકાને વાલે રિસાલે ઔર કિતાબેં દેખના ભી હૈ, જિન્કા મકસદ હી યે હોતા હૈ કે લોગોંકે શૈતાની જઝબાતકો ભળકાકર બપને રિસાલે બેચે બચે. જબ નફસ ઔર શૈતાન ઉન ભળકાનેવાલી ચીજોંકી તરફ માઈલ કરે તો આદમી યે સોચે કે મુજે ઉન્કે દેખનેસે કયા ફાયદા? સિવાયે ઉસ્કે કે ખિયાલાત ખરાબ હો, ખુરી ખ્વાહિશ પૈદા હો, કૌન હૈ જો ઉન ગુનાહોંકી ચલતી ફિરતી દઅવતોંસે સૈર હો સકે. કબ તક ઔર કહાં કહાં, યહાં તકકે ખુબ્હિ ભી જિનકી કમર ઝુક ગઈ હૈ ઈસ ખતરનાક બીમારીસે નહીં બચતે.

નંગે પનકી આખરી હદ

અગર બદ નજરીકા સૈલાબ ઈસી તરહ જરી રહા તો

ਧੀ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਏ ਨਾਮੋ ਨਿਲਾਫ਼ ਤਰਕੀਕੀ ਮੁਤਵਾਲੀ ਧੀ
 ਕੀਮੇਂ ਘਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨੰਗਾ ਬਲਾ ਫ਼ਿਰਾ ਕਰੇਂਗੀ. ਕੈਸੇ ਆਯਕਲ ਨੰਗੇ
 ਮਾਫ਼ਰਜਾਫ਼ ਮਰਦੋਂ ਔਰ ਔਰਤੀਂ ਕੇ ਵਾਕਿਆਤ ਅਕਸਰ
 ਮਮਾਲਿਕਮੇਂ ਘੁਲੇ ਰਸਤੀਂ ਪਰ ਫ਼ੀਜ਼ਨੇਕੇ ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ. ਧੀ
 ਸਭ ਈਸ਼ਾਰੇ ਹਨ ਉਸ ਆਨੇਵਾਲੇ ਵਕਤਕੀ ਤਰਕ਼ ਕਿਸ ਤਰਕ਼ ਘਰ
 ਨਜ਼ਰੀਕਾ ਸੈਲਾਘ ਕੀਮੀਕੀ ਘਲਾ ਲੇ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ.

ਕਿਸੀਕੇ ਘਰਮੇਂ ਜਾਂਕਨਾ

ਘਰ ਨਜ਼ਰੀਕੀ ਐਕ ਕਿਸਮ ਕਿਸੀਕੇ ਮਕਾਨਕੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੀ
 ਸੂਰਾਘ ਧੀ ਘਿਤਕੀਸੇ ਜਾਂਕਨਾ ਲੀ ਹੈ. ਉਸ ਪਰ ਲੀ ਹਦੀਸਮੇਂ
 ਘਲੀਤ ਹੀ : ਪਤ ਵਧਫ਼ ਆਈ ਹੈ. ਧਲਾਂ ਤਕਕੇ ਘਰਵਾਲੇਕੀ ਈਘਿਤਧਾਰ
 ਫ਼ਿਧਾ ਗਧਾ ਹੈ. ਕੇ ਜਾਂਕਨੇਵਾਲੇਕੀ ਆਂਘ ਫ਼ੀਤ ਫ਼ੇ. ਤੀ ਗੀਧਾ
 ਨਤੀਜਤਨ ਜਾਂ. ਨਾ ਅਪਨੇ ਆਪਕੀ ਅੰਧਾ ਘਨਾਨਾ ਹੈ. ਧਲਾਂ ਪਰ
 ਆਮ ਤੀਰ ਪਰ ਘਸਾ ਔਕਾਤ ਧਰੀਂਕੇ ਅੰਦਰ ਫ਼ਰਵਾਜਾ
 ਘਿਟਘਿਟਾਨੇਕੇ ਆ'ਫ਼. ਜਵਾਘ ਨ ਮਿਲਨੇ ਪਰ ਲੇਟਰ ਘੀਕਸਸੇ
 ਜਾਂਕਾ ਕਰਤੇ ਹੈ. ਧੀ ਘਲੀਤ ਘੁਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈ. ਧੀ ਨਾਘਈਜ ਔਰ
 ਹਰਾਮ ਹੈ. ਘੁਲਾਸਾ ਧੀ ਹੈ ਕੇ ਨਜ਼ਰ ਸੈਤਾਨਕੇ ਤੀਰੀਂਮੇਂਸੇ ਐਕ
 ਜਹਰਮੇਂ ਘੁਜਾ ਫ਼ੁਵਾ ਤੀਰ ਹੈ. ਲਿਲਾਜਾ ਲਿਲਮਤ ਔਰ ਈਰਾਫ਼ੇਸੇ
 ਨਿਗਾਹੀਂਕੀ ਨਾਘਈਜ ਜਗਹੀਂ ਪਰ ਜਨੇਸੇ ਮੇਲਕੂਝ ਰਘੇ.

ਧੀਧਾ ਘਾਘ

ਅਕਫ਼ੀ ਨਜ਼ਰਕਾ ਘਧਾਨ

ਅਲਲਾਹੁ ਜਲਲ ਸ਼ਾਨੁਲੂ ਵ ਅਮਮ ਨਵਾਲੁਲੂ ਕੀ ਹਜ਼ਾਰੀ

નેઅમતે જો ઇન્સાનો પર હર વકત મુસલાધાર ખારિશકી તરહ બરસતી રેહતી હૈ. ઉનમેંસે એક બહોત બળી નેઅમત આંખ ભી હૈ, ઉસ્કો ખલત ઇસ્તે 'માલસે બચાના યે આંખકા હક હૈ, ઉસ્કી સહીહ કદરદાની સહીહ જગહો પર ઉસ્કો ઇસ્તે 'માલ કરના હૈ.

કાઈનાતકો ઇબરતસે દેખના

આંખ આલ્લાહ તઆલાકી બખ્શી હુઈ બળી નેઅમત હૈ જિસ્સે હમ રાત દિન આલ્લાહકી મખ્લૂકકો દેખતે હૈ. ઇસ નેઅમતકા હક ઇસ તરહ અઢા હો સકતા હૈ કે હમ કાઈનાતકે નિજામમેં ગૌરો ફિક કરકે ખાલિકે કાઈનાતકો પેહચાને. કુરઆને પાકમેં સેંકડો જગહ કાઈનાતકી ચીઝોમેં ગૌરો ફિક કરનેકી દા'વત દી ગઈ હૈ. ઇરશાદે ખારી તઆલા હૈ કે,

અલ્લઝી ખલક સખ્અ સમાવાતિનૂ તિબાકા. મા તરા ફી ખલિકર્રહમાનિ મિનૂ તફવુત. ફર્જિઈલ્ બસર હલ્ તરા મિનૂ ફુતૂર. યુમ્મરૂ જિઈલ્ બસર કર્તૈનિ વન્કલિલ્ ઇલૈકલ્ બસરૂ ખાસિઅંવ વહુવ હસીર.

યા'ની જિસને સાત આસમાન ઉપર તલે પૈદા કિયે. જૈસે હદીસમેં હૈ કે એક આસમાનસે ઉપર લંબે ફાસલાસે દૂસરા આસમાન હૈ, ફિર ઉસી તરહ ઉસ્સે ઉપર તીસરા ઔર ઇસી તરહ આસમાન હૈ. આગે આસમાનકી મઝબૂતી બયાન ફરમાતે હૈ કે અય દેખને વાલે તૂ ખુદાકી ઇસ કારીગરીમેં કોઈ ખલલ (નુકસાન) ન દેખેગા. તૂ અબકી ખાર ફિર નિગાહ ડાલકર દેખ લે, કહી તુઝકો કોઈ ખલલ નઝર આતા હૈ. યા'ની બગૈર ગૌર કિયે તૂ બહોત ખાર દેખેગા. અબકી ખાર

ਗੈਰਸੇ ਨਿਗਾਹ ਕਰ. ਫਿਰ ਘਰ ਘਰ ਨਿਗਾਹ ਕਾਲ ਕਰ ਦੇਖ. ਆਖਿਰ ਕਾਰ ਨਿਗਾਹ ਜਲੀਲ ਆਰ ਘਰ ਹੋਕਰ ਤੇਰੀ ਤਰਫ਼ ਲੀਟ ਆਏਗੀ. ਆਰ ਕੋਧ ਪਲਲ ਨਜ਼ਰ ਨ ਆਏਗਾ.

(ਪਯਾਨੁਲ ਕੁਰਆਨ ਪਾਰਾ ੨੯ ਸ. ੨੫)

ਮੌਲਾਨਾ ਸ਼ਾਘੀਰ ਅਹਮਦ ਉਸਮਾਨੀ (੨੯.) ਕੁਵਾਇਦਮੇਂ ਤਹਰੀਰ ਕਰਮਾਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਅਥ ਮੁਖ਼ਾਤਬ! ਉਪਰ ਆਸਮਾਨਕੀ ਤਰਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਉਠਾਕਰ ਦੇਖ. ਕੁਲੀ ਉਂਚ ਨੀਚ ਯਾ ਦਰਾਤ ਆਰ ਸ਼ਿਗਾਫ਼ ਨਹੀ ਪਾਏਗਾ, ਘਟਕੇ ਐਕ ਸਾਫ਼ ਹਮਵਾਰ ਮਿਲਾ ਫੁਪਾ ਮਜ਼ਘੂਤ ਆਰ ਮੁਨਜ਼ਮ ਘੀਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਏਗੀ, ਕਿਸਮੇਂ ਘੁਲੋਤਸੇ ਜਮਾਨੇ ਗੁਜ਼ਰਨੇਕੇ ਆਪਘੂਦ ਆਯ ਤਕ ਕੋਧ ਤਕਾਵੁਤ ਆਰ ਫ਼ਕ ਨਹੀ ਆਯਾ.

(ਸ. ੭੨੯)

ਫ਼ਲੋਸੇ ਈਘਰਤ

ਉਂਜ਼ੁੜ ਈਲਾ ਸਮਰਿਫ਼ੀ ਈਜ਼ਾ ਅਸਮਰ ਵ ਬਨਫ਼ੀ. ਈਨ ਫ਼ੀ ਆਲਿਕੁਮ ਲਆਯਾਤਿਲ੍ਹ ਲਿਕੌਮਿੰਬ੍ਹ ਬਤਫ਼ਕੜਨ.

ਦੇਖੋ ਹਰ ਦਰਪਤਕੇ ਫ਼ਲਕੋ ਜਘ ਵੋ ਫ਼ਲ ਲਾਤਾ ਹੈ, ਆਰ ਉਸਕੇ ਪਕਨੇਕੋ. ਈਨ ਘੀਜ਼ੋਮੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਯਾਂ ਹੈਂ ਈਮਾਨਵਾਲੋਕੇ ਵਾਸਤੇ.

ਮੌਲਾਨਾ ਸ਼ਾਘੀਰ ਅਹਮਦ ਉਸਮਾਨੀ (੨੯.) ਕਰਮਾਤੇ ਹੈਂ. ਘਾ'ਨੀ ਸ਼ੁੜਮੇਂ ਜਘ ਫ਼ਲ ਆਤਾ ਹੈ ਤੋ ਕਝਾ, ਘਦ ਮਜ਼ ਆਰ ਫ਼ਾਫ਼ਕੇ ਕਾਫ਼ਿਲ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਫ਼ਿਰ ਪਕਨੇਕੇ ਘਾ'ਦ ਕੇਸਾ ਲੀਜ਼, ਘੂਸ਼ ਆਫ਼ਕਾ ਆਰ ਕਾਰ ਆਮਦ ਘਨ ਜਾਤਾ ਹੈ. ਸਘ ਘੁਦਾਕੀ ਕੁਦਰਤਕਾ ਘੁਲੂਰ ਹੈ.

(ਸਫ਼ਾ ੧੮੧)

ਹੁਜਰਤੇ ਅਕਦਸ ਥਾਨਵੀ (੨੯.) ਮਸਾਫ਼ਲੁਸ਼ੁਲੂਕਮੇਂ ਤਹਰੀਰ ਕਰਮਾਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਉਂਜ਼ੁੜ ਈਲਾ ਸਮਰਿਫ਼ੀਮੇਂ ਈਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਤੇ

મખ્લૂકની તરફ નજર કરના જખકે હકકે લિયે હો ખુરા નહી, અગર મકસૂદમે ઉસ્કી તરફ જરૂરત હો તો મતલૂબ હૈ. પસ મખ્લૂક ઉસ વકત હક તઆલાકા આઈના હો જતી હૈ.

(ખયાનુલ ફુરઆન પારા ૭ સ. ૧૪૪)

બસીરતકે બગૈર બસારત બેકાર હૈ

ગર્જ થે કે બે શુમાર આયાતમેં કાઈનાતકો દેખને ઔર ઉસ્મેં ગૌર કરનેકા હુકમ દિયા ગયા હૈ. લિહાજા નઝરકા એક ઈસ્ત'માલ તો અલ્લાહકી આયાત ઔર કાઈનાતમેં ગૌર ફિક કરનેકે લિયે કરના હૈ. ઈસ બસારતસે બસીરત (દિલકી રોશની) નસીબ હોતી હૈ, ઔર ઉસ બસીરતકે બગૈર થે જાહિરી બસારત બેકાર હૈ. જૈસાકે અલ્લાહ તઆલાને કાફિરોંકે બારેમેં ફરમાયા હૈ કે લહુમ્ અઅયુનુલ લાયુબ્સિરન બિહા ઉન્કી આંખેં હૈં જિનસે દેખતે નહી. ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે જિસ જાહિરી આંખકે સાથ બસીરત ન હો વો ગોયા અંધી હૈ. દૂસરી તરફ ઈરશાદ હૈ. મનુ કાન ફી હાજિહી અઅમા ફહુવ ફિલ્યાખિરતિ અઅમા વઅઝલુ સખીલા ઈસી લિયે અલ્લાહ વાલોંકી નઝરોંમેં ભી બખી તાકત ઔર કુવ્વત હોતી હૈ.

નિગાહે મદે મો'મિનસે બદલ જતી હૈં તકદીરે

હઝરત મૌલાના ઈલ્યાસ સાહબ (રહ.) કે બારેમેં ખયાન ક્રિયા જતા હૈ કે અખીરી દિનોંમેં બહોત હી કમઝોર ઔર નાતવાં હો ગએ થે મગર સારી તાકત ઔર કુવ્વત સિમટકર નઝરમેં આ ગઈ થી.

મો'મિનકી ફિરાસત

જખ બસારતકે સાથ બસીરત હાસિલ હો જાતી હે તો એક હી નઝરમેં બહોત દૂરકી ખાત નઝર આ જાતી હે. જૈસાકે મશહૂર હે. ઇત્તકૂ ફિરાસતલ્ મો'મિનુ ફઈન્નહૂ યન્નહૂ બિનૂરિલ્લાહ. યા'ની મો'મિનકી ફિરાસતસે ડરો કે વો અલ્લાહકે નૂરસે દેખતા હે.

તિલાવતકે લિયે આંખોંકા ઇસ્તે 'માલ

અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂને આંખ જૈસી કીમતી નેઅમત દી હે તો ઉસ્કી મદદસે તિલાવત કી જાએ કે ઉસ્સે જાહિરી ઓર ખાતિની ફાઈદે હાસિલ હોતે હૈ. આંખકી રોશની બળ્હતી હે. આંખોંમેં નૂર આતા હે. દિલકા ઝંગ દૂર હોકર દિલ સાફ હો જાતા હે. કુવ્વતે હાફિજા બળ્હતી હે. હઝરતે અકદસ શેખુલ હદીસ સાહબ દામત બરકાતુહુમ ફાઈઘલિ કુરઆન સફા ૧૨ પર ઇરશાદ ફરમાતે હૈ કે હઝરત અલી (રદિ.) સે અહયામેં નકલ કિયા ગયા હે કે તીન ચીઝે હાફિજાકો બળ્હાતી હૈ. (૧) મિસ્વાક, (૨) રોઝ, (૩) તિલાવતે કુરઆન પાક.

કિતાબેં દેખને ઓર મોહતાબેંકી ઇમદાદકે લિયે આંખોંકા ઇસ્તે 'માલ

કુરઆન પાકકે અલાવા અહાદીસકી કિતાબોંકો દેખના, મોઅતબર બુઝુર્ગોંકી કિતાબોંકો પળ્હના, અંધે, લૂલે, લંગડે

અપાહજકી મદદકે લિયે જાના, મો'મિનોકી હાજતકો પૂરા કરના. ગર્જ કે આંખોકે સહીહ ઈસ્તે 'માલકે હજારો તરીકે હૈ જિસ્કા ખુલાસા વ તઆવનૂ અલલ્ખ બિરિ વત્તકવા વલા તઆવનૂ અલલ્ખ ઈસ્મિ વલ્લિદ્દવાન હે. ચા'ની ભલાઈ ઔર તકવા પર એક દૂસરેકી મદદ કરો, ઔર ગુનાહ ઔર જુલ્મ પર મદદ ન કરો.

પાંચવાં બાબ

બદ નઝરીકે મુતઅદિલકે બુઝુર્ગોકે ચાલીસ ઈરશાદાત

(૧) સચ્ચિદુલ ક્રીનેન રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે મૈને અપની વફાતકે બા'દ અપની ઉમ્મતમે ઔરતોકે જૈસા કોઈ ફિતના નહી છોળા.

(૨) હજરત ફારૂકે આ'જમ (રદિ.) ને ફરમાયા. અગર દો ખોસીદા હકિયાં ભી તન્હાઈમે જમા' હોંગી તો એક દૂસરેકા ઈરાદા કરેંગી. (ખોસીદા હકીસે ઈશારા બુખ્તે મર્દ ઔર બુખ્તી ઔરતકી તરફ હૈ)

(૩) હજરત શેખુલ હદીસ હાફિઝ મૌલાના મુહમ્મદ ઝકરિયા સાહબ દામત બરકાતુલ્લુમને મદીના મુનવ્વરાકી મજલિસમે ઈરશાદ ફરમાયા કે બદ નઝરીસે ઈબાદતકી હલાવત ઔર મજા ખતમ હો જાતા હૈ.

(૪) હજરતે અક્રદસ દામત બરકાતુલ્લુમકે મલ્કૂઆત જે સોહબતે ઔલિયાકે નામસે શાએઅ હુએ હૈ, ઉસ્મે સફા

૧૧૬ પર હજરતે અકદસ દામત બરકાતુલ્હુમને નિસ્ખતકી ચાર કિસ્મો નિસ્ખતે ઇન્ઈકાસી, નિસ્ખતે ઇલ્કાઈ, નિસ્ખતે ઇસ્લાહી, નિસ્ખતે ઇત્તિહાદીકો બહોત તફસીલકે સાથ બયાન ફરમાયા છે. ઉનમં નિસ્ખતે ઇન્ઈકાસીકે જેલમં બયાન ફરમાતે હૈ કે હજરત શાહ અબ્દુલ અજીઝ સાહબ (રહ.) ફરમાતે હૈ કે નિસ્ખતે ઇન્ઈકાસી યે નિસ્ખત બહોત કમઝોર છે. થોળી દેરકે લિયે આઈના હટ જાએ યા'ની શેખકી મજલિસસે હટ જાએ તો ઉસ્કા અસર જાતા રેહતા છે, મગર મેરી રાય યે હૈ કે ઉસ્સે નહી જાતી, બલ્કે અગર કોઈ ઉસ રાહમં મર મિટે તો તરક્કી કરતી રેહતી છે. અલ્ખત્તા ગુનાહોસે ખાસ કર બદ નિગાહીસે યે બહોત જલ્દ જાએજા હો જાતી છે. ઇસ લિયે ઉસ્સે બચના ઝરૂરી છે.

(૫) હજરતે અકદસ દામત બરકાતુલ્હુમ એક મકતૂબે ગિરામીમં તહરીર ફરમાતે હૈ વહાં યા'ની યુરોપકે માહોલમં નઝરકી હિક્કાજત બહોત ઝરૂરી છે.

(૬) હજરત મૌસૂફ દૂસરે એક ખતમં તહરીર ફરમાતે હૈ કે બદ નઝરી બહોત હી ખતરનાક ખીમારી છે ઔર ઇબાદતકી હલાવતકો એસા ખોતા હૈ કે ઉસ્કે ફૌરી અસર પર હૈરત હોતી છે. તુમ ભી જબ ચાહો ઉસ્કો ગૌરસે તજુર્બા કર લીજિયો કે ઇસ મૂજી મજકે ખા'દ દેર તક ઇબાદતમં લજ્જત પૈદા નહી હોતી. એક ઔર દૂસરા તજુર્બા તુમ્હે ખતાએ કે ઇસ તરહકે ગુનાહોકે ખા'દ કપજોમં ખૂ ઝિયાદહ આને લગતી છે. ઔર જિસ જમાનેમં અલ્લાહ તઆલાા અપને ફજલ ઔર કરમસે કિસીકો ઇસ્સે મેહફૂઝ રખ્ખે, ઔર ઇબાદત બિલખુસૂસ દુરૂદ શરીફકી કસરતકી તૌફીક

અતા ફરમાએ તો કપળોંમે ખૂ કમ આતી હૈ. મૈને અકાબિરકે કપળોંકો ખાસ તૌરસે એક હફતાકે ખા'દ સુંધા કે ઉન્મે પસીનાકી ખૂ કા ઝરાસા ભી અસર નહી હોતા થા.

(૭) હઝરતે અકદસ મદ જિલ્લુહૂ એક મકતૂબે ગિરામીમે તહરીર ફરમાતે હૈ કે યે તો બહોત મુજર્બ ચીઝ હૈ કે બદ નિગાહીસે કપળોંમે 'બદખૂ ભી પૈદા હો જાતી હૈ ઔર વજીફોંમે ભી દિલ નહી લગતા.

(૮) હઝરત શેખુલ હદીસ સાહબ મદ જિલ્લુહૂ એક મકતૂબમે તહરીર ફરમાતે હૈ કે યે ખાત નિહાયત કાબિલે એહતિમામ ઔર ઝરૂરી હૈ કે નૌ ઉમરોંસે સોહબતમે નઝરકી હિક્મતકી બળી ઝરૂરત હૈ, વરના નેકી બરખાદ ગુનાહ લાઝિમ હો જાતા હૈ.

(૯) પીરાને પીર સય્યદ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) ને અપને સાહબઝદેકો જે વસિયતે ફરમાઈ હૈ ઉનમે એક વસિયત યે ભી હૈ કે મરદો ઔર ઔરતો, બિદઅતિયો, દૌલતમંદો ઔર આમ આદમિયોંકે સાથ સોહબત ન રખ. ઉસ્સે તેરા દીન જાતા રહેગા. (શરીઅત ઔર તરીકત સ. ૫૨૫)

(૧૦) ઈમામ કુશૈરી (રહ.) અપની વસિયતોંમે તહરીર ફરમાતે હૈ કે લળકોં ઔર ઔરતોંકી સોહબતસે બચે. બલકે ઉનસે જિયાદહ ઘુલ મિલકર ખાતે ભી ન કરે.

(શરીઅત ઔર તરીકત સ. ૫૨૮)

(૧૧) હઝરત અબૂલ કાસિમ કુશૈરી ફરમાતે હૈ કે સાલિકકે લિયે અમરદોં ઔર ઔરતોંસે મેલજેલ રેહજન હૈ.

(ગઝૂલ બસર સ. ૧૦)

(૧૨) એક ખાસ બુઝૂર્ગ ખાસ અમરદોંકે ખારેમે ફરમાતે

હૈં કે ખુદા તઆલા જિસ્કો અપની બારગાહસે મરદૂદ કરના ચાહતે હૈં ઉસ્કો લગકોંકી મુહબ્બતમેં મુબ્તલા કર દેતે હૈં.

(ગઝ્ઝલ બસર)

(૧૩) હંઝરત પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) ફરમાતે હૈં કે જબ તક ઈન્સાન દસ ચીજેં અપને નફસ પર ફર્જ ન કર લે ઉસ વકત તક પરહેઝગારી કામિલ નહી હોતી. (૧) ઝખાનકો ગીબતસે પાક રખ્ખે, (૨) બદ ગુમાનીસે પરહેઝ કરે, (૩) ઠઠ્ઠા, મજા કરનેસે પરહેઝ કરે, (૪) હરામસે આંખોંકો બંદ કરે, (૫) ઝખાનસે સચ્ચી ખાત કહે, (૬) ખુદાએ તઆલાકા અપને ઉપર એહસાન માને ઔર અપને નફસ પર ભરોસા ન કરે ઔર ઉસ્કો અચ્છા ન સમજે, (૭) અપને માલકો ઉસ્કે મુસ્તહિકકે ઉપર ખર્ચ કરે ઔર ઉન લોગોં પર ખર્ચ ન કરે જો ખાતિલ હૈં યા ઉસ્કે મુસ્તહિક નહી હૈં, (૮) બુલંદ મરતબા ઔર બુઝુર્ગીકી ખ્વાહિશ અપને વાસ્તે ન કરે, (૯) પાંચોં વકતકી નમાઝ વકત પર અદા કરે ઔર રૂકૂઅ ઔર સિજ્દહકો અચ્છી તરહ બજા લાએ, (૧૦) ઔર સુન્નતે પૈગમ્બર (સ.અ.વ.) કી પૈરવી કરે ઔર મુસલમાનોંસે મિલા રહે. (ફૂતૂહુલ ગૈબ)

(૧૪) ઈમામ ગિજાલી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે શહવતકી આફતોંમેંસે એક આફત ઈશક હૈ, વો બહોતસે ગુનાહોંકા સબબ બનતા હૈ. અગર આદમી શુરૂ હી સે એહતિયાત ન કરે તો મઆમલા કાબૂસે બાહિર હો જતા હૈ. એહતિયાતકી સૂરત યે હૈ કે આંખકો મેહફૂઝ રખ્ખે. અગર અચાનક કિસી પર નિગાહ પાળ ગઈ હૈ તો ઉસ્કો રોકના આસાન હૈ, લેકિન અગર આંખોંકો ખિલા કેદ છોળ દેગા તો ફિર ઉસ્કા ઠહેરના

મુશ્કિલ હો જાએગા. ઈસ બારેમેં નફસકી મિસાલ જનવર જૈસી છે. અગર કિસી તરફ જનેકા ઈરાદા કરે તો પેહલેહી ઉસ્કી લગામ ફેરના આસાન હોતા છે, ઔર જબ બે-લગામ હો ગયા ઔર લગામ હાથસે છૂટ ગઈ તો ઉસ્કી દુમ પકળકર ખીચના દુશ્વાર ઔર મુશ્કિલ હોતા છે. તો આંખકો મેહકૂજ રખના અસલ છે. (કીમયાએ સઆદત સ. ૨૯૮ તા. ૨૯૯)

(૧૫) હઝરત દાઉદ (અલૈ.) ને અપને બેટેકો નસીહત ફરમાઈ કે શેર ઔર અજદહેકે પીછે જના અચ્છા છે, મગર ઔરતોંકે પીછે હરગિજ ન જના. (કીમયાએ સઆદત)

(૧૬) હઝરત યહયા ઈબ્ને અકરિયા (અલૈ.) સે લોગોંને પૂછા કે જિના કહાંસે પૈદા હોતા છે ? ફરમાયા કે આંખોંસે. (કીમયાએ સઆદત)

(૧૭) ઈમામ ગિઝાલી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે એક સૂફીકા કોલ છે કે મુરીદ પર ફાળ ખાનેવાલા શેર અપટે તો મૈં ઈતના નહીં ડરતા જિતના અમરદ લળકેસે ડરતા હું.

(કીમયાએ સઆદત)

(૧૮) હઝરત સઈદ ઈબ્ને મુસયિબ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે જિસ પૈગમ્બરકો અલ્લાહ તઆલાને ભેજા, શૈતાન લઈન ઔરતોંકે બારેમેં ઉસ્સે નાઉમ્મીદ હી રહા. ઔર મૈં જિતના ઉસ્સે ડરતા હું ઈતના કિસી ચીજસે નહીં ડરતા. ઈસી સબબસે અપને ઘર ઔર અપને લળકેકે ઘરકે અલાવા ઔર કહી નહીં જતા. (કીમયાએ સઆદત)

(૧૯) હઝરત મૂસા (અલૈ.) સે ઈબ્લીસ લઈનને કહા કે કિસી ઔરતકે પાસ તન્હાઈમેં ન જૈઠા કીજિયે ઈસ વાસ્તે કે જો મર્દ ઔરતકે સાથ તન્હાઈ કરતા હૈં મૈં ઉસ્કે સાથ લગા

રેહતા હું તોકે ઉસ્કો ફિતનામેં ડાલ દૂં. (કીમયાએ સઆદત)

(૨૦) રઔતુ આફાતસ્સૂફિયહ ફી સોહબતિલ્ અહ્દાસિ વ મઆશરતિલ્ અજ્દાદિ વ રિક્કિન્ નિસ્વાનિ. યૂસુફ ઈબ્ને હુસૈન (રહ.) ફરમાતે હૈં કે દેખા મૈને આફાતે સૂફિયાકો અમરદોસે મેલજોલમેં ઔર ના જિન્સોસે મિલનેમેં ઔર ઔરતોસે નરમી બરતનેમેં.

(શરીઅત વ તરીકત સ. ૪૪૯)

(૨૧) ઈજા અરાદલ્લાહુ હવાન અબ્દિન અલ્કાહુ ઈલા હાઉલાઈલ્ અન્તાનિ વલ્લહિ યુરીદુ બિહિ સોહબતલ્ અહ્દાસિ.

શેખ વાસ્તી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે જખ અલ્લાહ તઆલા કિસી જિલ્લત ઔર ખ્વારી ચાહતે હૈં તો ઉન ગન્દો ઔર સડે હુએકી તરફ ડાલતે હૈં ઔર માઈલ કરતે હૈં. મુરાદ ઉસ્સે અમરદોસે મેલજોલ હૈ. (શરીઅત વ તરીકત સ. ૪૫૦)

(૨૨) અખ્લકુલ્ અરફાકિ અન્નિસ્વાનુ અલા અથ્થિ વજહિનુ કાન.

મુજફફર કરમસીની (રહ.) ફરમાતે હૈં કે નરમી ઔર મહેરબાની કરનેમેં સખસે ખુશ ઔરતોસે નરમી ઔર મહેરબાની કરના હૈ જિસ તરહ ભી હો. (શરીઅત વ તરીકત)

(૨૩) શેખ નસીર ખૈર આબાદી (રહ.) સે કિસીને પૂછા કે લોગ ઔરતોકે પાસ જૈઠતે હૈં ઔર કેહતે હૈં કે ઉન્કે દેખનેમેં હમારી નિચ્ચત પાક હૈ. ઉનહોને ફરમાયા, મા દામતિલ્ અશ્બાહુ બાકિયતનુ ફઈન્નલ્ અમ્ર વન્નહય બાકિનુ વત્તહલીલુ વત્તહરીમુ મુખાતબુમ્ બિહી. જખ તક જિસ્મે ઈન્સાની બાકી હૈ અમ્ર ઔર નહી ભી બાકી હૈ

ઔર તહલીલ ઔર તહરીમકા મુખાતબ હૈ.

(શરીઅત વ તરીકત)

(૨૪) ઈબ્ને અહિર મુકદિસી (રહ.) ને ફરમાયા કે જિસ શખ્સકી શહવત અમરદકી તરફ દેખનેમે હરકતમે આએ તો ઉસ્કો દેખના હરામ હૈ. ઔર જબ ઈન્સાન ચે દા'વા કરે કે ખૂબસૂરત અમરદકે દેખનેસે ઉસ્કી શહવતકો જોશ નહી આતા તો વો જૂઠા હૈ. ઔર મુત્લક તૌર પર ઈસ લિયે બર્ખા કર દિયા ગયા કે હર હાલમે બચ્ચોસે મિલના જુલના જિયાદહ તર હોતા હૈ તો ઉસ્મે હરજ વાકિઅ ન હો. ઔર જબ દેખનેમે જિયાદતી હો તો ચે હરકત દલીલ હૈ કે ખ્વાહિશે નફ્સાનીકે જોશકા તકાજા હૈ.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૩૫)

(૨૫) સઈદ ઈબ્ને મુસયિબ (રહ.) ને ફરમાયા કે જબ તુમ કિસીકો દેખો કે અમરદ લગકેકી તરફ નઝર જમા કર દેખ રહા હૈ તો ઉસ્કો તોહમત લગા દો.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૭)

(૨૬) ઈબ્રાહીમ ઈબ્ને હાનીને રિવાયત કિયા કે ચહયા ઈબ્ને મુઈન (રહ.) ને કહા કે કભી એસા નહી હુવા કે એક રાસ્તેમે કોઈ અમરદ લગકા ખેરે સાથ રેહનેકી તમઅ કરે ઔર વહાં અહમદ ઈબ્ને હમ્મલ (રહ.) ભી હો.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૭)

(૨૭) ફતહ મૂસલી (રહ.) કેહતે હૈ કે મૈ ત્રીન મશાઈખસે મિલા હૂં જો અબદાલ શુમાર કિયે જાતે હૈ. હર એકને મુજકો રૂખસતકે વકત વસિયત કી કે નૌજવાનોકી હમનશીનીસે બચતે રેહના ચાહિયે. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ)

(૨૮) હસન ઈબ્ને બઝ્ઝારકે ખારેમેં સુના હે કે વો ઈમામ અહમદ ઈબ્ને હમ્મલ (રહ.) કે પાસ આએ ઔર ઉન્કે સાથ એક ખૂબસૂરત અમરદ લગકા ભી થા, ઔર ઉનસે ખાતે કી, જબ ઉઠકર જાને લગે તો ઈમામ અહમદને ફરમાયા કે અય અખૂ અલી! ઈસ લગકેકે સાથ રાસ્તેમેં ન ચલા કર, કેહને લગે ચે તો મેરા ભાંજા હે, ફરમાયા ચાહે વો ભાંજા હી કયું ન હો ? (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૭)

(૨૯) ઈમામ ઈબ્ને જૈઝી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહ તઆલાને આંખે નીચી રખનેકા હુકમ ફરમાયા હે. કયુંકે ચેહી એક તરીકા એસા હે જિસ્સે દિલ બગૈર ખતરેકે અલ્લાહકી જાનિખ મુતવજ્જેહ હો જાતે હૈં. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૧)

(૩૦) હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા કે મુજકો કિસી આલિમ પર તકલીફ પહોંચાનેવાલે દરિન્દેકા ભી ઈસ કદર ખૌફ નહી જિતના અમરદ લગકેકી તરફસે ડર હે.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૬)

(૩૧) હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) સે રિવાયત હે. વો કેહતે હૈં કે લગકીકે સાથ એક શૈતાન હોતા હે ઔર અમરદકે સાથ દો શૈતાન હોતે હૈં. મેં અપને નફસ પર ઉસ્કે દો શૈતાનોસે ડર ગયા. એક રિવાયતમેં હે કે લગકેકે સાથ કુછ ઉપર દસ શૈતાન હોતે હૈં. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૮)

(૩૨) અબ્દુલ અઝીઝ ઈબ્ને અબી સાઈબને અપને બાપસે રિવાયત કી હે વો કેહતે હૈં કે મેં એક આબિદ શખ્સ પર એક અમરદ લગકેકે ખારેમેં ૧૭ કુંવારી લગકિયોસે ભી જિયાદહ ડરતા હું.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૬)

(૩૩) ઈબ્ને તાહિરકા કૌલ હે કે જો શખ્સ નૌજવાનસે

સોહબત રખેગા મકરૂહાતમેં પણ જાએગા.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૭)

(૩૪) મુઝફ્ફર કરમીસીનીને કહા કે જો કોઈ બશર્તે સલામત વ નસીહત નૌજવાન લગાકોંસે સોહબત રખેગા તો બલામેં ગિરફતાર હો જાએગા. ફિર ઉસ શખ્સકા કયા પૂછના જો બગૈર શર્તે સલામત ઉનસે સોહબત રખે.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ)

(૩૫) હઝરતે અકદસ સહારનપુરીને ફરમાયા કે પાસ કરકે અમરદકી તરફ ઔર નામહરમોકી તરફ નઝર કરના (કુવ્વત) હાફિઝકે લિયે જહરે કાતિલ હૈ.

(મકતૂબાતે શેખ જિલ્દ સ. ૧૦૩)

(૩૬) શુબઅ ઈબ્ને મુબલ્લહ (રહ.) સે રિવાયત હૈ કે ઉન્હોંને બશર ઈબ્ને હારિસ (રહ.) કો યે કેહતે હુએ સુના કે ઉન નૌ ઉમરોંસે પરહેઝ કરો. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૭)

(૩૭) અબૂ ઉસામાને બયાન કિયા કે હમ એક શેખકે પાસ થે જો હદીસ બયાન કરતે થે. ઉનકે પાસ એક લગાકા રેહ ગયા કે ઉનકો હદીસ સુનાતા થા. મૈંને ઉઠના ચાહા ઉનહોંને મેરા દામન થામ લિયા ઔર કેહને લગે કે ઠેહરો ઈસ લગાકેકો ફારિગ હો જાને દો. ઈસ લગાકેકે સાથ તન્હાઈમેં રેહના નાપસંદ કિયા.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ)

(૩૮) ઈબ્ને ફરજ ઇસ્તમી સૂફી (રહ.) કેહતે હૈં કે મૈંને શૈતાનકો ખ્વાબમેં દેખા ઔર કહા કે કયૂં તૂને હમકો કેસા પાયા? હમને દુનિયા ઔર ઉસ્કી લઝ્ઝતોંસે ઔર દૌલતોંસે મુંહ ફેર લિયા, અબ તુઝકો હમ પર કાબૂ નહી, કેહને લગા કે તુમકો કુછ ખબર ભી હૈ તુમ્હારે દિલ રાગ સુનને પર ઔર

નોજવાનોકી સોહબત પર કેસે માઈલ હૈ. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ)

(૩૯) અબૂ સઈદ (રહ.) કેહતે હૈ કે ઈસ બલાસે સૂફિયા બહોત કમ નજત પાતે હૈ. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ)

(૪૦) ઈમામ ગિઝાલી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે અય અજીઝ જન તૂ કે જો રંડી, લોડા રાસ્તેમેં આદમીકે સામને આતા હૈ શૈતાન તકાઝા કરતા હૈ કે તૂ ઉસ પર નઝર ડાલ, દેખ તો વો કેસા હૈ ? તો શૈતાનકે સામને મુનાઝરા કરના ચાહિયે કે મૈં કયું દેખું? અગર યે બદસૂરત હૈ તો રંજીદહ ભી હૂંગા ઔર ગુનેહગાર ભી. ઈસ વાસ્તે કે મૈંને તો ઈસ ઈરાદેસે દેખા હાંગા કે વો ખૂબ સૂરત હૈ. ઔર અગર ખૂબસૂરત હૈ તો ચૂંકે દેખના હલાલ નહી ઈસ વજહસે ગુનાહ હોગા, ઔર રંજ ઔર હસરત રહેગી. ઔર અગર ઉસ્કે સાથ જાઉ તો દીન ઔર ઉમર ઉસ્કી નઝર કંઈ ઔર શાયદ મતલબકો ન પહોંચું. (કીમયાએ સઆદત સ. ૩૦૩)

છટ્ટા બાબ

બદ નઝરીકે એક્કીસ ઈલાજ

બદ નઝરી જિસે હમ મા'મૂલી સમજતે હૈ, જખ ઈસ કદર મોહલિક ઔર ખતરનાક ખીમારી હૈ તો ઉસ્કો દૂર કરનેકી ફિકર કરની ચાહિયે. ખુઝુગાનિ દીનને ઉસ્કે મુસ્તકિલ ઈલાજ તહરીર ફરમાયે હૈ જો નીચે લિખ્યે જાતે હૈ.

(૧) હઝરતે અકદસ શેખુલ હદીસ (રહ.) ને એક મકતૂબે ગિરામીમે ઔરતોં પર બદ નિગાહીકે ઈલાજકે બારેમેં

તહરીર ફરમાયા છે કે બદ નઝરીસે હિકાજતકા તરીકા ચે હૈ કે નિગાહકો ઝિયાદહ તર નીચી રખ્યા જાએ. ઔર જિસ્કી કોઈ ચીઝ અચ્છી લગે દોબારા હરગિઝ ન દેખા જાએ.

(૨) હઝરતે ઇકદસ થાનવી (રહ.) ને નીચેકે ઈલાજ તહરીર ફરમાએ હૈ. બદ નઝરીકા આસાન ઈલાજ ચે હૈ કે રાહ ચલતે વકત નીચી નિગાહ કરકે ચલના ચાહિયે, ઈધર ઈધર ન દેખે. ઈન્શાઅલ્લાહ મેહકૂઝ રહેગા.

(ગઝઝલ બસર સ. ૧૫)

(૩) જખ દિલ કિસી હસીનકી તરફ માઈલ હો તો ઉસ્કા ઈલાજ ચે હૈ કે ફોરન કિસી ઐસે બદસૂરતકા ખિયાલ ખાંધો કે એક શખ્સ હૈ. કાલા રંગ ચીચકકે દાગ હૈ. આંખોસે અંધા હૈ, સરસે ગંજા હૈ, દાંત આગેકો નિકલે હુએ હૈ, નાકસે નિકટો હૈ, હોઠ ખળે ખળે હૈ. સિન્ક બેહ રહા હૈ ઔર મખ્ખિયાં ઉસ પર બૈઠતી હૈ. ચાંહ ઐસા શખ્સ દેખા ન હો મગર ખ્યાલાતસે તરાશ લો, ફિર ઉસ્કા મુરાકબા કરો. ઈન્શાઅલ્લાહ વો ફસાદ જો હસીનકે દેખનેસે દિલમેં પૈદા હુવા હૈ વો જતા રહેગા.

(કીમયાએ સઆદત)

(૪) જખ કિસી હસીન પર નઝર પળ જાએ તો ફોરી ઈલાજ ચે હૈ કે ચે ખિયાલ કરે કે ચે મહબૂબ એક રોઝ મરેગા ઔર કબરમેં જાએગા વહાં ઉસ્કા નાઝુકે બદન સળ જાએગા કીડે ઉસ્કો ખા લેંગે.

(કીમયાએ સઆદત)

(૫) આઈન્દાકે લિયે તકાજા પૈદા ન હો ઉસ્કા ઈલાજ ચે હૈ કે ઝિકુલ્લાહકી કસરત કરો, દૂસરે ચે કે અજાબે ઈલાહીકા તસવ્વુર કરો, તીસરે ચે કે તસવ્વુર કરો કે અલ્લાહ જાનતા હૈ કે ઉસ્કો મુઝ પર પૂરી કુદરત હાસિલ હૈ, લંબે મુરાકબાત

ઔર કસરતે મુજહિદ્દાતસે યે ચોર દિલસે નિકલેગા.

(કીમયાએ સમ્બાદત)

એક અહમ તમ્બીહ :- બદ નજરીકા માદા હી ખતમ હો જાએ યા'ની ખિલ્કુલ મૈલાન હી કભી પૈદા ન હો. યે વો મરતખા હૈ જિસ્કો નાદાન સાલિક મતલૂખ સમજતે હૈ, ઔર ઉસ્કે હાસિલ ન હોને પર પરેશાન હોતે હૈ. જખ વો અપને અંદર કિસી વકત એસા મૈલાન પાતે હૈ તો સમજતે હૈ કે હમારા સખ જિકો શુગલ ઔર મુજહિદ્દા જાએઅ ગિયા, હત્તાકે એસે કલિમાત પરેશાનીમેં ઉસ્કે મુંહસે નિકલ જાતે હૈ કે બે અદબી ઔર ગુસ્તાખી હો જાતી હૈ, મસલન હમ ઇતને યોજસે તલબે હકમેં રહે મગર હમ પર રહમ નહી આતા કે દેને હી મેહરૂમ હૈ. યાદ રખ્ખો કે યે શૈતાની વસવસા હૈ. યે હરગિજ મતલૂખ નહી કે માદા ખતમ હો જાએ. અગર માદા જાતા રહે તો ગુનાહસે બચનેમેં કોઈ કમાલ નહી. અંધા અગર કપર કરે કે મૈ દેખતા નહી તો કોનસી કપરકી ખાત હૈ, દેખેગા કયા દેખનેકા આલા નહી!

(કીમયાએ સમ્બાદત)

(૬) જખ દિલમેં એસા ખિયાલ પૈદા હો તો એસા કરો કે વુજૂ કરકે દો રકા'ત પળ્હો ઔર તૌબા કરો ઔર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરો કે જખ નિગાહ પળે યા દિલમેં તકાજ પૈદા હો ફૌરન હી એસા કરો. એક દિન તો બહોતસી રકા'ત પળ્હના પળેગી. દૂસરે દિન બહોત કમ ખિયાલ આએગા. ઇસ તરહ આહિસ્તા આહિસ્તા નિકલ જાએગા, ઇસ લિયે કે નફ્સકો નમાઝ બળી ભારી હૈ. જખ દેખેગા કે ઝરાસા મઝા લેને પર યે મુસીબત હોતી હૈ કે યે હર વકત નમાઝહી મેં

રહતા હે ફિર એસે વસવસે ન આએંગે. (કીમયાએ સમ્બાદત)

નોટ :- ઉપરકે ઈલાજ હઝરત મૌલાના થાનવી (રહ.)

કે વચ્ચઝ ગઝઝુલ ખસરસે લિયે ગએ હૈ. ઉસ્કે ખા'દ જો ઈલાજ આ રહે હૈ વો તરબિયતુસ્સાલિકસે નકલ કિયે જાતે હૈ જિસ્કા ઉનવાન હાલ ઓર તહકીકસે હોગા. હાલકા મતલબ યે હે કે મુરીદ સાલિકને હઝરતકો ખતકે ઝરીએ અપને મર્જકા હાલ લિખ્ખા, હઝરતને જો ઉસ્કા જવાબ મરહમત ફરમાયા વો તહકીકકે ઉનવાનસે દર્જ હે. તરબિયતુસ્સાલિકસે જો નકલ કિયા જાતા હે વો ઉસી તરહ નહી હે બલકે બદ નિગાહીકે મુતઅલ્લિક જો હાલ ઓર તહકીક હે ઉસીકો નકલ કિયા જાતા હે.

(૭) હાલ :- અપની દો બીબીકે સિવા અજનબી ઓરતોકા ખિયાલ ભી દિલમેં આતા હે ઓર ઉસ્કે દેખનેકો દિલ ચાહતા હે ખૂબસૂરત હો યા ન હો.

તહકીક :- યે ખેશક મર્જ હે ઉસ્કા ઈલાજ મુજહિદા હે. યા'ની ઝોરદાર નફસકી મુખાલિફત કરના ઓર ભૂલ હોને પર કોઈ જુર્માના ઉસ પર મુકર્રર કરના. મસલન એક નઝરમેં બીસ નફલે. ઉસ્સે ઈન્શાઅલ્લાહ પૂરી ઈસ્લાહ હો જાએગી. (તખવીખ તરબિયતુસ્સાલિક)

(૮) સવાલ :- ચૂંકે ખેઠક ઝિયાદહ તર દુકાન પર રહતી હે અકસર ઓરતેં હર કિસમકી નઝરકે સામનેસે ગુઝરતી હૈ. પેહલી બાર નઝર પળનેસે તસ્કીન નહી હોતી, જી યે ચાહતા હે કે ઉસ્કો ફિર દેખૂં. ફિર ઈરાદેસે નઝર નીચી કર લેતા હૂં ઈસ્કા ઈલાજ ચાહતા હૂં.

જવાબ :- જખ કિસી હસીનકી તરફ મૈલાન હો તો

ઉસ વકત ઈસ હદીસ યા'ની ઈન્નલ્લાહ જમીલુન ચલ્લુલ્ જમાલ કે મજમૂનકા તસવ્વુર ઔર મુરાકબા કરના ચાહિયે કે હકીકી જમીલ વો હૈ તો દૂસરેકી તરફ નઝર ન કરના ચાહિયે. (તખવીખ તર્ખિયતુસ્સાલિક સ. ૨૨૪)

(૯) હાલ :- રાસ્તા વગૈરહમેં કહી નિગાહે બદકા મૌકા' મિલતા હૈ તો અપને દિલસે ચૂં કેહતા હૂં કે અગર તૂ અપનેકો નિગાહે બદસે બચા લે તો તેરી બળી કરામત ચેહી હૈ, બલ્કે લાખો કરામતેં ઉસ પર કુરબાન કર દી જાએ તો સજાવાર હૈ. ઔર અવારિકકા ચે કોલ યાદ આ જતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ્તિકામત તલબ કરતે હૈં ઔર હમ કરામતકે પીછે પળે હૈં. ઔર ખુદાકે ફઝલસે બહોત સહૂલતસે બચા લેતા હૂં. ઈન બિયાલાતકી તસ્દીહ ફરમાએ.

તહકીક :- બિલકુલ સહીહ હૈ અલ્લાહ તઆલા ઈલ્મ ઔર સમજમેં જિયાદહ બરકત દે. (સફા ૨૨૫)

(૧૦) હાલ :- એક લંબી મુદતસે નઝર બંદીકે મર્જમેં મુબતલા હૂં. અગરચે શુક હૈ કે નઝર બાર્જીકે સાથ આંખ ઔર દિલકે જિનાસે તો મેહકૂઝ હૂં. મગર ચે ચસ્કા યા'ની શૌક ઔર ઉસ્મે હિસ્સા મિલના મુકદ્દમા ઈસી આફતકા હૈ. અલ્લાહ તઆલાકા શુક હૈ કે હુઝૂરકે સદકાસે અબ ઈસ મર્જમેં પેહલેકે મુકાબલામેં બહોત. જિયાદહ કમી આ ગઈ હૈ. બજાએ ઈસ્કે કે પેહલે હર ઔરતકો હત્તાકે જનવરોંકી મખસૂસ જગહ પર નઝર ડાલનેકો બાર બાર તકાજા હોતા થા જિસ્સે મજબૂર હોકર બાર બાર નઝર પળતી થી. અબ ખુદાકે ફઝલસે પળતી હુઈ નઝરકો કોઈ રોકતા હૈ તો ફૌરન નીચી કર લેતા હૂં મગર અપની બીવી ઔર સોહબતકી હાલતકા

ખિયાલ અકસર નઝરકે સામને રેહતા હૈ. ચૂંકે યે હલાલ
 ઔર મન્કૂહાકા ખિયાલ હૈ ઇસ લિયે ઉસ્સે બચનેકી જિયાદહ
 કોશિશ નહી કરતા હૂં. ન મા'લૂમ યે મુનાસિબ હૈ યા નહી.
 દુઆ ફરમાઈ જાએ કે બજાએ ઇસ મશગૂલીકે જિંક ઔર
 યાદે હકકી મશગૂલી નસીબ હો.

તહકીક :- મર્જ નઝરે બદકા ઈલાજ સિવાએ હિમ્મત
 ઔર ઇસ્તિહાજરે અજાબકે કુછ નહી હૈ. બાકી મન્કૂહાકા
 ખિયાલ ગુનાહ તો ખિલકુલ નહી. ઔર હદસે અર્ધદ જૈસાહી
 હૈ જૈસા કે બહોતસા ઘી ખાનેસે માદા ખરાબ હો જતા હૈ.

(સફા ૨૨૬)

(૧૧) હાલ :- યે હકીર બહોત દિનોસે ઇસ મર્જમે
 મુખતલા હૈ કે અચ્છી હસીન ઔરતોંકી તરફ દેખનેકી રગબત
 હૈ. પેહલે યે મર્જ રોજ ખરોજ તરક્કી પર થા. મગર હુજૂરકી
 ખરકતસે અબ ઉસ્મે બહોત કમી આ ગઈ હૈ. ઔર જૈસે
 મોકા'મે નિગાહકો બચા લેતા હૂં મગર કભી કભી નફસ
 ગાલિબ આ જતા હૈ મગર ફૌરન સંભલ જતા હૂં ઔર
 તૌબા ઇસ્તિગફાર કર લેતા હૂં. ઔર અસલ મર્જ યે હૈ કે
 અકસર ઔકાત દિલમે યે ખિયાલ પૈદા હોતા હૈ કે હસીન
 ઔરતે મેરી તરફ દેખે. અકસર ઔકાત ઉસ રાસ્તાકો
 છોળકર જતા હૂં, મગર ફિર નફસ સરકશ ગાલિબ આ
 જતા હૈ ઔર ઉસી રાસ્તે લે જના ચાહતા હૈ.

તહકીક :- ઇખ્તિયારી કામકા ઈલાજ સિવાએ કસ્દ
 ઔર હિમ્મતકે ઔર કયા હો સકતા હૈ ? અલ્ખત્તા ઇસ
 હિમ્મતકી તકવિયતકે લિયે કોઈ જુમાના અપને ઉપર મુકર્રર
 કરના મુનાસિબ હૈ. જબ જૈસી લગઝિશ હો જાએ સો રકા'ત

નફલ પળના ચાહિયે.

(૧૨) હાલ :- અકસર ઔકાત જી ચાહતા હે કે કપળે ખૂબ સાફ હોં ઔર હર વકત સાફ સુથરા રહૂં. ઔર જબ નયા કપળા બદલતા હૂં તો યે ખિચાલ હોતા હે કે લોગ મેરી તરફ દેખે ખુસૂસન ઔરતે.

તહકીક :- ઈલાજ યે હે કે જાન ખૂઝકર કપળે બહોત હી પુરાને પેહને.

(૧૩) હાલ :- અસલ મર્ઝ મેં ભી બહોત કમી હે. અચાનકે કભી કિસી નામહરમકી તરફ આંખ ઉઠ જાતી હે ઉસ્સે કફકારાકે લિયે ઔર વકતોંમે ફુરસત નહી મિલતી. અલબત્તા મગરિબકી નમાઝકે બા'દ રોજાના છ નવાફિલ પળનેકા મા'બૂલ કર લિયા હે.

તહકીક :- ઈસ્સે ફાઈદા કમ હોગા. જુર્માનાકી નફલેં ઉસ હમેશાકે મા'બૂલકે અલાવા હોના ચાહિયે, વરના હમેશાકે મા'બૂલસે તમ્બીહ નહી હોતી. કયૂંકે નફસ કેહતા હે કે યે તો હર હાલમેં પળના હી હે ખ્યાહ નિગાહ હો યા ન હો. ફિર નિગાહે બદ કયૂં છોળૂં ? યે ભી નફસ કહેગા કે ઉસ્સે તો કફકારા હો હી જાએગા ફિર કયૂં પરહેઝ કરૂં ? ઔર મુસ્તકિલ તૌર પર પળનેસે ચૂંકે પળના ભારી હોગા. ઉસ બોઝકે સબબ વો નિગાહે બદસે બએગા. (સફા ૨૨૮)

(૧૪) હાલ :- જબ કિસી પર નિગાહ પળી ફૌરન અખરદસ્તી ઉધરસે નિગાહ હટા લી ઔર તેજીસે ઉસ જગહસે ચલા ગયા ઔર ઈસ્તિગફાર પળલ લિયા. મગર ફિર ભી તકાજા ઈસ કદર રેહતા હે કે અલ્લાહકી પનાહ. ઔર બા'ઝ મરતબા ઐસા ભી હોતા હે કે એક મરતબા નિગાહ પળનેકે

ખાંદ દો ચાર સેકન્ડ ઉસ પર નઝર કાઈમ રેહતી હૈ, મગર ફિર જબ ખિયાલ આતા હૈ ફૌરન હટાકર તૌખા કર લેતા હું લેકિન ઉસ્કો કયા કંઈ ચે જો નિગાહ હો જતી હૈ ઉસ્સે સખ્ત પરેશાન હું. જનતા હું કે ઈસ્તિગફાર કર લી જાએ મગર દિલ સાફ નહી હોતા. ઉસ્સે મા'લૂમ હોતા હૈ કે અભી દિલમેં ઉસ્કા ગુબાર ખાકી હૈ વરના ઈસ્તિગફારસે તો દિલ સાફ હો જતા હૈ ચે સમજકર ઔર ભી દિલ પરેશાન હોતા હૈ.

તહકીક :- ઈસ્તિગફારસે ઈતની જલ્દી સાફ નહી હુવા કરતા, બલ્કે અર્ધન્દા જબ ઐસે મવાકેઅ પર ચન્દ બાર નફસ પર કંટ્રોલ હો ઉસ્કે નૂરસે દિલમેં સફાઈ પૂરી હોતી હૈ. ઉસ્મેં હિમ્મત કવી ચાહિયે. (તબવીખ તર્ખિયતુસ્સાલિક)

(૧૫) હાલ :- ફિર ચે કે વસાવિસ બહોત આતે હૈ. અગરચે વસાવિસ દરજ્જે વસાવિસમેં નુકસાનદેહ નહી, મગર ચૂંકે ઉનકા સિલસિલા આગેકો ચલતા હૈ ઔર ખિયાલાતે ફાસિદાકા સિલસિલા બંધ જતા હૈ. ઈસ લિયે ચે વસાવિસકે દરજ્જેમેં રેહતે હી નહી. હાં જબ ખિયાલ આયા કે અરે ચે કયા કર રહા હૈ ? કે ઉસ્કો આગે બળ્હા રહા હૈ ચેહી તો ગુનાહ હૈ તો રૂક જતા હું ઔર તૌખા કર લેતા હું, મગર મુશ્કિલ તો ચે હૈ કે ચે ખિયાલ હી કમ આતા હૈ ઈસ લિયે વો ચકીનન ગુનાહકે દરજ્જે તક પહોંચ જાતે હૈ. લિહાજા ઉસ્કે લિયે હઝરતસે દુઆકા ખ્યાસ્તગાર હું કે હક તઆલા મુજે ઉસ્સે નજાત દે.

તહકીક :- દુઆ કરતા હું જો તદખીર ઉસ્કે લિયે કર રહે હો કાફી હૈ. બાર બાર કરનેસે ઈન્શાઅલ્લાહ ઉસ્કા જલ્દી જલ્દી ઈસ્તેહજાર હોને લગેગા. ફિર ચેહી હાલ હો

જાએગા. વમા જાલિક અલલાહિ બિઅજીઝ. (સફા ૨૨૯)

(૧૬) હાલ :- દો ઐબ બળે જબરદસ્ત મૌજૂદ છે. એક રિયા, દૂસરે શરમ આતી હે કેહતે હુએ મગર વો નજર બાજી હે. લેકિન કોશિશ નહી બલ્કે બચનેકી કોશિશ હોતી હે લેકિન ઐસા મોકા' અગર ઈત્તિકાકન પેશ આ જાતા હે. તો નજર ડાલકર ગુનાહકા મુરતકિબ હોતા હૂં. અગર ઐબ છુપાતા રહૂં ઈસ્લાહ કેસે હો ? હુજૂરકી તવજ્જુહેકી ઝરૂરત હે. ઓર મેરે લિયે જો હુકમ હો ઉસ પર અમલ કરે, ખુદા મદદગાર હે.

તહકીક :- બગેર હિમ્મતકે કોઈ કામ નહી હોતા નજરે બદકા ભી અસલ ઈલાજ ચેહી હે. જિસ વકત ઐસા મોકા' હુવા કરે. ચે ખિયાલ કર લીજિયે કે હક તઆલા ઈસ વકત ભી દેખ રહે હૈં. અગર હમારા પીર ઈસ હરકતકો દેખતા હો તો હમારી કભી જુરઅત ન હો તો ખુદાએ તઆલાકે દેખતે હુએ જુરઅત ગઝબ હે. ઓર કિયામતમે ભી બાજ પુર્સ કરેગે. અગર સજાકા હુકમ કર દિયા તો કેસે બનેગી ? બાર બાર ઈસ ખિયાલકે હાજિર કરનેસે ઈન્શાઅલ્લાહ કામિયાબી હોગી. ઓર રિયાકે મુતઅદિલક કભી જબાની અર્જ કરેગા. (તબવીબ તર્બિયતુસ્સાલિક)

(૧૭) હાલ :- ગફલત ઓર કમ હિમ્મતી બદસ્તૂર બલ્કે બહોત હી તબાહ કર રહે હૈં. ઓર ઉસ પર નજરે બદ મજીદ સિતમ ઢા રહી હે. બહોતહી તદબીરે કરતા હૂં લેકિન અભી તક પેહલે જૈસા હાલ હે.

હર શબ ગોચમ કે ફરદા તર્ક ઈ સૌદા કુનમ
બાજ ચૂં ફરદા શવદ ઈમરોઝ રા ફરદા કુનમ

લિલ્લાહ દુઆએ જૈર ઔર ઈલાજસે દસ્તગીરી ફરમાઈ જાએ.

તહકીક :- કયા ખાક તદબીર કર રહે છે ? ઉસ્કી તદબીર સિફ હિમ્મત હૈ જો કે ઈખ્તિયારી હૈ. વોહી નહી હો સકતી તો મહેરબાની કરકે મેરે પાસ ખત ન ભેજના, મુઝસે યે તકલીફ ઉઠાઈ નહી જાતી. (તખવીખ તર્બિયતુસ્સાલિક)

(૧૮) હાલ :- નઝરે બદકે નુકસાનસે બચનેકે લિયે કમતરીન અકસર હિસ્સા દિનકા ગાંવસે બાહિર રેહતા હૈ. ઉસ અરસામેં જોહર ઔર અસરકી નમાઝે જમાઅતસે હાસિલ નહી હો સકતી, ચૂકે પાની ભરનેકા તાલાખ મસ્જિદકે અંન સામને ઔર બિલકુલ કરીખ હૈ. ઔર ઉનહી ઔકાતમેં ગૈર મહરમોકા હુજૂમ હોતા હૈ. ઈસ લિયે એહતિયાતન મસ્જિદમેં નહી જાતા. મબાદા કિસી કિતનામેં મુખતલા હો જાઉ, કિબલા જમાઅત મેરે હાથસે જાનેકા ભી હદસે જિયાદહ રંજ હોતા હૈ, ન જાએ માન્દન ન પાએ રક્તનકા મિસ્દાક હું. મુનાસિખ તજવીજસે બાખબર ફરમાએ.

તહકીક :- વહાં જમાઅત મુઅક્કદ હી નહી.

(સફા ૨૩૦)

(૧૯) હાલ :- અહકરકી અર્જ હૈ કે નઝરમેં એહતિયાત નહી, ઈલાજ ફરમાયા જાએ. હઝરતે વાલાને ફરમાયા કે યે કામ ઈખ્તિયારી હૈ યા ગૈર ઈખ્તિયારી ? દૂસરે તકદીર પર ગઝૂલ બસરકા હુકમ કયૂં ફરમાયા? ઔર પેહલી તકદીર પર બજૂઝ ઈસ્તે'માલ ઈખ્તિયાર કુછ ઔર ભી હૈ, અગર નહી તો ફિર ઉસ્કા ઈસ્તે'માલ યૂં નહી કિયા જાતા. હુઝૂરકી તખ્લીહસે યે મા'લૂમ હુવા કે ફે'લ ઈખ્તિયારી હૈ ઔર ઈલાજે ઈસ્તે'માલ ઈખ્તિયાર હૈ, મગર બાવજૂદ ઉસ્કે ફિર ઈખ્તિયારીકે

ઈસ્તે 'માલકી હિમ્મત નહી હોતી ઔર ગુનાહ હો જતા હૈ, હિમ્મતમે કુવ્વત નહી ઉસ્કી તદબીર કયા કરે ?

તહકીક :- કુવ્વત ભી ઈસ્તે 'માલ હીસે પૈદા હોગી. ઔર ઈસ્તે 'માલમે કુવ્વતકી ઝરૂરત નહી, હિમ્મતકી ઝરૂરત હૈ ચાહે ઉસ્મે તકલીફ હો, મુસીબત ભી હો, ઈલ્મી ઈસ્તે 'દાદ તાલિખે ઈલ્મકો કાહેસે પૈદા હોતી હૈ. ઈલ્મકે ઈસ્તે 'માલસે મુતાલિઅતન ઔર દરસન વ મુબાહિસતન. અબ ઉનમે ભી ઈસ કુવ્વતકા મુન્તઝિર રહે જો ઉનકે બા'દ હાસિલ હોતી હૈ તો નતીજતન બજુઝ હિરમાનકે કયા હોગા? ઈસ લિયે ઉસ્કો તકલીફસે ઈખ્તિયાર કિયા જાતા હૈ. ઈસ સવાલસે સખ્ત રંજ હુવા કે ઐસે ખુલે અમ્રમેં યે શુબા જિસ્સે મા'લૂમ હોતા હૈ કે અમલકા કસ્દ હી નહી. ઈન્ના લિલ્લાહ ઐસી હાલતમેં ચૂકે મૈં ઐસે રંજકો બરદાશત નહી કર સકતા. ઈસ લિયે ખતસે મઆફી ચાહતા હૂં. જિસને ગઝઝલ બસરકા હુકમ દિયા હૈ વો કિયામતમેં જવાબ દેગા કૌલી યા અમલી.

(તબવીખ તર્બિયતુસ્સાલિક)

(૨૦) હાલ! અહકરને હુઝૂરેવાલાકી ખિદમતમેં અર્જ કિયા થા કે આઈન્દા ઈન્શાઅલ્લાહ તઆલા નઝરે બદસે અપને આપકો રોક દૂંગા. અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ અબ તક ઉસ ગુનાહમેં મુબતલા નહી હુવા, સિર્ફ અચાનક નઝર વાકેઅ હો જાતી હૈ તો ફૌરન ઈન્તિઝામ કર લેતા હૂં ઔર નઝર દૂસરી તરફ કર લેતા હૂં.

તહકીક :- મુબારક હો! અલ્લાહ તઆલા ઈસ્તિકામત બખ્ષે.

(તબવીખ તર્બિયતુસ્સાલિક)

(૨૧) યુરોપકે અહવાલકે એતિબારસે મેરે ખિયાલમેં

ઈન્શાઅલ્લાહ એ એક મુરક્કબ ઈલાજ ભી મુશ્કીલ હોગા. વો એ કુરઆને કરીમમેં જિતની હૂરોકી એ સિક્કત બયાન કી હૈ હૂરુમ્ મકસૂરાતુન ફીલ્ ખિયામ!

તર્જુમા :- હૂરેં રૂકી રેહને વાલી ખૈમામેં. ઈસ્સે મા'લૂમ હોતા હૈ કે ઓરત આતકી ખૂબી ઘરમેં રૂકે રેહને હીમેં હૈ. જૈસે કે હૂરકી સિક્કત બયાન કી ગઈ હૈ, દૂસરી ઓર તીસરી સિક્કત એ બયાન કી ગઈ હૈ. કાસિરાતુત્તરફિ લમ્ ચલ્મિસ્હુન્ન ઈન્સુન કબ્લહુમ્ વલા જન્ન. યા'ની ઉન્મેં ઓરતેં હૈ નીચી નિગાહ વાલિયાં, નહી કુરબત કી ઉનસે કિસી આદમીને ઉનસે પેહલે, ઓર ન કિસી જિનને. ઈસ આયતમેં દો સિક્કતેં બયાન કી ગઈ હૈ કે નઝર ઝુકી હુઈ ઓર ઈન્સાનો ઓર જિનોકે છૂનેસે પાક, ચોથી સિક્કત એ બયાન કી ગઈ હૈ અઝવાજુમ્ મુતહ્હરતુન વો બીબિયાં હૈઝ ઓર નિકાસસે પાક હોગી. કઅન્નહુન્નલ્ યાકૂતુ વલ્મરજન ગોયા વો યાકૂત ઓર મરજન હૈં એ સિક્કત જો બયાન કી ગઈ હૈ વો બીબિયાં પાક ઓર સાફ હૈઝ ઓર નિકાસકી ગંદગીસે દૂર, ન પસીના, નિગાહેં ઝુકી હુઈ હૈ, ઘરોમેં રૂકી હુઈ હૈ, કિસી ઈન્સાન ઓર જિનને છુવા તક નહી, ખૂબસૂરત હોનેકે લિહાઝસે યાકૂત મરજન, મોતિયોકી માનિન્દ. ઓર એ યુરોપમેં રાત દિન ધૂમને વાલી યુરોપિયન ઓરતેં જિનકી નિગાહેં પાક નહી હૈ કઈ કઈ ઈન્સાનોસે આશનાઈ કરને વાલિયાં, ગંદી ઓરતો પર કયું ફરેક્તા હૂં ઉનસે નઝર બયા લૂં, ઈન્શાઅલ્લાહ અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ ઉમદા સિક્કત વાલી હૂરેં અતા ફરમાએંગે. ઈન ઓસાફકા ખૂબ તસવ્વુર ઓર મુરાકબા કરે. ઓર ઝિકુલ્લાહકી કસરત ઓર ઈસ્તિગફાર

કરે. ઈન્શાઅલ્લાહ નજર બાજીસે હિફાજત હો જાયેગી.

યે કુલ એક્કીસ ઈલાજ હુએ જો ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા કાફી હોગે. અલ્લાહ તઆલા હમેં હિમ્મત ઔર તાકત દે. ઔર હમેં અપની નજરોકો પાક ઔર સાફ ઔર દિલોકો સાફ રખનેકી તૌફીક અતા કરમાએ. આમીન!

સાતવાં બાબ

બુઝુર્ગોકે બીસ વાકિઆત

શૈતાન સબકે સાથ હે

એક બુઝુર્ગ થે વો નિગાહકે બારેમેં એહતિયાત ન કરતે થે, ઈસ લિયે કે બૂખે થે. ગૈર ઊલિલ્ ઈર્ખતિમેં દાખિલ હો ગયે થે થા'ની જિનકો ખ્વાહિશ ન હો, ઈસ લિયે ઉનકો ઔરતોસે ઝિયાદહ પરહેઝ ન થા. એક દૂસરે બુઝુર્ગને ઉન્કો નસીહત કી તો ઉન્હોને ન માના. ઉન જે એહતિયાત બુઝુર્ગને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ખ્વાબમેં દેખા ઔર યે મસ્મલા પૂછા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને કરમાયા કે અગર મર્દ જુનૈદ હો ઔર ઔરત રાખિઆ બસરીયા હો ઔર વો દોનૂં એક જગહ તનહા હો તો તીસરા ઉનકા શૈતાન હોગા.

દેખનેસે કયા ફાઈદા ?

એક બુઝુર્ગ થે વો ખાત કરતે વકત મરદોકો ભી નહી દેખતે થે. ઉનસે કિસીને વજહ પૂછી, કરમાયા કે દો કિસમકે

લોગ હું એક તો વો જિનકો મેં જાનતા હું. ઓર દૂસરે વો જિનકો મેં નહી જાનતા. જિનકો મેં પેહચાનતા હું ઉન્કો બગેર દેખે ભી આવાજસે પેહચાન લેતા હું, ઉન્કો દેખનેકી કયા ઝરત હે ? ઓર જિનકો નહી પેહચાનતા ઉન્કો દેખનેસે કયા ફાઈદા.

(ગઝલ બસર સ. ૧૪)

એક ઈબરતનાક વાકિયા

એક બુઝુર્ગ તવાફ કર રહે થે જિનકી એક હી આંખ થી દૂસરી ન થી, વો તવાફ કરતે હુએ થે કેહતે થે. અલ્લા હુમ્મ ઈન્ની અઝિઝુબિક મિનૂ ગઝબિક અય અલ્લાહ! મેં તેરે ગુસ્સેસે પનાહ માંગતા હું, કિસીને પૂછા કે ઈસ કદર કયું ડરતે હો ? કયા ખાત હે ? કહા મેંને એક લળકેકો બુરી નઝરસે દેખ લિયા થા, જૈબસે ચપત લગી ઓર એક આંખ ફૂટ ગઈ, ઈસ લિયે ડરતા હું કે ફિર ચપત ન લગ જાએ.

(ગઝલ બસર સ. ૧૬)

બદ નઝરીકી વજહસે કુરઆન ભૂલ ગયા

હઝરત જુનેદ બગદાદી (રહ.) જા રહે થે. એક નસરાનીકા હસીન લળકા સામનેસે આ રહા થા. એક મુરીદને પૂછા કયા અલ્લાહ તઆલા એસી સૂરતકો ભી દોઝખમેં ડાલેંગે? હઝરત જુનેદ બગદાદી (રહ.) ને ફરમાયા કે તૂને ઉસ્કો પસંદીદગીસે દેખા હે, અન્કરીખ ઉસ્કા મજા તુમકો મા'લૂમ હોગા. ચુનાંચે નતીજા ઉસ્કા થે હુવા કે વો શખ્સ કુરઆન ભૂલ ગયા. નઝિઝુબિલ્લાહ મિનૂ જાલિક.

શાદી કર લી

ઈમામ ગિજાલી (રહ.) કીમયાએ સઆદતમે ફરમાતે હૈ કે મુરીદોમેંસે એક શખ્સ કેહતા હૈ કે મુઝ પર ઈસ કદર શહવત ગાલિબ હુઈ કે મૈ બરદાશત ન કર સકા, મૈને બહોત દુઆ ઓર આહો જારી કી, એક રાત એક બુઝુર્ગો ખ્યાબમે દેખા કે મુઝસે કેહતે હૈ કે તુઝે કયા હુવા? ઉનસે મૈને હાલ અર્ઝ કિયા. ઉનહોને મેરે સીના પર હાથ ફેર દિયા. જબ મૈ જાગા તો સુકૂન હુવા. જબ એક સાલ ગુઝર ગયા તો ફિર શહવત પૈદા હુઈ, મૈને બહોત જારી કી. ઉનહી બુઝુર્ગો ફિર ખ્યાબમે દેખા. ફરમાયા કે તૂ ચાહતા હૈ કે મુઝસે શહવત દફા' હો જાએ? મૈને અર્ઝ કિયા કે હાં, ફરમાયા ગરદન ઝુકા, મૈને ઝુકા દી. બસ એક તલવાર નિકાલી ઓર ગરદન પર મારી, મૈ જબ જાગા તો સુકૂન હો ગયા. જબ એક સાલ ગુઝરા તો ફિર શહવત પૈદા હુઈ. ફિર મૈને જારી કી ઓર ઉન બુઝુર્ગો ખ્યાબમે દેખા. વો મુઝસે ફરમાતે હૈ કે ઉસ ચીઝકા દફા' કહાં તક ખુદાસે ચાહેગા બિસ્કે દફા' કરનેકો વો દુઝસ્ત નહી રખતા હૈ. ફિર મૈ જાગા ઓર શાદી કર લી હત્તાકે શહવતસે નજાત પાઈ. (કીમયાએ સઆદત સ. ૨૯૯)

યૂસુફ (અલૈ.) કી હિમ્મત અફઝાઈ

સુલેમાન ઈબ્ને બશાર (રહ.) બહોતહી હસીન આદમી થે. એક ઓરતને અપને આપકો ઉનકી ખિદમતમે પેશ કિયા વો ભાગે. કેહતે હૈ કે ઈસી રાત મૈને હજરત યૂસુફ

(અલૈ.) કો ખ્વાબમે દેખા ઓર પૂછા કે આપ યૂસુફ (અલૈ.) હું? ફરમાયા હાં મੈં યૂસુફ (અલૈ.) હૂં કે મૈંને કસ્દ કિયા. ઓર તૂ વો સુલેમાન હે કે તૂને કસ્દ ભી નહી કિયા. યે ઇસ આયતે કરીમાકી તરફ ઇશારા હૈ. વલકદ હમ્મત બિહી વહમ્મ બિહા. (કીમયાએ સઆદત સ. ૩૦૦)

ફલકને નવા વાકિયા દિખાયા

સુલેમાન ઇબ્ને બશાર (રહ.) ને ફરમાયા કે મૈં હજકો જતા થા. જબ મદીના મુનબ્વરાસે નિકલ કર ઇબવામે ઉતરા તો મેરા સાથી જિન્સ (ગલ્લા) લેને ચલા ગયા, અરબકી એક ઓરત ચાંદ જૈસી બેનિકાબ જૈસે બગૈર બાદલકા ચાંદ મેરે પાસ આઈ ઓર અપની જબાનમે ચૂં કેહને લગી.

સોહબતે સાકિયા કદહ પર શરાબ કુન દૌરે ફલક દેરંગ નદારદ શતાબ કુન સાકિયા બહરે ખુદા અજ રાહ અલ્તાફ વ કરમ બાદએ વસ્લ સે ભર દે મેરે પૈમાના કો

મૈં સમજા કે ઉસે ખાનેકી ખ્વાહિશ હૈ. ઇસ સબબસે યે કલામ હૈ દસ્તરખ્વાન માંગા કે ઉસે ખાના દૂ. ઉસને કહા કે મૈં યે નહી ચાહતી બલ્કે મેરા મકસદ યે હૈ જો મતલબ ઓરતોકો ખાસ મરદો હીસે હોતા હૈ. યે સુનકર મૈંને સર નીચા કર દિયા ઓર બહોત રોયા. ઇસ કદર રોયા કે ઇસ ખિચાલે ખાતિલકો ઉસ્કે દિલસે ધોયા. આંસૂઓકી બારિશ દેખકર વો ચાંદ જૈસી ખુરકામે છુપ ગઈ ઓર અપની મંજિલકો ચલી ગઈ. વો સાથી જબ ફિર કર આયા તો મુજમે રોનેકા અસર પાયા, પૂછા યે કયા હાલ હૈ? મૈંને કહા લજકો બાલોકા

ખિયાલ બાઈસે મલાલ છે. ઉસને કહા કે તૂ અભી લગકો બાલોસે ખિલકુલ ફારિગ થા. લગકો બાલોકા ન વહમ થા ન ખિયાલ થા. કોઈ નયા વાકિઆ પેશ આયા છે. આસમાનને કોઈ નયા વાકિઆ દિખાયા છે મુજસે બયાન કર. જબ ઉસને બહોત આજિઝી કી તો મૈને કેહ દિયા. ઉસને જો સુના તો વો ભી રોને લગા. મૈને પૂછા કે તૂ કયૂં રોતા હૈ ? કહા કે ઈસ વજહસે કે મૈં ડરતા હૂં કે અગર યે મઆમલા મુજે પેશ આતા તો મૈં એસા ન કર સકતા, ફિર જબ હમ મક્કા મુઅજ્જમામેં પહોંચે ઔર તવાફ ઔર સર્ઈ કર ચુકે તો મૈં એક હુજરેમેં સો ગયા. એક શખ્સકો દેખા કે નિહાયત હસીન ઔર જમીલ કુશાદહ ચેહરા ઔર ખૂશબૂદાર લંબા કદ હૈ. મૈને પૂછા તુમ કીન હો ? ઉન્હોને ફરમાયા કે મૈં યૂસુફ હૂં. મૈને અર્જ કિયા કે યૂસુફ સિદીક ? ફરમાયા હાં, મૈને અર્જ કિયા કે અજીઝે મિસરકી ઔરતકે સાથ આપકા કિસ્સા અજીબો ગરીબ હૈ. ફરમાયા કે એ'શબી ઔરતકે સાથ તેરા યે કિસ્સા બહોત અજીબ હૈ. (કીમયાએ સઆદત સ. ૩૦૦)

તૌબાકી બરકત

હઝરત બકર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ અલમુજનીને કહા હૈ કે એક કસાઈ અપને પળોસીકી લોડી પર આશિક થા. એક મરતબા વો લોડી ખેતવાઈકો જાતી થી. વો કસાઈ પીછે પીછે જાકર ઉસ્સે લિપટ ગયા. લોડીને કહા કે અય જવાંમદ જિસ કદર તુજે મુજસે મુહબ્બત હૈ ઉસ્સે જિયાદહ મુજે તુજસે ઈશક હૈ. લોકિન કયા કરે ખુદાસે ડરતી હૂં, કસાઈને કહા કે નેકબખ્ત જો તૂ ખુદાસે ડરતી હૈ તો મૈં કયૂં કર ન ડરે ? યે કેહકર તૌબા

કી. ઔર ફિર રાહમેં ઉસ પર ખાસ ગાલિબ હુઈ. હલાક હો
 જનેકા ખોદ થા કે એક શખ્સ પૈગમ્બર વકતકા રસૂલ કહી
 જતા થા વો તશરીફ લાએ ઔર ઉસ કસાઈસે પૂછા કે તુજે
 કયા આફત પહોંચી હૈ ? જવાબ દિયા કે ખાસકી શિદત હૈ.
 ઉનહોંને ફરમાયા કે તૂ દુઆ કર, હક તઆલા ખાદલ ભેજ દે.
 ઔર જબ તક હમ શહરકો ન પહોંચે વો હમ પર સાચા કિયે
 રહે. તૂ ચે દુઆ કર ઔર મૈં ઉસ દુઆ પર આમીન કહું.
 કસાઈને કહા કે મૈં તો કુછ ઈબાદત નહી કરતા હું. તુમ હી
 દુઆ કરો. મૈં ઉસ પર આમીન કહું. ગર્જ ચે કે ઐસાહી કિયા
 ગયા. ખાદલ આયા ઔર ઉનકે સર પર છા ગયા, હત્તાકે
 એક દૂસરેસે જુદા હુએ. વો ખાદલ ખરાબર કસાઈકે સાથ
 ચલા ઔર વો રસૂલ પૈગમ્બર ધૂપમેં ચલે ઔર કસાઈસે
 ફરમાને લગે કે અચ જવાન તૂ કેહતા થા કે મૈં કુછ ઈબાદત
 નહી રખતા હું. અબ રાજ ખુલા કે ચે ખાદલ તો તેરે હી
 વાસ્તે થા તૂ અપના હાલ બતા, કસાઈને કહા કે મૈં ઔર તૂ
 કુછ નહી જાનતા મગર ઉસ લોડીકે કેહનેસે તૌબા કી હૈ.
 રસૂલે પૈગમ્બરને ફરમાયા કે ઐસાહી હૈ, હક તઆલા શાનુહૂ
 કે નજદીક જો મકબૂલીયત તૌબા કરનેકે વાસ્તે હૈ વો કિસીકે
 વાસ્તે નહી.

(કીમયાએ સઆદત સ. ૩૦૧)

ગાર ખુલ ગયા

હજરત ઈબ્ને ઉમર (રહિ.) કેહતે હૈ કે રસૂલે મકબૂલ
 (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ઝમાનએ ગુઝિશ્તામેં તીન આદમી
 સફર કો ગએ. જબ રાત હુઈ તો એક ગારકે અંદર ચલે ગએ

તાકે બે ખોડ રહે, અચાનક પહાળસે ઈતના બળા એક પથર ગિરા કે ગારકા મુંહ એસે બંદ હો ગયા કે નિકલનેકા રાસ્તા ન રહ્યા. ઔર ઉસ પથરકો હિલાના ના મુમકિન થા. ઉન બેચારોને આપસમેં કહ્યા કે ઈસ્કી કોઈ તદખીર નહી હૈ મગર યે કે હમ તીનોં દુઆ કરે ઔર હર એક અપના નેક અમલ અર્જ કરે કે શાયદ ઉસકે તુફેલસે હક તઆલા શાનુહુ હમારી ઈસ મુશ્કિલકો આસાન કર દે.

ઉનમેંસે એક શખ્સને ચૂં દુઆ કી કે અય ખુદાયા! તૂ જાનતા હૈ કે મેરે માં બાપ યે કે ઉનસે પેહલે ન મૈ ખૂદ ખાના ખાતા થા, ન અપની બીવી બચ્ચોકો દેતા થા. એક દિન કિસી કામકો ગયા થા, બહોત રાત ગચ્ચે લૌટા, મેરે માં બાપ સો ગચ્ચે યે. એક ગિલાસ ભર દૂધ બે મૈ લાયા થા ઉનકે જાગનેકે ઈન્તિજારમેં મેરે હાથમેં થા ઔર લળકે ભૂકકે મારે ઝર ઝર રોતે યે. મૈ ઉનસે કેહતા થા કે જબ મેરે વાલિદૈન પેહલે ન પી લેંગે તબ તક તુમ્હે ન દૂંગા. વો સુખહ તક ન જાગે. ઔર મૈ ઉસે હાથ પર રખ્ખે બળા રહ્યા. છલાંકે મૈ ઔર મેરે બચ્ચે ભૂકે યે. અય ખુદાયા! તૂ જાનતા હૈ કે અગર યે અમલ મહઝ તેરી રઝામંદીકે વાસ્તે થા તો હમારી મુશ્કિલ આસાન કર દે. જબ ઉસને અર્જ કી તો પથર કુછ હટા ઔર એક સૂરાખ હો ગયા, લેકિન ઉસ્સે બાહિર ન નિકલ સકતે યે.

ફિર દૂસરેને ચૂં દુઆ કી કે અય ખુદાયા! તૂ આલિમુલ ગેબ હૈ તુજે મા'લૂમ હૈ કે મેરે ચચાકી એક લળકી થી. મૈ ઉસ પર આશિક થા. વો કહ્યા ન માનતી થી, હલ્તાકે એક સાલ કહત પળા ઔર વો આબિજ હુઈ, મેરે સાથ છેળ છાળ કરને લગી. એક સો બીસ દીનાર ઈસ શર્ત પર મૈને ઉસ્કો દિયે કે

મેરા કહા માન લે. ગર્જ એ કે જખ મૈં ઉસ કામકે કરીખ હુવા તો ઉસને કહા કે તૂ ડરતા નહી. હક તઆલાકી મુહર ઉસ્કે ખે હુકમ તોડતા હૈ.

મૈંને ડર કર ઉસે છોળ દિયા ઔર ફિર ઉસ્કા ઈરાદા નહી કિયા. હાલાંકે તમામ જહાંકી ચીજોંમેં ઉસ્સે જિયાદહ મુજે કિસી ચીજકી હિર્સ ઔર ખ્વાહિશ ન થી. અય ખુદાયા! અગર તૂ જાનતા હૈ કે ફકત તેરી હી રજાકે વાસ્તે મૈંને ઉઝર કિયા તો તૂ હમારી મુશ્કિલ આસાન કર દે. પત્થરકો હરકત હુઈ ઔર ગારકા મુંહ કુછ થોળા ઔર ખુલા, લેકિન અભી બાહિર નિકલનેમેં દુશ્વારી થી.

ફિર તીસરેને ચૂં દુઆ કી કે અય ખુદાયા! તૂ દાના હૈ, મેરા હાલ દેખ કે એક મરતબા મૈંને મજદૂર લગાએ થે. સખ મજદૂરોંકી મજદૂરી દે દી, મગર એક મજદૂર મજદૂરી છોળકર ચલા ગયા થા. મૈંને ઉસ્કી મજદૂરીસે એક બકરી ખરીદ લી ઔર ઉસ્કી તિજરત કરતા રહા, હત્તા કે બહોતસા માલ જમા' હુવા. એક દિન વો મજદૂરી માંગને આયા. ગાયેં, ખેલ, ઊંટ, બકરી, લોડી, ગુલામ ઉન તમામકો આગે કરકે મૈંને ઉસ્સે કહા કે એ સખ તેરી મજદૂરી હૈ, ઉસને કહા કે એ તુમ મુજસે મજાક કર રહે હો, મૈંને કહા કે નહી. એ સખ તેરે હી માલસે હાસિલ હુવા હૈ. ઔર વો સખ હી ઉસ્કે હવાલે કર દિયા. ઉસ્મેંસે ખૂદ કુછ નહી લિયા. અય ખુદાયા! અગર તૂ જાનતા હૈ કે મૈંને એ અમલ તેરે હી વાસ્તે કિયા થા તો હમારી મુશ્કિલ આસાન ફરમા. પસ પત્થર ખિલકુલ હટ ગયા, રાહ ખુલ ગઈ, વો તીનોં બાહિર નિકલે, મુસીબતકા ઝમાના કટ ગયા.

(કીમયાએ સઆદત સ. ૩૦૧)

હાથી ફિસલ જતા છે

શેખ સંઘદી (રહ.) કેહતે હું કે મૈને એક બુઝુર્ગકો દેખા કે દુનિયાસે મુંહ મોળકર ગારમેં રેહતે થે. મૈને ઉનસે કહા કે શહેરમેં કયૂં નહી આતે ? તાકે લોગોસે મિલ કર ઝરા દિલ ખેહલે, કેહને લગે, વહાં હસીન લોગ હૈં ઓર જહાં ફિસલન હો વહાં હાથી ભી ફિસલ જાતે હૈં.

બદ નઝરીસે તૌબા

ઈમામ ઈબ્ને જૌઝી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે હમસે ઉખૈદુલ્લાહને બયાન કિયા કે મૈને અપને ભાઈ અબૂ અબ્દુલ્લાહ મુહમ્મદ ઈબ્ને મુહમ્મદસે સુના. કેહતે થે કે મુજસે ખૈર નસ્સાજને ઝિકર કિયા કે મૈં ઉમય્યા ઈબ્ને સામિત સૂફીકે સાથ થા. અચાનક ઉન્હોંને એક લળકેકી તરફ દેખા ઓર થે આયત પળી, વહુવ મઅકુમ્ ઐનમા કુન્તુમ્ વલ્લાહુ બિમા તઅમલૂન બસીર. જહાં કહી તુમ હોગે ખુદા તુમ્હારે સાથ હૈ. ઓર જો કુછ તુમ કરતે હો વો સખ દેખતા હૈ. ફિર કેહને લગે કે અલ્લાહ તઆલા શાનુલૂકે કેદખાનાસે કૌન ભાગ સકતા હૈ ? હાલાંકે ઉસને ઉસ કેદખાનેકો ઓર સખ્ત ફરિશ્તોસે મેહફૂઝ કર રખ્યા હૈ. અલ્લાહુ અકબર મેરા ઉસ લળકેકી તરફ દેખના અલ્લાહ તઆલાકી કિતની બળી આઝમાઈશ હૈ, મેરે ઉસ તરફ દેખનેકી મિસાલ એસી હૈ જૈસે કિસી રોઝ હવા ચલ રહી હો ઓર જંગલમેં આગ લગ જાયે. એસી હાલતમેં વો આગ જો કુછ પાએગી બાકી ન છોજેગી, ફિર

કેહને લગે કે મેરી આંખોને મેરે દિલ પર જો કુછ બલા ડાલી
 મૈં ઉસ્સે ખુદાકી બખ્શિશકા ખ્વાસ્તગાર હૂં. ઓર મુજકો ઈસ
 ખાતકા ખૌફ હૈ કે ઉસ ગુનાહસે છુટકારા ન પાઉ. ઓર ઉસ્કી
 નાફરમાનીસે નજાત ન મિલે. અગરચે મૈં કિયામતકે રોજ
 સત્તર સિદ્દીકોકે અમલ લેકર જાઉ. યે કેહકર રોને લગે કે
 કરીખ મરનેકે હો ગયે. મૈંને સુના કે રોતે વકત યે શે'ર
 પળહતે થે.

યા તરફ લઅશુલન્નક બિલ્ખુકાઈ

અનિન્નઝરિ ઈલલ્ બલાઈ

અય આંખ મૈં તુજકો ઉસ બલાચે અંગેજ નિગાહસે હટાકર
 ગિરયા વ ઝારીમૈં મશ્ગૂલ રખ્યૂંગા. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૨)

પીછે બિઠાયા

ઈમામ ઈબ્ને જૈઝી (રહ.) ને ફરમાયા કે હમસે અબૂલ
 કાસિમ (રહ.) ને ખયાન કિયા કે હમ મુહમ્મદ ઈબ્ને હુસૈન
 (રહ.) કે પાસ જો યહયા ઈબ્ને મુઈન કે સાથી થે ગયે. ઓર
 કહા જાતા થા કે ઉન્હોને ચાલીસ બરસસે આસમાનકી તરફ
 સર ઉઠાકર નહી દેખા હૈ. જખ હમ ઉનકે પાસ ગયે તો
 હમારે સાથ એક નૌજવાન લગાકા મજલિસમૈં ઉનકે સાથ થા.
 ઉસ્સે કહા કે મેરે આગેસે ઉઠ જ. ઓર ઉસ્કો અપને પીછે
 બિઠાયા. (તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૮)

એક મુહદ્દિસકી ગાયતે એહતિયાત

અબૂ ઉસામાને ખયાન કિયા કે હમ એક શેખકે પાસ થે

જો હદીસ બયાન કરતે થે, ઉનકે પાસ એક લળકા રેહ ગયા કે ઉનકો હદીસ સુનાતા થા, મૈને ઉઠના ચાહા, ઉન્હોને મેરા દામન થામ લિયા ઔર કેહને લગે કે કહેરો કે ઈસ લળકેકો ફારિગ હો જાને હો. ઈસ લળકેકે સાથ તન્હાઈમિં રેહના નાપસંદ હૈ.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ)

અમરદેકે સાથ દો શૈતાન

અખૂ ઐયૂબ ને કહા કે હમ અખૂ નસર ઈબ્ને હારિસકે સાથ થે. ઉનકે સામને એક લળકી જિસ્સે જિયાદહ ખૂબસૂરત હમને નહી દેખી આકર ખળી હુઈ. ઔર પૂછને લગી કે અય શેખ! ખાખે હરખ કિસ જગહ પર હૈ? ઉન્હોને જવાબ દિયા યેહી સામને ફાટક હૈ જિસ્કો ખાખે હરખ કેહતે હૈ. ઉસ્કે ખાંદ એક લળકા કભી ઐસા ખૂબસૂરત દેખનેમૈં નહી આયા, આકર પૂછને લગા અય શેખ! ખાખે હરખ કિધર હૈ? અખૂ નસરને સર ઝુકા લિયા ઔર અપની આંખે બંદ કર લી, હમને લળકેસે કહા કે આઓ કયા પૂછતે હો? બોલા કે ખાખે હરખ કહાં હૈ? હમને જવાબ દિયા કે તુમ્હારે સામને હૈ. જખ વો લળકા ચલા ગયા તો હમને શેખસે સવાલ કિયા કે અય અખૂ નસર! આપકે સામને લળકી આઈ તો આપને ઉસ્કો જવાબ દિયા, ઔર લળકા આયા તો આપને ઉસ્સે ખાત ન કી, કેહને લગે હાં, સુફ્યાન સૌરીસે રિવાયત હૈ કે લળકીકે સાથ એક શૈતાન હોતા હૈ ઔર અમરદેકે સાથ દો શૈતાન હોતે હૈ. મૈં અપને નફસ પર ઉસ્કે દો શૈતાનોકી વજહસે ડર ગયા. ઔર એક રિવાયત હૈ કે લળકેકે સાથ દસસે જિયાદહ શૈતાન હોતે હૈ.

(તલ્ખીસે ઈબ્લીસ સ. ૩૪૮)

આંખેં નિકાલ કર દે દી

શઅવાનાને કહા કે હમારે ખજોસમેં એક નેક ઔરત રેહતી થી. એક રોજ બાઝાર ગઈ. કિસી આદમીને ઉસે દેખા ઔર ફરેફતા હો ગયા. ઔર ઉસકે મકાન પર ઉસકે પીછે પીછે આયા, ઉસ ઔરતને ઉસસે કહા કે અથ શખ્સ તૂ મુઝસે કયા ચાહતા હૈ? વો ખોલા મેં તુઝ પર પાગલ હો ગયા હું, પૂછને લગી કે તુઝકો મેરી કૌનસી ચીઝ પસંદ આઈ? ઉસને કહા કે તેરી આંખેં અચ્છી હૈ. વો ઔરત ઘરમેં ગઈ ઔર અપની આંખેં નિકાલ ડાલી ઔર દરવાઝાકે પાસ આકર ઉસ શખ્સકી તરફ ફેંકી ઔર કહા કે ચે આંખેં લે જા. ખુદા તુઝકો ખરકત હૈ.

ગુનાહ પર ગુનાહ

ઈમામ ઈબ્ને જૈઝી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે ખા'ન સૂફિયા એસે હૈ કે જિનકો ઉનકે નફસને ખુરાઈકી તરફ ખુલાયા. ઉન્હોને અપને આપકો હલાક કર દિયા. અબૂ અબ્દુલ્લાહ હુસૈન ઈબ્ને મુહમ્મદ અમગાની નકલ કરતે હૈ કે ફારિસકે એક શહેરમેં એક બખા નામી સૂફી થા. ઈતિફાકન એક નૌજવાનકે ઈશકમેં મુખતલા હો ગયા. ફિર અપને નફસ પર કાબૂ ન પા સકા. થહાં તક કે ખુરાઈકા ખ્યાલિશમંદ હુવા. પસ મુરાકબામેં ગયા ઔર અપને ઈશકે પર શરમિન્દા હુવા. ઉસકા મકાન એક ઉચી જગહ પર વાકેઅ થા. ઔર ઉસકે પીછે એક દરિયા બરી થા, જખ નદામત બળી તો મકાનકી

છત પર ગયા ઔર દરિયામે ફૂદ ગયા. ઔર ये आयत पण्ही. इतूणू धला पारिधकुम इकतुलू अन्कुसकुम. अय जनी धसराधल जुदाके आगे तौया करो. अपने आपको हलाक करो. फिर पानीमे डूब मरा. धप्ने जैजी (रह.) केहते हैं के धण्दीसको देप्रो के पेहले तो धस जेयारेको ये सिजाया के अमरदको देण. फिर यहांसे यण्छकर धस जात पर उभारा के हर वकत उसीको देणता रहे, यहां तकके उसके दिलमें अमरदकी मुहण्णत कायम कर दी, यहां तकके धस जे-हयाधकी लालच दिलाध, फिर जब उसको मेहकूज रेह जाता देण तो जहालतसे ये काम उसको अच्छा कर दिजाया के अपने आपको कतल कर डाले, जजालिर जैसा मा'लूम होता है के उस शप्सने जे-हयाधका इकत दिलमें धरादा किया था. और कतध कस्द न किया था. और मलज निव्यत गुनाहकी करना शरीअतमें मय्याइ है. क्यूंके रसूलुल्लाह (स.अ.व.) का धरशाद है के मेरी उम्मतसे वो गुनाह मय्याइ कर दिये गये जिन्का जियाल दिलमें आता है, फिर वो शप्स अपने उस धरादे पर नादिम ली हुवा था. और नदामत पूद तौया है, लेकिन शैतानने उसको यूं समजाया के कमावे तौया पूदकुशी है. जे जनी धसराधलका अमल था. हालांके वो जुदाकी तरईसे मामूर ये जैसा के इरमाया. इकतुलू अन्कुसकुम. (अपने आपको मार डालो) और हम लोगोको धस कामसे मना' किया गया है. युनांचे धरशाद है वला तकतुलू अन्कुसकुम (पूदकुशी मत करो). गर्ज के ये सूकी जणे गुनाहका मुरतकिण हुवा. जुजारी और मुस्लिममे हजरत रसूले अकरम (स.अ.व.) से रिवायत है के जे

શપ્ત પહાળકી ઊંચાઈસે નીચે ગિરે ઔર અપને આપકો હલાક કર દે તો વો દોઝખકી આગમેં ગિરતા હે, હમેશા હમેશાકે લિયે વહી રહેગા. (તલ્ખીસે ઇબ્લીસ સ. ૩૪૪)

પાંવ પર નઝર જમાએ રેહતે થે

હઝરત શેખુલ હદીસ (રહ.) આપ બીતી નંબર ૬ મેં તહરીર ફરમાતે હૈં કે મેરે ચચા જન એક ઝમાનામેં જબ કે જનાબ હાફિઝ કમરૂદ્દીન સાહબ બીમાર થે તો ઉનકી નિયાબતમેં જમેઅ મસ્જિદ સહારનપુરમેં પાંચો વકત નમાઝ પબ્છનેકે લિયે મદ્રસાસે તશરીફ લે જાયા કરતે થે, અસરકે વકત જાકર મગરિબકી નમાઝ પબ્છાકર તશરીફ લાયા કરતે થે. ઇસ તશરીફ આવરીમેં થે નાકારા ભી કભી કભી સાથ હુવા કરતા થા. મૈં હમેશા ગૌરસે દેખતા થા કે મદ્રસાસે લેકર મસ્જિદ તક અપને પાંવ પર નઝર જમાએ રખતે થે કે બાઝારમેંસે રાસ્તા થા, મગર નિગાહ કભી ભી ઈધર ઉધર દુકાનો પર નહી પાળતી થી. મૈંને અપને હઝરત (મૌલાના ખલીલ અહમદ સા. સહારનપુરી) કો ભી બારહા દેખા હે કે રાસ્તેમેં તશરીફ લે જાતે વકત બહોત કમ નિગાહ ઉઠાતે થે. ઝમીન હી પર અકસર નિગાહ હોતી થી. (સફા ૪૧૮)

અજીબ વાકિઆ

એક નિહાયત હસીન જમીલ નૌજવાન મુત્તકી પરહેઝગાર મસ્જિદમેં રહા કરતા થા. હર વકત ઈબાદતમેં મશગૂલ રેહતા થા. એક દફા વાં મસ્જિદમેં આ રહા થા કે

એક નિહાયત હી હસીન ઔર જમીલ ઔરત મસ્જિદમેં મિલી જો કે હુસ્ન ઔર જમાલમેં ચાંદ જૈસી થી. ઉસને કહા કે અય નૌજવાન મેરી એક ખાત સુનતા જા. ઉન્હોને ઉસ્કી તરફ તવજ્જોહ નહીં કી. ઔર ઉસ્કી ખાતકા જવાબ ભી નહીં દિયા. ચંદ રોજ બા'દ ફિર ઐસાહી વાકિઆ પેશ આયા. ઉસ લગકીને ફિર વેહી કહા કે મેરી એક ખાત સુનતો જાઓ.

ઉન્હોને થોળી દેર ઠહેર કર વે કહા કે વે જગહ તોહમતકી હૈ. ઐસી જગહ પર ખાત કરના મુનાસિબ નહીં. ઔર ઔરતને કહા કે મૈં ભી સમજતી હૂં કે આબિદો ઔર જાહિદોકે લિયે થોળી ચીજ ભી સખ્ત હોતી હૈ, મગર મેરી હાલત તુમ્હારી મુહબ્બતમેં બે-કાબૂ હૈ. ઉસ નૌજવાનને ઉસ્કી ખાત સુની ઔર મસ્જિદમેં ચલે ગયે, મગર વહાં જાનેકે બા'દ જબ નમાઝકી નિચ્ચત બાંધી તો કુછ પતા ન ચલા કે કયા પળેં ઔર કિસ તરહ પળેં. તો ઉસને એક પરચા લિયા ઔર ઉસ પર લિખ્યા. બિસ્મિલ્લા હિરહમા નિર્હીમ. અય ઔરત ' જબ કોઈ અલ્લાહકી નાફરમાની કરતા હૈ તો પેહલી મરતબા તો માલિક હિલ્મ (નરમી) કા મઆમલા ફરમાતા હૈ, દૂસરી મરતબા સત્તારી (પરદા પોશી) ફરમાતા હૈ, ઔર તીસરી મરતબા ઐસા નારાજ હોતા હૈ કે આસમાન જમીન ભી ઉસ્સે તંગ હો જાતે હૈ. કિસ્સા બહોત લંબા હૈ મુજે સિર્ફ ઈસ તરફ મુતવજ્જોહ કરના હૈ કે માલિક અપને હિલ્મો કરમસે પેહલે દરગુઝર ઔર સત્તારી ફરમાતા હૈ, ખૂશ નસીબ હૈ વો બિસ્કો અલ્લાહ તઆલા નઝરે બદસે મેહકૂઝ રખે. ઔર દૂસરે

દરજામાં વો જિસ્કો માલિક તૌબાકી તૌફીક અતા ફરમાએ.
(આપ ખીતી નંબર ૬ સફા ૪૨૦)

કલિમાસે મેહરૂમી

ફઝાઈલિ જિકમેં એક કિસ્સા લિખ્ખા હૈ કે એક શખ્સકા જખ મરનેકા વકત હુવા તો ઉસ્કો લોગ કલિમાકી તલ્કીન કરતે થે. તો કેહને લગા કે મુઝસે કહા નહી જતા. લોગોંને કહા કયા ખાત હૈ ? ઉસને કહા કે એક ઔરત મુઝસે તૌલિયા ખરીદને આઈ થી મુઝે વો અચ્છી લગી. મૈં ઉસે દેખતા રહા.
(આપ ખીતી નંબર ૪૨૦)

દિલ ભી ખરાબ હૈ

મુંફતી મહમૂદ હસન સાહબ ગંગોહી મદ જિલ્લુહૂ ને હઝરત મૌલાના અબ્દુલ કાદિર સાહબસે સુના હુવા ઉનકે શેખ આ'લા હઝરત રાયપુરી ચા'ની મૌલાના અબ્દુર્રહીમ સાહબકા વાકિઆ ખયાન કિયા કે આ'લા એક મરતબા વુઝૂ ફરમા રહે થે કે એક પાંચ ધો ચુકે થે, દૂસરા ધો રહે થે કે દો શખ્સ આએ. એક પેહલેસે ખયઅત થા. દૂસરા નવા આદમી થા. જો શખ્સ પેહલેસે ખયઅત થા ઉસ્સે ફરમાયા કે તુમ્હારા તો કુછ બિગળા નહી, સુસ્તી ઔર ચુસ્તી આદમીકે સાથ લગી હુઈ હૈ (વે શખ્સ જિકકી પાખંદી નહી કરતે થે) ઔર નવે આદમીસે ફરમાયા કે એક તો મર્જ ઉસ્કી આંખમેં હૈ ઔર દિલ ભી ખરાબ હૈ. (બદ નિગાહીકા મર્જ ઔર અકાઈદ ભી સહીહ નહી થે).

હઝરત સૂફી અબ્દુર્રખ સાહબ (રહ.)

કા ખત મુબારક

એક દોસ્તને ખત લાયા કે અબસે તકરીબન ૨૦, ૨૨ સાલ પેહલે હઝરત સૂફી સાહબ સફરે હજરે સિલસિલેમે ખમ્બઈ તશરીફ લાએ ઔર ચંદ રોજ કિયામ ફરમાયા. અપને દૂસરે આકાબિરકી તરહ મેં ઉન્કી ખિદમતમે ભી હાજિરીકા એહતિમામ કરતા થા. મેરે બા'જ બુઝુર્ગોને હઝરત સૂફી સાહબસે મેરી પહેચાન ભી કરાઈ થી. એક દિન તન્હાઈમે હઝરત સૂફી સાહબને મુજસે ફરમાયા, તુમ્હારે હાલાત જાહિરમેં અચ્છે હૈં ઔર ફલાં બુઝુર્ગને તુમ્હારે ખારમેં બખા અચ્છા ગુમાન ભી જાહિર કિયા હૈ, લેકિન મેં અપને દિલમેં તકદુર ભી મેહસૂસ કરતા હૂં કયા ખાત હૈ ?

ફિર કઈ ગુનાહોકા ઝિકર કિયા. આખિરમેં ફરમાયા, તુમ્હારે અંદર બદ નિગાહી તો નહી હૈ ? જખ સૂફી સાહબને ચે ફરમાયા તો મેરી આંખોમેં આંસૂ આ ગએ. ઔર મેંને અર્જ કિયા કે વાકિઆ ચે હૈ કે મેં ઈસ બીમારીમેં બહોત ખુરી તરહ મુબતલા હૂં. ઔર ઈસ પર કિસી તરહ મેરા કાબૂ નહી ચલતા. સૂફી સાહબને કુછ પળ્હા, મુજે સીનેસે લગાકર દબાયા ઔર તવજ્જોહ દી ઔર દુઆ ફરમાઈ. મુજે ખિલકુલ એસા મા'લૂમ હુવા કે વો બીમારી ઈસ તરહ નિકલ ગઈ જિસ તરહ આંટમેંસે બાલ ખીચ લિયા જાએ. ફિર મુદત તક મેરા ચેહી હાલ રહા. ઔર મેં ઈસ બીમારીસે ખિલકુલ મેહફૂઝ રહા. કઈ સાલકે બા'દ ફિર વોહી મર્જ પૈદા હો ગયા.

મૈને હઝરત સૂફી સાહબકો ખત લિખ્યા ઓર અપની હાલત ખયાન કી. ઉસ્કે જવાબમેં ઉન્કો તફસીલી ખત આયા. ખતકા વો હિસ્સા જે બદ નિગાહીકી ખીમારીસે મુતઅલિક હે પળ્હને વાલે હઝરાત નીચે મુલાહિજા ફરમાયે.

મદ્દ ઓર ઓરતકે દરમિયાન ખ્વાહિશાતકા મૈલાન ખિલકુલ ફિતરી ખાત હે. જિસ્કો અલ્લાહ તઆલાને બહોતસે ફાઈદોકે લિયે ખનાયા હે. જેસે નસલકા ચલના, તમદુન કાઈમ હોના, મઆશરતકા સહીહ હોના, મુહબ્બતકે જખખાતકા લુત્ફ હાસિલ હોના, ઓર મુહબ્બતકે ફાઈદોકો દેખના. ઓર ઈન સબકો આખિરતકે લિયે ઓર અલ્લાહ તઆલાકે લિયે મખસૂસ કરનેકી લિયાંકત પૈદા કરના. લેકિન જખ ઈસ મૈલાનકા ગલત ઈસ્તેમાલ હોતા હે તો નતીજે ભી ખિલકુલ ઉલટે ઓર ખૌફનાક પૈદા હોતે હૈ. જેસે નસલકા ખરાબ હોના, તમદુનકે નિજામકા દરહમ ખરહમ હોના, ખેહ્યાઈ પૈદા હોના, મઆશરતકા ખિગળના, શૈતાનકી હુકૂમત કાઈમ હો જના, અલ્લાહ તઆલાસે તઅલ્લુક ખતમ હો જના, ઓર ઉસ્કે ખુરે નતીજે દેખના વગૈરહ વગૈરહ. યૂં તો હર શખ્સ બદ નિગાહીકો ખુરા કેહતા હે, લેકિન દેખના યે હે કે આયા યે કેહના રસ્મી હે યા હકીકી. અગર રસ્મી હોગા તો ઉસ્કે કભી નજાત ન મિલેગી, ઓર અગર હકીકી હોગા તો ઉસ્કો કભી હિમ્મત ન હોગી. ઓર અગર શૈતાનકે ભજકાનેસે મુખતલા હો ગયા હોગા તો જલ્દ તૌબા નસીખ હોગી. હકીકી હૈસિયત હાસિલ કરનેકી કુછ તદબીરેં હૈ ઓર આપકો ઉનહીકી ઝરૂરત હે, ઈસ લિયે અબ ઉન તદબીરોંકો લિખતા હૂં.

(૧) અપની બીવીકી સિદ્ધત ઓર તંદુરસ્તીકી હિક્કાજત કીજિયે.

(૨) પોશાક, જેવરાત ઓર આરાધશસે ઉસ્કો અપને લિયે સજાઈયે.

(૩) અદના દરબકી બદ નિગાહીકે ભળકને પર અપની બીવીસે અપની ખ્વાહિશકો પૂરા કરકે શૈતાની તીરોકા તરકશ ખાલી કર દીજિયે.

તખ્ખીહ :- લેકિન ઈન તીનો ખાતોમે ઈસ્કા ખ્યાલ રહે કે યે સિર્ફ નફ્સાની લહવો લઈબકી શકલ ઈખ્તિયાર ન કરે. ઓર શહવાની ખ્વાહિશાત ઈન ખાતોકી તરફ ઈસ કદર મુતવજ્જેહ ન હો જાએ કે દૂસરે ઉમૂરમે ખલલ પળને લગે.

(૪) જિસ તરહ હર મર્જ મકરૂહ ઓર ખૌફનાક હોતા હૈ ઓર સબ માનતે હૈ, લેકિન અગર ઈસ મર્જકી શકલ મિસાલી દિખા દી જાએ તો શાયદ હમેશાકે લિયે ઉસ્સે નફરત પૈદા હો જાએ. જૈસે ડાકટર કેહતે હૈ કે તપે દક (યા'ની પુરાના બુખાર આમ તૌર પર ફેફ્ફોકી ખરાબીસે હોતા હૈ.) ઉસ્કે કીજો યા'ની જરાસીમ (જંતુ) અલગ હોતે હૈ ઓર કોબ્હ (કોઢ) કે અલગ, યે બિલકુલ સહીહ હૈ. બિલકુલ ઈસી તરહ હર ગુનાહકે જરાસીમ અલગ અલગ રંગ ઓર કિસમકે હોતે હૈ ઓર ઉન્કે મખસૂસ અસરાત પૈદા હોતે હૈ.

બદ નિગાહી ભી એક મર્જ ઓર ગુનાહ હૈ. ઉસ્કે જરાસીમકી શકલ દિખા દેના મેરે ખસમે નહી હૈ, લેકિન ઉનકા કુછ ખયાન કરતા હૈ.

બદ નિગાહીકે સાથ હી કુછ જરાસીમ પૈદા હો જાતે હૈ જો તરહ તરહકે ખૌફનાક અસરાત પૈદા કરતે હૈ. ઈસી

તરહ દૂસરે ગુનાહોંકે જરાસીમ બનતે હૈ, જરાસીમકે સાથ
 કુછ ખોઈનાક ગેસ ભી બનતી હૈ, કુછ ઝહર બનતે હૈ,
 ખા'જકી શકલ ધુવેં જૈસી હોતી હૈ, ખા'જકી શકલ ખૂન
 જૈસી, ખા'જકી પીપ જૈસી વગૈરહ વગૈરહ. ફિર એક બાર
 જખ યે જરાસીમ ઓર ગેસ ઓર ઝહર પૈદા હો જાતે હૈ તો
 યે બરાબર આગે બળહતે રેહતે હૈ ઓર અપના અસર ડાલતે
 રેહતે હૈ. ખા'જ ગેસ આંખોંકી રોશનીકો કમજોર કરતે હૈ,
 ખા'જ ઝહર દિલકો કમજોર કરતે હૈ, ઓર ખા'જ જરાસીમ
 કિસી ઓર ઉજ્વકો નુકસાન પહોંચાતે હૈ. હત્તાંક ઝિંદગી
 ભર ઉન્કે નુકસાન ચલતે રેહતે હૈ. ઓર બંદા ગાદિલ રહતા
 હૈ, નુકસાન તરહ તરહકે હોતે હૈ ઓર બંદાકી સમજન
 નહી આતા. અહાદીસમેં ઉન્કે ઇશારે હૈ. જૈસે ઝિનાસે કહત
 પળતા હૈ, તાઝિન આતા હૈ વગૈરહ વગૈરહ. ઇસી તરહ બદ
 નિગાહીસે રિઝકકી તંગી, ઓલાદકી મેહરૂમી ઓર દિલકી
 પરેશાની જૈસી મુસીબતેં લગતી હૈ. ઇન સબકા જી લગાકર
 તસવ્વુર બાંધના ઓર ખૂબ બાર બાર સોચના ઓર મુરાકબા
 કરના હકીકી હૈસિયત પૈદા કરનેમેં મદદગાર હોગા. આપકો
 ચાહિયેકે જખ એસા મૈલાન પૈદા હો તો સબસે પેહલે વુજૂ
 કરકે દો રકા'ત નમાજે તૌબા પળહકર તૌબા કરે. ઓર ઇસ
 ખબીસ શૈતાની મર્જ ઓર ગુનાહકે દુન્યવી ઓર ઉખરવી
 નુકસાનાત સોચે, ચહાં તકકે દિલમેં યે ખાત બૈઠ જાએ કે યે
 મહજ હિમાકત ઓર બે ફાઈદા કામ હૈ. ઓર ઉસ્કે નુકસાનાત
 બહોત ઝિયાદહ હૈ. અસલમેં ગુનાહ હોને પર પકળ હોતી
 હૈ, ઇસ લિયે કાફી હૈ તો શરઈ તૌર પર ઇતના ભી હૈ કે
 જખ મૈલાન પૈદા હો તો ઉસ્કો દબા દિયા જાએ. ઓર ઉસ્કો

ન તો બાકી રખ્યા જાએ ઔર ન ઉસ્સે લુલ્હ ઉઠાયા જાએ, ન ઉસપર અમલ ક્રિયા જાએ તો પકળ ન હોગી. ઔર જરાસીમ ઔર જહર ઔર ગેસ પૈદા ન હોંગે, લેકિન મુજહિદ્દહ કરકે ઈસ મર્જકો કમજોર ન ક્રિયા જાએગા તો બરાબર કશમકશ રહેગી. ઈસ લિયે સૂક્રિયાએ કિરામને મુજહિદ્દાતકો ઈખ્તિયાર ક્રિયા ઔર કરાયા હૈ. બદનિગાહીકા મર્જ મુજહિદ્દહસે ઈસ તરહ બદલ જાતા હૈ ઔર દૂર હો જાતા હૈ કે અપની ખીલીકે સિવા દૂસરી ગૈર મહરમ પર નઝર પળનેસે અંદરસે મતલી (ઘભરાહટ) હોને લગતી હૈ ઔર ઘિન મા'લૂમ હોતી હૈ. ઉસ્કે લિયે કોશિશ કરના સિર્ફ ઈસ લિયે જરૂરી હૈ કે આસાનીસે રાહે હક પર ચલા જા સકે. પસ મૈ ઉન મુજહિદ્દાતકા ઝિકર નીચે કરતા હૂ.

(૧) રાસ્તામેં ચલતે વકત આંખસે સિર્ફ ઈસ કદર કામ લિયા જાએ જિતના રાસ્તા દેખનેકે લિયે જરૂરી હો, વરનાં નિગાહકો નીચી રખ્ખી જાએ. રાસ્તા ચલનેસે પેહલે ઈસકા ઈરાદા ક્રિયા જાએ. ઔર રાસ્તા ચલતે વકત ઈસ પર અમલ ક્રિયા જાએ. ઔર રાસ્તા ખતમ હો જાને પર ઈસકા જાઈજા લિયા જાએ કે આયા નઝર નીચી રખના નસીબ હુવા યા નહી.

(૨) અગર નઝર નીચી રખના નસીબ ન હુવા તો વુજૂ કરકે દો રકા'ત નફ્લ તૌબા પખ્લી જાએ, ઔર નયે સિરેસે અહદ્દ ક્રિયા જાએ કે આહિસ્તા આહિસ્તા ચંદ રોજમેં યે ખાત પૈદા હો જાએ કે રાસ્તા ચલતે વકત આંખ ન ખેહકે.

(૩) રાસ્તા ચલતે વકત હાથમેં તસ્ખીહ રખ્ખી જાએ ઔર રાસ્તાકે લિયે કોઈ મા'બૂલ મુકર્રર ક્રિયા જાએ. જૈસે રાસ્તા ચલના હો તો અસ્તગ્દિફ્ફલાહકા વિર્દ રખ્ખેંગે યા

લા ઈલાહ ઈલ્લાહકા વિદે રહેગા.

(૪) અગર અજનબી યા'ની ગૈર મહરમ ઔરત પર નઝર પળ જાયે તો ફૌરન નઝર નીચી કરકે અપની માંકી સૂરતકા તસવ્વુર કરના શુરૂ' ક્રિયા જાયે. ઔર જબ તક દિલ ઔર નઝર પાક ન હો જાયે માંકા તસવ્વુર બાકી રખ્યા જાયે.

(૫) અગર જાન બૂઝકર નફ્સકે શરસે યા શૈતાનકે બેહકાનેસે ગૈર મહરમકો દેખનેકે લિયે નઝર ઉઠાઈ જાયે તો ફૌરન નઝર નીચી કરકે જહન્નમકા તસવ્વુર ક્રિયા જાયે, ઔર સોચા જાયે કે ઉસ્કી સજામેં આંખોમેં સીસા ભરા જા રહા હૈ.

(૬) જહન્નમકે તસવ્વુરકે અલાવા જિતની મરતબા ગૈર મહરમ પર નઝર પળે. ઇતને કોળે અપને હાથસે તન્હાઈમેં અપની નંગી પીઠ પર મારે જાયે. એક સૂતકી દો ગજકી રસ્તીકો દોહરી કરકે જેબમેં રખ્યે ઔર ઉસ્કા નામ શરીઅતકા કોળા (ચાબુક) રખ્યે. ઔર જબ બદ નિગાહી હો જાયે કિસી કરીબકી મસ્જિદમેં યા કિસી તન્હાઈમેં જાકર અપની નંગી પીઠ પર કોળે લગાયે. ઔર અગર કોઈ તન્હાઈકી જગહ રાસ્તામેં ન મિલે તો યે અમલ વાપસી પર ઘરમેં કરે.

(૭) જબ બદ નિગાહી હો જાયે તો હર બદ નિગાહી પર ઇતની રકા'તેં નફ્લ જુમાનાકે તૌર પર પળેં કે નફ્સકો ભારી હો, મસલન ૨૦ રકા'ત.

(૮) જબ બદ નિગાહી હો જાયે તો જુરમાનાકે તૌર પર ઇતની રકમ સદકા કરે કે નફ્સ પર ભારી હો. જૈસે એક રૂપિયા.

(૯) જબ બદ નિગાહી હો જાયે તો નીચેકી ઈબારત અપને નામસે મુખાલખ કરકે સુનાયે.

અથ ફુલાં તેરા નામ ઈતના બુલંદ મગર તેરી હરકતેં એસી જલ્લીલ! અથ ફુલાં તૂ મખ્લૂકકે સામને મૌલવી ઓર મૌલાના ખના ફિરતા હૈ ઓર મખ્લૂકસે નઝર ચુરાકર અનિયાંકી હરકતેં કરતા હૈ. જે મખ્લૂકસે તો પોશીદહ હોતી હૈ લેકિન ખાલિક પર જાહિર હોતી હૈ.

અથ ફુલાં તૂ તસબુક ઓર સુલૂક પર મખ્લૂકકે નજદીક પહોંચા હૈ. ઓર બુઝુર્ગોસે તઅલ્લુક રખતા હૈ ઓર તેરા અસલ તઅલૂક ઉન હરકતોંસે હૈ જે જહન્નમ તક પહોંચાનેવાલી હૈ.

અથ ફુલાં તૂ હોશ ઓર હવાસ રખતા હૈ લેકિન એસી હિમાકતમેં મુખતલા હૈ જે સરાસર નુકસાનકા સબબ હૈ ઓર નફા બિલકુલ નહી.

અથ ફુલાં તેરી કયા અચ્છી તિજરત હૈ કે ઉન હરકતોંકે સબબ તૂ દુનિયાકે અજાબ કમા રહા હૈ ઓર આખિરતકા અજાબ તેરા મુન્તઝિર હૈ. કયા તૂ ઉસ વકત તક તૌબા ન કરેગા જબ તક તૂ ઈસ કામસે મજબૂર ન હો જાયે. ખસ અબ તૌબા કર.

મેં ઉમ્મીદ કરતા હૂં કે ઈન્શાઅલ્લાહ ઈસ કદર તહરીર અગર આપ ગૌરસે પઢેંગે. તો ઓર ઈસ પર અમલ કરેંગે તો વે ખખીસ મર્જ બાકી ન રહેગા. અલ્લાહ હમકો ઓર આપકો ઓર સબકો તહારત ઓર પાકીજગી અતા ફરમાયે ઓર ગંદગિયોસે બચાયે.

મખ્લૂકાતકો નહીં બલ્કે ખાલિકકો દેખ

હઝરત પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) કે ઈરશાદ પર ઈસ રિસાલેકો ખતમ કરતા હું જો ફતૂહુલ ગેબસે લિયા ગયા છે.

હઝરત કુતુબે રખ્ખાની (રહ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે અપની જાહિરી ઓર ખાતિની આંખોકો ગૈફ્લાહસે હટાકર સિફ્ત ખારી તઆલા પર મરકૂઝ કર દે, મખ્લૂકાતકો ન દેખ બલ્કે ખાલિક પરવર દિગારકો દેખ. ઓર અગર મખ્લૂકાતકા મુશાહિદહ કરના ભી હૈ તો તેરી નઝરકા મુન્તહા ઈસ મખ્લૂકાતકા ખાલિક ઓર પનાનેવાલા હોના ચાહિયે, તાકે ઉસ્કી અજમત ઓર કારીગ પીકી પેહચાન હાસિલ કર સકે. ઓર ઉસ્કી તૌહીદકો સમજે. ઈસી તરહ મૈં તુજે તાકીદ કરતા હું કે ઈસ કાઈનાતકી જહાલત યા'ની સિમતોમૈં ભી ન દેખ, બલ્કે ગૈર ફાની ઓર અબદી હસ્તીકા મુશાહિદહ કર જો ઝમાને ઓર મકાન ઓર જહાલતકી કેદોસે ખિલકુલ આઝાદ ઓર બાલાતર હૈ. પસ જખ તક તેરી નઝર સિફ્ત મખ્લૂકાતમૈં ઊલજી રહેગી, તુઝ પર અલ્લાહ તઆલાકી જાત ઓર સિફ્તતકે ભેદ ખુલ નહીં સકતે. લિહાજા તૂ એક તૌહીદકી જિહતકે ખાતિર તમામ જિહતોસે મુંહ મોળ લે, ઉસ વકત તેરે દિલકી આંખ પર અલ્લાહકે ફઝલે અજીમકી જિહત ખુલ જાએગી. ઓર તૂ હમેશાકે હકાઈકો નૂરે ઈમાનકી રોશનીમૈં અપને સામને વાજેહ પાએગા. ફિર તેરે અંદરસે તૌહીદકા નૂર તેરે જાહિર પર ભી સાચા કિયે હુએ હોગા,

और तेरे आ'जसे करामतका जुहूर होगा, लेकिन अल्लाह तआला पर એક દક્ષા' નિગાહ और तवज्जुहकी भरकूज कर देनेके आ'द अगर तू फिर गैरुल्लाह और भण्डूकतकी अपनी तवज्जुहका भरकूज बनायेगा तो शिर्कमें मुप्तला होगा. तेरे दिलकी आंख पर परदे पणने लगेंगे. जिसके नतीजमें तू कण्ठकी कैदियतमें मुप्तला होगा. ये सजा होगी शिर्ककी और गैरुल्लाहमें भण्डूक होनेकी. फिर जब तू अल्लाह तआलाकी जात और सिद्धांतको चकता जाने, अपने धर्म और तवज्जुहका भरकूज उसीको करार देगा, उसके इजल और करम पर नजर रखेगा, और अपनी उम्मीदें उसीसे वापस्ता करेगा और अपने आपको दूसरोंसे भेगाना और नाआशना बनायेगा तो अल्लाह तआला तुझे अपनेसे नजदीक तर करेगा. और तुझे मकामे सिद्धमें जगह देगा. फिर वो अपनी बहोतसी नेअमतों तुझ पर फैला देगा. हर मुश्किलमें तेरी धमदाह और ध्यानत करमायेगा. और हमेशा तेरी डिक्कत करनेवाला और मदद करनेवाला होगा. पस अल्लाहकी जात पर अपनी निगाह और तवज्जुह भरकूज करनेके आ'द तू इनी भिगैरुल्लाह और पाकी भिल्लाह हो जायेगा जो मो'मिनकी पाकीजा जिंदगीका धन्तिहाध मकसूद है.

(ફૂતૂહુલ ગૈબ સ. ૧૭૮)

આખરી ગુજારિશ

અલ્લાહ તઆલાની નેઅમતોમાં આંખ ભી એક બળી નેઅમત છે. ઈન્સાન ઈસ નેઅમતની કદરદાની ભી કર સકતા

હે ઔર બે કદરી ઔર નાશુકી ભી. નાકદરીકે નુકસાનાત આપકે સામને આ ચુકે હૈ. ઔર બદ નઝરીકી ખતરનાક બીમારીસે નજાત પાનેકે તરીકે ભી બયાન હો ચુકે હૈ. અબ સિફ્તે યે અર્જ હૈ કે અકલમંદ વો હૈ બે અમલ કરે. અલ્લાહ પાકકા ઈરશાદ હૈ કે **يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ** અનિન્નઈમ. ફિર ઝરૂર તુમસે ઉસ રોઝ નેઅમતોકે ખારેમે જવાબ તલબી કી જાએગી. ઔર ઉસ દિન જિન લોગોને નેઅમતકી નાશુકી નહી કી હોગી, બલ્કે શુકઝારી કર રહે હોંગે વો ઉસ મુહાસબામે કામિયાબ રહેંગે. ઔર જિન લોગોને અલ્લાહ પાકકી નેઅમતોકા હક અદા નહી કિયા હોગા, અપને કૌલ ઔર અમલસે યા દોનૂસે ઉન્કી નાશુકી કી હોગી વો ઉસ મુહાસબામે નાકામ હોંગે. અલ્લાહ તઆલા તૌફીક અતા ફરમાયે કે હમ આપ ઉસ્કી નેઅમતોકા હક બજા લાયે ઔર કિયામતકે દિન કામિયાબ બને. આમીન!

वसल्लल्लाहु तआला अला जैरि अदिकही सच्चिदिना व मौलाना मुहम्मद्विष्व अला आबिही व अस्हाबिही व अज्वाबिही व जुर्रिय्यातिही व ઉલમાઈ ઉમ્મતિही व अह्लि जैतिही अज्मઈन. व ખારિક व सखिम तस्लीमन् कसीरन् कसीरा.

